

LA PARTICIPACIÓ SOCIAL EN ELS MÈTODES D'INTERVENCIÓ SOCIAL

CONSORCI D'ATENCIÓ A LES PERSONES DE L'ALT URGELL

Vanessa Álvarez Villaró

Grau en Treball Social

Treball fi de grau

Xavier Pelegrí Vianya

Facultat d'Educació, Psicologia i Treball Social

Universitat de Lleida

1 de Juny de 2015

Agraïments:

Abans de començar es vol agrair a totes les persones que amb el seu temps i dedicació han fet possible que el present estudi s'hagi pogut dur a terme.

Primerament als usuaris dels serveis socials que s'han prestat voluntaris a realitzar les entrevistes, així com també als professionals del Consorci d'atenció a les persones per la seva atenció i predisposició en tot el transcurs de l'elaboració.

Per altra banda, també es vol agrair al tutor de l'estudi, Xavier Pelegrí, la seva implicació i dedicació, des dels inicis.

A tots ells/es, moltes gràcies!

Índex

1.Introducció	.Pàg. 1
2.Justificació de l'objecte d'estudi	.Pàg. 2
3.Marc teòric	Pàg. 5
1 Els serveis socials com a eina per materialitzar el benestar	.Pàg. 5
2 Presentació de CAPAU	.Pàg. 10
2.1 Coneixement de la Organització	.Pàg. 10
2.2 Localització	.Pàg. 11
2.3 Presentació del projecte de CAPAU	.Pàg. 11
2.4 Evolució del projecte	.Pàg. 12
3 La participació social com a eina d'intervenció	.Pàg. 19
3.1 El treball social com a disciplina	.Pàg. 19
3.2 El mètode en el treball social	.Pàg. 22
3.3 La participació social	.Pàg. 25
4.Metodologia	.Pàg.30
4.1 Mètodes i tècniques	.Pàg.31
4.2 Mostra	.Pàg.32
4.3 Objectius	.Pàg.34
4.4 Hipòtesis prèvies	.Pàg.35
5. Treball de camp	.Pàg.36
5.1 Recollida i anàlisi de dades qualitatives	.Pàg.36
5.1.1 Entrevistes efectuades a les professionals	.Pàg.36
5.1.2 Entrevistes efectuades als/les beneficiaris/es	.Pàg.48
5.2 Validació d'hipòtesis	.Pàg.67
6. Conclusions	.Pàg.69
6.1 Adequacions i confrontaments de perspectives	.Pàg.69
6.2 Reflexió i valoració.	Pàg.71
6.3 Conclusions	.Pàg.77
7. Bibliografia	.Pàg.83
8. Annexos	

«Nuestro rol es el de facilitadores, el de quien escucha y acompaña, el de quien sugiere pero no impone, el de quien orienta su hacer a potenciar y hacer fructífero el quehacer de los otros. Nuestro liderazgo sólo tiene sentido si es para sembrar y hacer brotar otros liderazgos. En este sentido, el verdadero desafío ético que enfrentamos es estar permanente abiertos a aprender y a cambiar, a transferir poder a los otros, a ser capaces de difuminarnos e irnos haciendo cada vez más invisibles en la medida en que los procesos comunitarios maduran y se hacen sostenibles » (Navarro, 2011:38)

1. INTRODUCCIÓ

Els serveis socials bàsics (SSB en endavant) pertanyen al primer nivell del sistema públic dels serveis socials. Aquests estan adreçats a prevenir i intervenir en situacions de risc o vulnerabilitat, així com també a la compensació de dèficits de suport econòmic i social.

Els SSB tenen com a finalitat assegurar el dret dels ciutadans a viure de forma digna, actuant en el marc de la justícia social per al benestar i la integració social de les persones.

El present estudi es centra en investigar el funcionament del Consorci d'atenció a les persones de l'Alt Urgell, en endavant CAPAU, que correspon a l'àrea de serveis socials bàsics del territori de l'Alt Urgell. Aquesta Organització exerceix les competències en matèria de serveis socials per delegació de l'Ajuntament de la Seu d'Urgell i del Consell Comarcal de l'Alt Urgell.

En la cartera dels serveis socials, queda establert que la gestió de les prestacions d'urgència social és competència dels serveis socials bàsics. Així doncs, CAPAU, decideix emprendre un projecte de participació social per a donar resposta a aquestes situacions d'urgència. El projecte es caracteritza per una metodologia de treball basada en fer partícip a l'usuari en l'entorn social en el qual es desenvolupa durant el tractament de la seva situació.

La finalitat de la participació és la de millorar la situació de les persones que la realitzen treballant les seves actituds, les capacitats relacionals, els hàbits, o l'autoestima entre altres.

La present investigació vol conèixer amb major profunditat la filosofia que engloba aquesta metodologia, així com els motius que originen que CAPAU l'apliqui. Per altra banda, vol donar veu a les persones que realitzen les activitats socials i de participació comunitària per tal de conèixer quina és la seva visió sobre les mateixes.

2. JUSTIFICACIÓ

L'interès en realitzar el treball final de Grau sobre aquesta temàtica, neix a partir de les pràctiques de 3r curs que vaig realitzar al Consorci d'atenció a les persones de l'Alt Urgell. Durant les mateixes, vaig poder observar quin era el funcionament de la Organització, el qual es diferenciava de la majoria per la línia de treball que s'hi utilitza per a fer front a situacions d'urgència social. Com esmento en l'apartat anterior, CAPAU convida als beneficiaris de determinades prestacions a realitzar participacions socials o tasques comunitàries.

La realitat és que en un primer moment, i amb els primers contactes que vaig tenir amb la Organització, la idea de que l'usuari realitzés determinades activitats en rebre un ajut o prestació, em semblava que era un retrocés en el treball social, i que d'alguna manera afectava als seus drets com a usuari dels serveis socials. Però, a mesura que assistia a les pràctiques i que tenia contacte amb els diferents beneficiaris, i després de que els professionals m'expliquessin quina era la seva idea de treball amb les participacions socials, em vaig adonar que si la seva aplicació s'observa des d'una perspectiva de càstig o obligació, es perd l'essència que des de CAPAU es vol transmetre . Doncs el que es pretén és treballar i potenciar la integració, les capacitats i actituds de l'usuari a través de la participació i la interacció amb l'entorn social.

Dit tot l'anterior, i un cop finalitzades les pràctiques de 3r curs, em neix la necessitat de conèixer i profunditzar més sobre aquesta metodologia de treball.

Durant el meu període Universitari, diverses vegades, s'ha entrat en la discussió de la dificultat que els professionals tenim per observar canvis o millores en les situacions o casos que tractem. Ens preguntem si els canvis que s'esdevenen es deuen realment o no a la nostra intervenció o actuacions. Ens plantejem preguntes com: Què incentiva el motor de canvi? Quina metodologia s'ha d'emprar per aconseguir resultats favorables? etcètera. La realitat és que hi ha diversos referents bibliogràfics que parlen sobre les finalitats de la nostra intervenció, però enlloc es concreta com arribar a aquestes de forma inequívoca. No hi ha establerta una metodologia específica per a cada situació, així que entra en joc l'ètica del

professional per als casos amb els que es treballen, i sovint, arrel de la intervenció es replanteja la metodologia de treball.

Així doncs, davant d'aquestes preguntes, dubtes i incerteses; enfront la necessitat que té el nostre camp professional de ser més interrogat, investigat, en fi...més posat a prova, em neix la necessitat de saber si l'aplicació de les participacions socials en determinats casos o situacions pot donar com a resposta canvis en determinades situacions.

A diari realitzem diferents plans d'atenció individualitzats en la nostra tasca, però per a què hi hagi resultats l'usuari ha de ser partícep d'aquests plans de treball. Penso que en aquesta metodologia de participació activa, l'usuari que les realitza és realment partícep en la seva intervenció, i per tant, també ho és en el seu pla de treball. Aquesta participació a la que se'l convida, comporta algun benefici per a ell? Com es sent realitzant-la? Interfereix en els seus drets com a usuari dels serveis socials? Crea un major vincle d'unió amb el professional? Són plantejaments que em sorgeixen arrel d'aquesta línia de treball, i la qual penso que s'ha d'investigar per a adquirir nous coneixements dins el nostre camp professional.

A banda de tot el que es comenta anteriorment, també trobo interessant estudiar com s'apliquen les participacions socials per a cada cas, és a dir, en si l'aplicació de determinades activitats es centren i tenen en compte les necessitats individuals que pugui presentar la persona sol·licitant.

Per altra banda, el fet d'observar com es gestionen les participacions socials i comunitàries des de la Organització, tenint en compte si es duen a terme plans d'atenció individualitzats, o la realització de seguiments o avaluacions, també em permetrà comprovar si s'han apreciat o no beneficis o canvis en determinades situacions des dels inicis de la seva aplicació. En cas que no es realitzi a posteriori tot un procés d'avaluació de la situació o problema penso que seria interessant proposar-ho com a possibles millores.

Reb també gran interès el fet de poder contrastar les opinions dels usuaris que han rebut les ajudes d'urgències socials amb programes i tasques comunitàries d'integració i participació, juntament amb les de les treballadores socials que col·laboren en el projecte. D'aquesta forma

es podrà realitzar una comparativa entre la subjectivitat dels professionals i dels usuaris per a donar una resposta real a l'estudi que es vol presentar. Arrel aquestes dues perspectives, es podria determinar si aquest projecte té punts febles que es podrien corregir o millorar per aportar un major benefici als usuaris.

Així doncs, i tenint en compte que treballem amb i per les persones que presenten algun tipus de problemàtica o necessitats, és totalment necessari saber que opinen ells/elles sobre els mètodes que els afecta de forma directa.

En una professió tan afectada per elements variants, on és tant difícil atribuir a la millora dels casos el resultat de la nostra intervenció, crec pertinent estudiar si aquesta metodologia pot comportar alguns canvis o millores, donant especial èmfasi a la veu dels propis beneficiaris sobre si els ha comportat quelcom a nivell personal el fet de realitzar algunes de les activitats que se'ls proposa des de CAPAU.

3. MARC TEÒRIC

BLOC I:

1. ELS SERVEIS SOCIALS COM A EINA PER A MATERIALITZAR EL BENESTAR INDIVIDUAL I COL·LECTIU.

“No hay bienestar sin ideologia pero si ideologia sin Bienestar” Garcés. J, (2006)

Per a contextualitzar la present investigació es creu pertinent fer esment de l'Estat de Benestar com a concepte atribuït a una forma determinada d'actuació d'aquells Estats els quals tenen adjudicada una responsabilitat amb els seus ciutadans que va més enllà de la gestió econòmica, i de la gestió política.

Per a profunditzar en el seu significat, podem afirmar que seria un model d'Estat que es fonamenta a través de la intervenció de l'Estat en el sistema econòmic, on prevaleix la lògica del benefici amb el sistema democràtic, on prevaleix la lògica de la participació i redistribució de l'activitat econòmica. A més aquest model proporcionaria als ciutadans una sèrie de polítiques socials per a garantir-los un nivell mínim de seguretat i benestar. (Fernández i López, 2006).

És important fer una breu consideració a les arrels d'aquest model polític, econòmic i social. Podem dir que sorgeix a Alemanya, sota la inspiració conservadora de Bismarck. Es crea en un context caracteritzat per un entorn de Postguerra, on té molt pes la Industrialització i en el qual els treballadors es troben en unes condicions laborals molt precàries.

En aquest context s'articulen el que podem anomenar les primeres “lleis socials” amb la intenció de donar protecció als treballadors a través de “seguros” per accident, vellesa o malaltia. L'aparició d'aquestes lleis es va donar gràcies a la pressió dels intel·lectuals i socialistes de l'època, així com també gràcies a les fortes convulsions socials que sorgiren arrel de la situació precària en la qual es trobava una gran part de la població Europea. (Fernández i Alemán, 2006).

És a la meitat del S. XX que aquest model reb màxima esplendor, però tal cal tenir en compte tal i com afirmen Berzosa, C i Fernández, T (1967) citats per Fernández i Alemán (2006:36) que ja a finals del Segle XX entra en declivi podríem dir, en quant a la seva capacitat de proveir seguretat i renda en contextos d'incertesa i amb un alt nivell d'atur, així com en la seva fundamentació teòrica des de la perspectiva econòmica.

Així doncs, cal ser conscients que pel què fa a la política social moderna està incidida per la influència anterior del pensament polític socialista i el desenvolupament del moviment Obrer i Sindical dins les diferents variants Europees. L'antecedent polític social basat en la doctrina social catòlica eboca en la política social moderna alguns trets de caire paternalista o proteccionista. (Molina, 2006).

A Espanya la política social s'organitza al voltant de diverses àrees entre les quals trobem: Els serveis socials, l'habitatge, el treball, la sanitat, la educació o el medi ambient. Cadascun s'estructura com un sistema específic però s'interrelacionen entre si. I cal destacar que a la vegada cada sistema mencionat té relació amb la política econòmica, ja que acaba incidint en el pressupost que es destina per a cadascun.

En aquest sentit podem dir, que <<La política social és, justament, una mediació entre els pols econòmics i polítics de l'actuar humà>> . (Molina, 2006:67).

Lo anterior però, seria una definició massa genèrica de la política social, que ens allunya de les nocions bàsiques necessàries per a poder-ne determinar la seva importància. Per tant, és creu oportuna l'aportació de Alemán i Ramos (2006:186) on afirmen que la política social correspon a les mesures que els governs adopten per proporcionar protecció i benestar als ciutadans, remarcant però, que per tal que aquesta protecció i benestar siguin reals, és necessari que la ideologia social dels partits de govern sigui col·lectiva.

El fet que la política social vagi, tant sovint, entrelaçada amb la política econòmica, dificulta el ple exercici dels drets socials dels ciutadans. Així, en el context de crisi actual, podem observar una forta reducció de despesa pública, i desproveïment als ciutadans de molts

recursos fins ara públics, que ara es converteixen en obstacles per a la plenitud i desenvolupament dels drets socials dels ciutadans, sobretot per aquells grups que presenten necessitats més específiques.

Castells, M (1997) citada per Fernández i López (2006:41) ens parla dels canvis que s'han produït en les nostres societats des de l'articulació d'aquestes primeres "lleis socials" que s'anomenaven en paràgrafs anteriors. L'autora anomena a la societat globalitzada en la qual ens trobem immersos actualment *Sociedad Red*, de la qual en destaca l'extensió del coneixement.

Aquests canvis han comportat l'aparició de noves necessitats educatives, familiars, socials, etcètera. Necessitats a les quals és necessari que s'hi adhereixi la política social actual. Si tenim en compte que en la creació d'aquest model molts drets anaven lligats al treball, i que ens trobem en un moment on tenir feina no respon a tenir un bon sou, unes bones condicions, ni certa protecció ni seguretat, entre altres, llavors: Podem parlar de l'exercici pràctic d'aquest model anomenat del Benestar en l'actualitat?

Les necessitats socials no són les mateixes que quan es creà aquest model. Així, la política social està adaptada als nous canvis de la societat actual?

Podem observar que en creixement econòmic actual té com a principal font de valor el coneixement, però que cada vegada és més difícil poder assolir aquests nivells de coneixement a través de l'Educació pública. S'estan produint trencaments, s'està reduint la despesa pública, augmenten les desigualtats... Si estem en una societat basada en el coneixement, no és necessari una inversió pública que permeti l'adherència a l'Educació a tota la població?

També podem analitzar el plànol laboral, on els avenços tecnològics provoquen que els treballadors tradicionals que acompanyaven la creació del model de benestar es vegin limitats per accedir al món laboral, o en quedin al marge en aquesta nova era.

Si observem el panorama existent veurem molts canvis històrics a tots els nivells, i un Estat creat en un passatge anterior estancat o inadaptat a aquests nous canvis, motiu que genera major desigualtat. Així ,caldria una reformulació de la política social que estigués adaptada als nous temps per a què permetés una major cohesió amb el panorama existent. (Alemán I Ramos, 2006).

Una política social acompanyada d'ideologia col·lectiva, permetria finalment que el benestar real es pogués materialitzar en la vida dels ciutadans.

Donada l'aparició de diferents conceptes clau com : Estat de benestar, política social i règim de benestar, es creu necessari fer una distinció entre els mateixos per tal de clarificar-ne els significats.

Així doncs, puntualitzem: <<el benestar social es relaciona amb els valors, mentre que l'estat de benestar amb decisions polítiques, econòmiques i administratives de decisions que afecten als ciutadans i es materialitzen a través de polítiques socials concretes>>. (Alemán I Ramos, 2006:182)

Així, el benestar personal, segons Garcés, J (2006) és un valor: objectiu i subjectiu. En el ple exercici del benestar individual i col·lectiu és on s'abarquen els drets socials. Però per a tal realitat és necessari com ja s'ha esmentat en apartats anteriors, que la política vagi acompanyada d'una ideologia col·lectiva. Precisament en aquest context podem entendre-hi els serveis socials, com una eina per assegurar la justícia social i la igualtat d'oportunitats, com a instrument que intenta materialitzar aquest benestar individual i col·lectiu en la vida de les persones.

Tal com ens afirma Alemán,C (2006:195) a Espanya els serveis socials es retrassen com a conseqüència del Franquisme, tot i que curiosament és en aquest moment històric on s'hi inicia la legislació social. Cal resaltar però, que la història política, econòmica i social del país desemboca en el plànol social una forta actitud paternalista, així com també la existència de diferents sistemes de prestació d'assistència.

En aquest apartat no ens centrarem en l'articulació dels serveis socials, així com tampoc en la seva evolució, ja que ens allunyariem del tema central de la present investigació.

Així doncs, el que es presenta a continuació no és més que els principals factors que intervenen en el reconeixement i creació d'Organismes Públics amb finalitats socials, així com el traspàs de competències que s'acaba atribuint als serveis socials bàsics, ja que en la investigació ens centrem en aquest nivell del sistema públic dels serveis socials.

Amb l'aprovació de la Constitució l'any 1879 s'introdueixen noves mesures polítiques i jurídiques, i tant les dinàmiques socials com les pràctiques materials que es desencadenen, afavoreixen la creació del sistema públic de serveis socials.

Tot i l'anterior és important destacar que la Constitució no reconeix implícitament/expressament la creació del sistema públic de serveis socials, però no els limita perquè en el text es compromet amb la qüestió social i la justícia social, i tot i que tan sols menciona l'àmbit social de passada, es compromet amb alguns punts.

Així doncs són d'interès l'article 1 i l'article 50 del text Constitucional, dels quals en podem extreure un mandat que obliga als poders públics a desenvolupar funcions de promoció del benestar col·lectiu. A més a la Constitució també podem entendre-hi que els serveis socials són un mitjà per assolir el benestar col·lectiu dels ciutadans.

De la Constitució ens interessa també l'article 148.20, on esdevé la voluntat que té d'aproximar els serveis socials a l'àmbit geogràfic on es troben els serveis socials. Tenint en compte que la present investigació s'enfocarà en els serveis socials bàsics d'un territori en concret, ens interessa aquesta descentrelització de competències. L'entensem com a pas inicial per a la delegació de competències als territoris, lo qual a més facilitarà l'atenció als ciutadans degut a la proximitat dels serveis.

L'article que es menciona en el paràgraf anterior va provocar moltes incerteses entre les competències que quedaven atribuïdes a les diferents Institucions, però amb la posterior

aprovació dels Estatuts d'Autonomia van quedar aclarades, ja que els serveis socials en van assumir les competències.

Per a poder acabar de contextualitzar al lector, és necessari fer esment que CAPAU té atribuïdes per competència la matèria de prestació de serveis socials i la promoció i la reinserció socials a través de l'article 66.3 k) del Text refós de la Llei municipal i de règim local de Catalunya (DL 2/2003, de 28 d'abril).

Per altra banda la Llei de serveis socials (L 12/2012, d'11 octubre) preveu que els municipis amb població inferior als vint mil habitants s'agrupin per constituir una àrea bàsica de serveis encomanant la seva gestió a la comarca o a l'ens associatiu creat especialment amb aquesta finalitat. Per al municipi de l'Alt Urgell doncs, li correspon a CAPAU.

BLOC II.

2. PRESENTACIÓ DE CAPAU.

2.1. CONEIXEMENT DE LA INSTITUCIÓ.

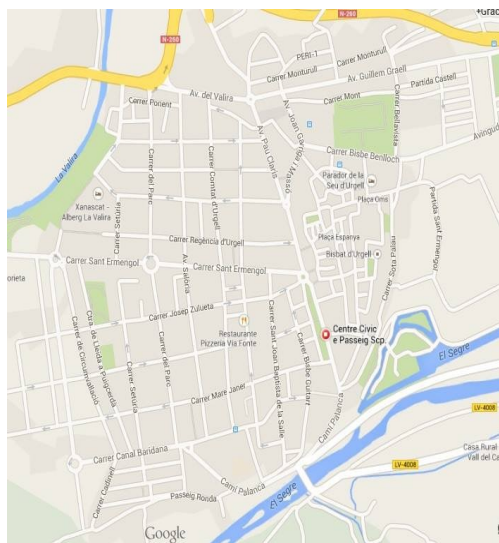
El Consorci d'atenció a les persones de l'Alt Urgell correspon a una Institució de serveis socials bàsics, així doncs pertany al primer nivell del sistema públic de Serveis Socials. Des de CAPAU s'atenen de forma personalitzada els diversos ciutadans de la comarca de l'Alt Urgell, amb l'objectiu de millorar el benestar social i afavorir la integració de les persones.

En la Llei de serveis socials (L 12/2012, d'11 d'Octubre), concretament en l'article número 3, s'estableix que:

Els Serveis socials bàsics (SSB en endavant) estan adreçats especialment a la prevenció de situacions de risc, a la compensació dels dèficits de suport social i econòmic i de situacions de vulnerabilitat, tenint com a finalitat assegurar el dret de les persones a viure dignament durant totes les etapes de la vida mitjançant la cobertura de llurs necessitats bàsiques i de les necessitats socials, en el marc de la justícia social i del benestar de les persones.

El compliment de llur finalitats, es realitza a través de les diverses actuacions, projectes i programes, així com també a través de les prestacions econòmiques o de serveis, que emmarca la cartera dels serveis socials, en la qual també s'hi estipula que la gestió de les prestacions d'urgència social és competència dels SSB.

2. LOCALITZACIÓ.

El Consorci d'atenció a les persones de l'Alt Urgell exerceix les competències en matèria de serveis socials per delegació de l'Ajuntament de la Seu d'Urgell i del Consell Comarcal de l'Alt Urgell, instrumentat per conveni d'encomana de gestió i de delegació.

CAPAU té com a objecte principal el de promoure els mecanismes per prevenir, conèixer i intervenir amb persones, grups o famílies que es trobin en situació de necessitat, de risc social o d'exclusió. Per tal d'oferir respostes individualitzades, així com també familiars i col·lectives, aquest s'organitza de forma territorial.

2.3. PRESENTACIÓ DEL PROJECTE DE CAPAU: Destinat a les situacions d'urgència.

Anteriorment s'ha fet esment que les competències per a fer front a les ajudes d'urgència, es deroguen per llei als SSB. Així doncs, CAPAU decideix emprendre un projecte per a donar resposta a aquestes situacions d'urgència.

L'interès en aquest projecte es centra en l'aplicació de participacions o col·laboracions socials en els plans de treball de les persones beneficiàries de les ajudes d'urgència.

Cal remarcar que aquests ajuts van dirigits a persones o famílies que visquin al territori de l'Alt Urgell i que es trobin en situació de risc o vulnerabilitat. Com a tret característic cal fer esment que per al seu atorgament s'inclou la possibilitat d'involucració de l'usuari en programes comunitaris o de participació social, sense ànim de lucre.

Entre els diferents objectius que persegueix l'aplicació de les participacions hi trobem el de potenciar les capacitats i actituds de l'usuari, afavorir l'entorn on aquest es desenvolupa, així com també el d'afavorir i potenciar la corresponsabilitat entre les persones i administracions del tercer sector.

És l'any 2012 quan CAPAU decideix posar en marxa l'aprovació de les Bases reguladores per ajudes d'urgències socials amb contraprestacions de caràcter social de l'Alt Urgell.¹

¹ Les Bases del projecte de contraprestacions amb caràcter social es poden consultar als annexos 2

Les anteriors Bases però, es modifiquen l'any 2014, i es fa una nova redacció de Bases. En aquest segon punt fem referència a les Bases reguladores per ajudes d'urgències socials amb programes i tasques comunitàries d'integració i participació de l'Alt Urgell²

Cal comentar però, que pel que fa a la realització de programes per atendre les situacions d'urgència, CAPAU també elabora projectes d'ajuts extraordinaris per pal·liar la crisi. La diferència entre el projecte de participació social i el projecte d'ajuts anti-crisi, és que en el darrer no es proposa la realització de participacions socials en el pla de treball. Una altra diferència fonamental a destacar és que el perfil dels beneficiaris d'ambdós projectes també és diferent.

La present investigació es centra en l'aplicació de les participacions socials i tasques comunitàries per a les ajudes d'urgència que presenta CAPAU. Cal destacar que des de la primera elaboració del projecte (Anomenat projecte de contraprestacions amb caràcter social) aquest ha rebut algunes crítiques, debat i modificacions. És per això que a continuació s'exposa l'evolució del mateix.

2.4. EVOLUCIÓ DEL PROJECTE PER FER FRONT A URGÈNCIES SOCIALS DEL TERRITORI DE L'ALT URGELL.

L'any 2012 CAPAU posa en marxa el projecte per fer front a les ajudes d'urgència, en el qual observem que per l'atorgament d'aquests ajuts la persona beneficiària realitzi contraprestacions de caràcter social. El mes de març del mateix any aprova les Bases reguladores de subvenció per pagament d'urgències socials amb contraprestacions de caràcter social.

El mes d'agost del 2012, es va publicar l'edicta d'exposició pública d'aquestes Bases sobre el qual es determinava que si transcorregut el termini establert no s'havien presentat al·legacions ni suggeriments esdevenia definitiu l'acord.

Paral·lelament, L'Ajuntament de la Seu d'Urgell, presenta en roda de premsa les raons que empenyen la Organització a la posada en marxa del mateix, que són, com explicita la tinent d'alcalde d'Atenció a les Persones de l'Ajuntament de la Seu d'Urgell, Anna Vives “després de realitzar una anàlisi sobre els beneficiaris dels ajuts econòmics que es concedeixen des dels serveis socials bàsics, s'ha observat que el ajuts destinats

2 Les Bases del projecte amb programes i tasques comunitàries d'integració i participació es poden consultar a annexos 2

a cobrir les necessitats bàsiques dels col·lectius més vulnerables es van incrementant any rere any”. Per altra banda, esmenta que “ hi ha nuclis familiars que esdevenen usuaris crònics dels serveis socials, i que predomina el desconeixement del cost real dels ajuts que es reben i de l’esforç que suposa per l’administració local, i tota la ciutadania l’atorgament dels mateixos.”

A més, afirma: “Els objectius del projecte és el de combatre l’assistencialisme associat tan sovint als SSB, i potenciar el treball social, propiament dit, que té com a objectiu principal la inserció de les persones en tots els seus àmbits de vida: Social, laboral, personal, etcètera”.

És a principis del 2013 que el Consorci d’atenció a les persones de l’Alt Urgell reb una carta del Síndic de Greuges en relació al Règim de Concessió dels Ajuts econòmics d’urgències socials perquè hi ha una queixa. En la mateixa carta el Síndic demana al Consorci d’atenció a les persones de l’Alt Urgell la documentació i les Bases referents a les ajudes d’urgència amb contraprestació de caràcter social.

Així doncs, CAPAU envia la documentació requerida, però al juny del 2013 reb novament una carta del Síndic en la qual es fan una sèrie de consideracions i recomanacions per tal que modifiquin les Bases anteriorment esmentades.

El Síndic bàsicament recomana a CAPAU que es posi en contacte amb el Departament de Benestar Social i Família. Per altra banda, li recomana obrir un procés de debat per a la modificació de les Bases en funció de totes les Administracions competents. També es demana en la carta la supressió de la obligatorietat de la realització de les contraprestacions socials per a l’atorgament dels ajuts d’urgència, així com que les activitats que es demanin a realitzar estiguin justificades en el pla de treball del/s sol·licitant/s. Per últim, es recomana que s’estudiï la possibilitat de trobar altres tipus de mesures que puguin contribuir a resoldre mancances de la persona, així com també es demana que mentre es redactin les modificacions per a les noves Bases es segueixin prestant els ajuts d’urgència que es sol·licitin, és a dir, que CAPAU en garanteixi la seva consecució.

En el diari Nació digital, podem observar també una notícia que fa referència al mateix projecte, on es presenta l’aplicació de les contraprestacions socials des de dues perspectives, és a dir, es manifesten les dues visions contraposades d’entendre els serveis socials:

Per una banda es pot observar la visió que té del projecte l’equip de Govern de l’Ajuntament de la Seu d’Urgell, presidit per Albert Batalla, que comenta: “És una iniciativa pionera que es fa per donar valor i evitar la cronificació de les ajudes socials”. A més, resalta que “representa una innovació dels serveis socials, sent un equilibri entre drets i deures dels usuaris, i té la voluntat política de mantenir la cohesió social donant un cop de mà a la gent que ho necessita, tot potenciant la seva autonomia personal”.

Per altra banda, la oposició, entén el projecte de col·laboració social “com un càstig cap als més vulnerables”.

El debat va adquirint força, fins que des de l'oposició es presenta una proposta per tal d'aturar la posada en marxa del projecte de contraprestacions amb caràcter social.

Tot i que el debat acaba originant-se també fora del territori, a continuació s'exposen els principals punts de debat que encapçalen la proposta d'anul·lació de les bases de la subvenció per al pagament d'urgències socials amb contraprestacions de caràcter social del Consorci d'Atenció a les Persones de l'Alt Urgell. La intenció és la de donar veu a les diverses formes d'entendre el projecte, i per tal fi, es realitzen les transcripcions del que expressen els Diputats de la Comissió de Benestar, Família i Immigració del Parlament on es presenta la proposta d'anul·lació.

Trobo important destacar que alguns dels Diputats s'abstenen de pronunciar-se adherint-se a les competències que té cada Institució en referència als serveis socials, doncs si les ajudes d'urgència estan atribuïdes als serveis socials bàsics, no tenien competència per a realitzar tal denegació.

Tot i el que es comenta anteriorment, la proposta es va debatre. Així que a continuació es presenta un quadre en el qual es divideixen en tres apartats (en lletra negreta) els principals factors que generen crítica pel que fa al projecte. En cada subapartat es presenten els principals punts que engloben la perspectiva de cada Diputat en relació al projecte. Es podrà observar que apareix el nom dels diferents Diputats, però no s'especifica a quin partit polític pertanyen. Doncs l'interès de la investigació no és de tipus polític, tot i que som conscients que la ideologia política té una forta influència sobre el camp social.

La intenció serà poder analitzar quines modificacions s'han realitzat en el projecte, a posteriori. També es vol esbrinar si s'estableixen contrarietats amb els principis de la professió del treball social.

PRINCIPALS PUNTS DE DEBAT	PLANTEJAMENT DELS DIPUTATS
1.La obligatorietat de realitzar les contraprestacions per a l'atorgament de l'ajut.	<p>- Massana, L: Exposa que la proposta cau en la caritat versus els drets, en l'assistencialisme que no pot potenciar a l'usuari. A més exposa certa preocupació per la substitució de possibles llocs de treball amb les contraprestacions.</p> <p>-Bosch,P: Considera que el fet de condicionar l'atorgament de l'ajut a la realització d'una contraprestació social no s'acaba d'ajustar a dret.</p>

<p>2.La realització de la contraprestació d'un membre de la unitat familiar en cas que el so.licitant no la pugui realitzar.</p>	<p>-Bosch,P: Principalment exposa que amb aquesta clàusula tot l'argumentari i objectius del projecte cauen pel seu propi pes; doncs considera que ja no és un itinerari per una persona concreta, sinó quelcom que ha de pagar la família perquè la societat li està pagant.</p> <p>-Espejo, JM: Manifesta que aquest requeriment evidencia que el projecte no té la finalitat d'integració sociolaboral, doncs creu que si així fós la persona que no pogués realitzar-les quedaria excempta de fer-les, però no de l'atorgament.</p> <p>— Granados, E: Manifesta que no es pot obligar a tothom que rebi l'ajut a realitzar una contraprestació, doncs és una decisió que ha de ser pactada entre professional i beneficiari. S'està condicionant un dret.</p>
<p>3.La normativa a la qual s'adhereix el projecte.</p>	<p>-Bosch, P: Planteja si s'ajusta a dret o no aquest model de contraprestacions, ja que en la cartera de serveis socials no s'hi preveu.</p> <p>-Granados, E: Es pregunta quina normativa empara a les persones beneficiàries. Menciona la LISOS i la seguretat.</p>

Tot i les principals crítiques que es presenten en el quadre anterior, també és necessari fer esment que alguns Diputats de la Comissió recolzen la intencionalitat de les bases, és a dir, creuen que amb elles es poden potenciar les capacitats de les persones beneficiàries, i treballar-hi actituds o l'entorn social en el qual es desenvolupa. A part, també podem observar que es destaca com a elements positius la corresponsabilització dels beneficiaris, els beneficis psicològics que pot aportar la contraprestació, la millora en la qualitat de vida de les persones, o el valor de la col·laboració social.

En tot aquests transcurso es pot observar que en un principi el debat s'ha generat per qüestions polítiques i ideològiques bàsicament, però aquest debat acaba transcendent de l'àmbit local, i fins i tot alguns Ens locals s'interessen per l'aplicació del projecte que aquí s'està tractant. Arribat aquest punt, es creu necessari estudiar la seva aplicació des del punt de vista professional del treball social per analitzar-ne què pot aportar al nostre camp.

En la recerca sobre aquest debat podem observar una redacció de la Exvicedegana del Col·legi Oficial de Treball Social de Catalunya, Carme Tobella; en la qual s'explicita la seva opinió sobre l'aplicació del projecte.

Carme Tobella realitza una reflexió sobre el projecte en la qual s'intenta aproximar a les finalitats del treball social, deixant de banda els elements ideològics i/o polítics que hagin pogut generar més debat. Així doncs, planteja el projecte com a una mesura complicada, delicada, en el qual s'han de tenir en compte algunes consideracions per aplicar-lo de forma curosa. Esmenta:

<<El gran 'quid de la qüestió' és com s'aplica aquesta idea, ja que tractant-se precisament de persones en situació de vulnerabilitat i risc d'exclusió —el procés és multifactorial i la manca de feina n'és un element fonamental—, l'aplicació ha de ser extremadament curosa>> (Tobella, 2012)

Dóna èmfasi a que el programa s'adeqüi a les necessitats dels beneficiaris, per tal que sigui efectiu, i insisteix que per tal evidència és necessari que els tècnics que l'apliquin coneguin als beneficiaris. Parla també sobre el risc d'estigmatització, o riscos que pot comportar una tasca inadequada a la persona, així afirma:

<<— i cal filar molt prim. L'aplicació ha de ser individualitzada, adequant el treball a les capacitats de la persona i garantint la seva idoneïtat>> (Tobella, 2012)

Finalment, conclou *<<No obstant, l'elevat grau de dificultat que presenta el programa no ens ha de portar a desqualificar-lo globalment i renunciar als efectes positius que pot tenir. Hem de confiar en la nostra capacitat per aplicar-lo amb la cura necessària, i destinant-hi els recursos que calguin per obtenir els resultats desitjats. Hem de ser prudents, però també valents per donar una oportunitat a les propostes arriscades>>*.

Paral·lelament a la generació de tot el debat que es comenta anteriorment, des de CAPAU es tenia la intenció de modificar les Bases esmentades. Doncs era un pla pilot, i mentrestant l'havien aplicat observaren que es podien fer algunes modificacions o millores.

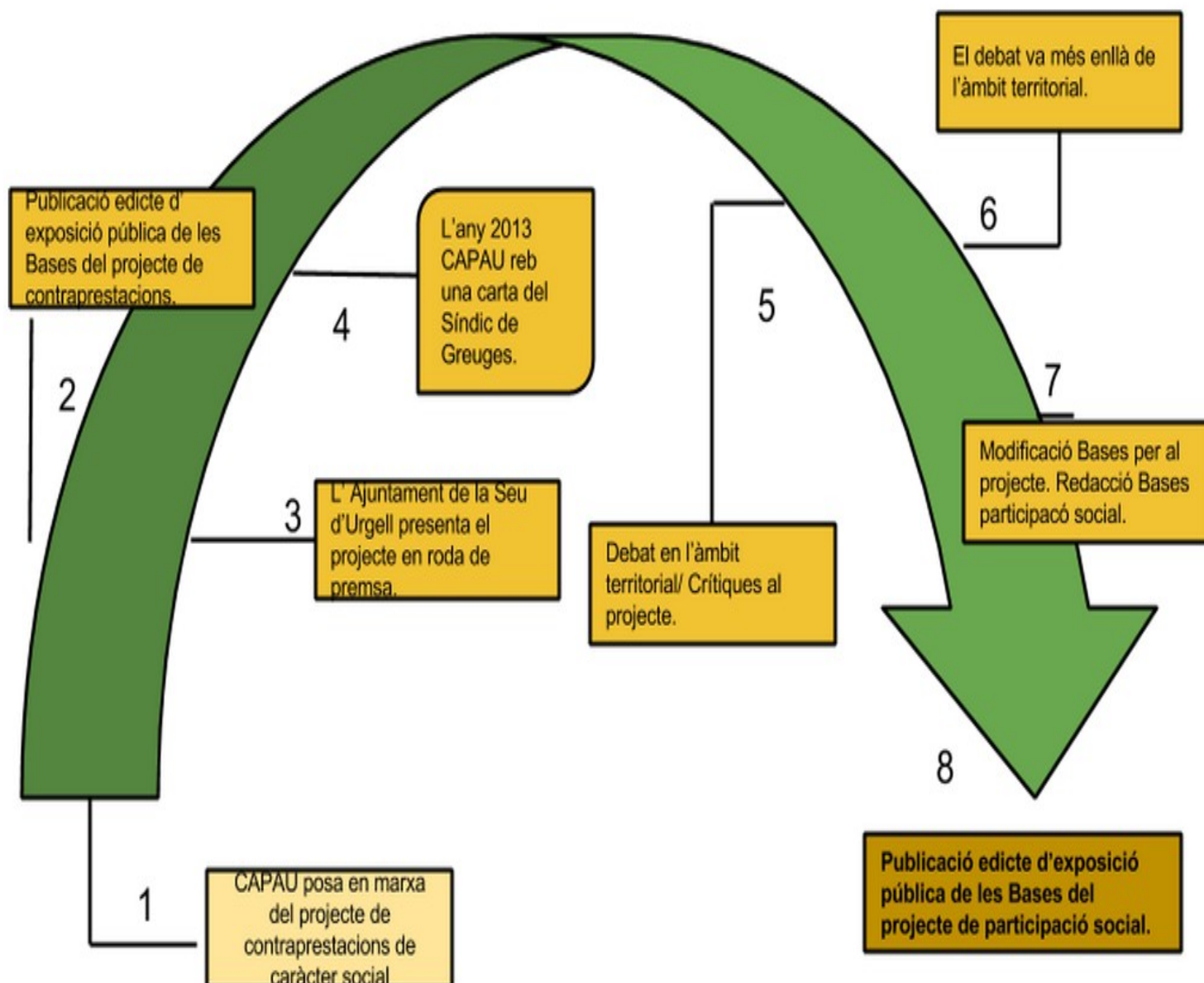
És al 2014, que es realitza la presentació de les Bases noves, les quals s'anomenen bases reguladores per ajudes d'urgències socials amb programes i tasques comunitàries d'integració i participació. En els annexes del treball es poden observar les Bases del projecte de participació social, juntament amb un resum que se'n ha efectuat per a facilitar-ne el contingut més rellevant.

En les Bases es pot observar els objectius de la participació, els quals s'han anat esmentant en el present treball. També es poden observar-hi els requisits necessaris per accedir a l'ajut, l'import màxim anual destinat a cada cas, la normativa què s'ha adherit al projecte, etcètera. Es creu necessària la lectura de les mateixes per a una major comprensió de l'estudi que es realitza a continuació.

Cal tenir present que el present treball es centra en la redacció de les segones Bases, les de participació i col.laboració social, en les quals repetim, no és obligatòria la participació per a l'otorgament de l'ajut d'urgència, sinò que es suma aquesta en el pla de treball.

També es creu important fer esment que l'evolució del projecte s'ha explicat per tal de poder entendre per quin motiu es genera el debat, però el que es pretèn estudiar és el seu nivell d'aplicabilitat o eficàcia a partir dels professionals i dels beneficiaris de les pròpies ajudes.

GRÀFIC REPRESENTATIU DE L'EVOLUCIÓ DEL PROJECTE

BLOC III

3.LA PARTICIPACIÓ SOCIAL COM A EINA D'INTERVENCIÓ DES DEL TREBALL SOCIAL

Un cop s'ha situat al lector, es creu pertinent donar èmfasi al treball social, com a disciplina que té adjudicats una sèrie d'objectius referits a la millora de la qualitat de vida de les persones. Per a tals fins però, l'han d'acompanyar una formació determinada, certes competències, així com determinats principis i valors que guiïn les seves intervencions. Com s'ha pogut observar en l'apartat anterior el principal element que cal analitzar és com s'apliquen les participacions, així doncs anem a observar de què requereix la nostra intervenció i quins mètodes s'hi utilitzen.

3.1.EL TREBALL SOCIAL COM A DISCIPLINA.

<<Todo esto no es hacer de aficionados. El trabajo social “no se toca de oído”, necesita una formación, una cualificación y competencia certeras>>. Robertis,C (2009)

Al llarg de la història podem trobar varies definicions³ que volen la elaboració d'una concepció específica del treball social, així doncs és important esmentar que hi ha hagut una gran dificultat per definir el concepte. En aquesta voluntat de definir-lo podem observar l'atribució de conceptes ben diferenciats, tal i com mostra el següent quadre:

Autor	Concepte atribuït al treball social
Helend Leland Witmer	Institució
Kenneth L.M.Pray	Instrument social
Werner W. Boehm	Activitat
Harleigh B. Trecker	Procés
Louis Towley	Servei
Walter A. Friedlander	Servei professional
Karl de Schweintz	Disciplina professional
Gordon Hamilton	Professió

³ Les referències sobre les definicions dels diferents autors, estan extretes dels apunts de l'assignatura de fonaments del treball social, de 1r curs del grau de treball social de la Universitat de Lleida. Impartida per M.José Rosell Farré i dels apunts de 3r curs de l'assignatura de models d'intervenció social del grau de treball social de la Universitat de Lleida impartida per Alba Pirla Santamaria i Manuel Ramon Julià Traveria.

Ja en el Congrés Panamericà (1957), es definia el treball social com: <<La professió basada en el reconeixement de la dignitat de l'ésser humà i de la seva capacitat de superació, que mitjançant els procediments tècnics propis ajuda als individus, grups o comunitats a valer-se per si mateixos>> i aconseguir el seu desenvolupament integral, especialment en les situacions socials en que necessiten ajuda aliena per poder atendre les seves necessitats i desenvolupar les seves potencialitats.

Però lo cert és que encara avui en dia existeixen diferents definicions, que emmanen de l'intent de definir el treball social. Correspon a una ciència? A una disciplina? Una pràctica generalista? És una tecnologia que “aplica” els coneixements que rep d'altres disciplines?

Observem a través de Smith, M. (2011) que un dels reptes del treball social ha estat el de poder ubicar-se en la seva concepció com una disciplina científica. L'autora atribueix aquestes dificultats i descalificacions del treball social a la ciència, per les acusacions que reb de no tenir, o tenir limitades les possibilitats d'experimentació i separació absoluta de les variables causals, que el portarien a la construcció d'una teoria particular.

L'autora comenta que tenint en compte que la retroalimentació entre teoria i pràctica és un tret característic d'aquesta professió, no ha de suposar un problema, ja que acaba creant, d'aquesta manera, el coneixement científic. A més destaca que el treball social es centra en fets socials, i aquests són multicausals i variables. L'acció-reflexió per tant, en conforma l'eix central de la intervenció.

Per altra banda Rivas,R.(2010) exposa que les discussions sobre si el treball social és o no una disciplina es deuen a factors que tenen més a veure amb el mercat laboral, les competències entre professions, i la divisió social del treball social. Però la revisió que realitza sobre l'autodefinició del treball social parteix d'una reflexió sociològica sobre construcció del coneixement, a partir de les definicions més esteses sobre la mateixa disciplina: Com a tecnologia social, i des de l'anomenat enfocament operatiu. (Considera que són els enfocaments que estan més difosos en l'àmbit social , i els que en fonamenten la seva operacionalització).

A grans trets el que podem extreure de Rivas,R (2010) és que l'enfocament operatiu va contribuir fortament en el desenvolupament intel·lectual del treball social, a més de marcar-ne pautes per a la formació. En quant a l'enfocament tecnològic l'autor remarca la seva importància degut a què aporta racionalitat i fundamentació sobre l'anomenat “què fer professional”.

Centrant-nos en la tecnologia social, aquesta ens aporta dos categories: *Coneixement* i *acció*, i arrel d'aquesta defineix:

<< Tant l'acte de conèixer" com "l'acte de fer" tenen una dimensió comú que és la racionalització. Per tant, si racionalitzem el coneixement, és ciència. Si racionalitzem l'acció és tècnica. La racionalització implica rigurositat, i si aquesta rigurositat s'institucionalitza podem parlar de disciplina...>> Rivas,R(2010).

Si el concepte de disciplina l'entendem com una acumulació de coneixement i Institucionalització de pràctiques riguroses, observem un desdoblament: El coneixement, pertanyeria a la Ciència per una banda; i l'acció a la Tecnologia per l'altra. Essent aquesta una conclusió exitosa per a molts professionals de l'àmbit que permet afirmar el treball social com una disciplina.

Tot i que el treball social es fonamenta de diverses bases teòriques de disciplines de les ciències socials, cal dir que és estable per què crea un cos de coneixements coherents i transmissibles. Aquests coneixements però són a la vegada dinàmics, ja que se li sumen fets socials , i històrics del moment en el qual es desenvolupen aquests fets que atèn. (Smith, 2011).

Per a Robertis.C (2009) el treball social ha adquirit un estatus real de professió. Per a tal afirmació es basa en la definició d'una professió, a través de diversos autors de la sociologia de les professions. Es fonamenta:

- En l'adquisició d'un **camp propi**, és a dir establiment d'un objecte d'intervenció delimitat i específic.
- Un **sistema de coneixements** complexes, també teòrics, metodològics i tècnics.
- Un **reconeixement social**, és a dir, una legitimació i acceptació per part de la societat que reconeix la utilitat social del servei que la professió ofereix a la comunitat.
- Un **sistema de referències**, a través d'un sistema de valors, i un Codi deontològic (que estableix la moral professional i les obligacions dels membres).
- Un **sistema de control** i d'auto-organització garantitzat per la pròpia professió.
- **Control d'entrada a la professió** (Formació, exàmens, autorització per exercir...) S'hi incloeu l'exercici de la pròpia activitat i l'adequació dels mateixos membres a un sistema de referències.

El que es pretèn amb totes les aportacions anteriors no és el de debatre si el treball social pertany o no a una disciplina, però sí que es ressalta la importància de l'adquisició d'un conjunt de coneixements per a exercir-lo els quals s'han construït a través de la sistematització de la pràctica i la investigació.

Si tenim en compte el "què fer" i el "com fer" del qual ens parla Rivas, R (2010), o el "savoir" del qual ens parla Robertis,C (2009) ens adonem que cal identificar com s'aconsegueix o com es desenvolupa aquest "saber-fer" especialitzat de l'acció social que s'orienta a aconseguir el bé comú.

En aquest “saber-fer” s’hi introdueix l’intent de sistematització pràctica, de les formes d’acció socials. El primer intent de sistematitzar l’acció social, l’observem amb Mary Richmond, amb *Social Diagnosis* (1971). Per altra banda, *La llei de pobres* (1601) i *La reforma de la llei de pobres* (1834) també van tenir incidència en l’adjudicació de formes d’ajuda.

El que és important destacar entre aquests intents de sistematització, és que l’acció social ja no es basa en donar almoïna, sinó que s’hi inclou la relació d’ajuda. Les relacions deixen de ser impersonals, i a més apareix la preocupació per la rehabilitació de les persones.

Des del mètode d’intervenció que planteja Richmond, fins a l’actualitat, aquest ha evolucionat, tot i que Ander-Egg, E (2006) ens planteja que el principal problema metodològic en el treball social es troba en l’ordre de les operacions que cal seguir per obtenir uns resultats de canvis o transformacions de les situacions.

<<La constitució d’una metodologia del social work va representar una evident ampliació i millora de les formes tradicionals de ‘acció social. En efecte, la idea de “mètode de treball social” implica que es vol anar més enllà de la simple experiència d’una o varies accions empreses per realitzar accions purament assistencials. De totes les metodologies i mètodes d’acció social cal assenyalar que va ser al treball social on va sorgir la primera proposta d’un treball metòdic, amb el qual es pretèn que les accions que es realitzin tinguin un principi organitzador, coherència i coordinació operatives>> (Ander-Egg, E 2006, p:60)

3.2. EL MÈTODE EN EL TREBALL SOCIAL.

<<Cada treballador/a social es converteix en el seu dia a dia en un teòric/a>> García, L

La Enciclopèdia Catalana, defineix el mètode com:

Del ll. *methōdus* i aquest del gr. *méthodos*, *íd.*, pròpiament “camí amb una finalitat precisa”

- 1 Camí que se segueix, de manera ordenada, sistemàtica de procedir per a arribar a un fi.
- 2 Obra elemental per a iniciar-se en una disciplina, en el coneixement d’una especialitat, d’una tècnica, d’un idioma, etcètera.

L’anterior definició ens aproxima a les primeres nocions necessàries per entendre el que es vol explicar a continuació, però a la vegada queda lluny de les nocions que cal tenir per comprendre la totalitat de factors i elements que engloben el mètode del treball social.

El **mètode d'intervenció** entès com a *estratègia d'acció* al·ludeix a <<Allò que consisteix en aplicar una sèrie de procediments operatius que es tradueixen en accions i activitats humanes intencionalment orientades a la transformació d'una determinada situació social>>. (Ander-Egg,E. 2006: 23).

A part d'estratègia d'acció, l'autor menciona dues puntualitzacions més que defineixen en què consisteixen els mètodes d'intervenció social, aquests serien:

*La tecnologia social*⁴ la qual defineix com <<Un conjunt de coneixements sobre procediments específics que, expressats en accions humanes i fonamentades en el coneixement tècnic provinent de les ciències socials i en les exigències del mètode científic es fan intencionalment orientats a actuar amb la major eficàcia i eficiència possible sobre un aspecte de la realitat social>>(Ander-Egg,E. 2006 : 24)

Així doncs en podem extreure que no tan sols es tracta de saber “com es fa” una acció determinada, sinó que cal saber “ el perquè es fa d'aquesta manera determinada” , i el “per a què”. Així és com en els mètodes d'intervenció s'esdevenen les influències que reben els professionals de la pròpia ideologia, la teoria de referència amb la que compten, o els principis i valors que, encara que sigui de forma inconscient, acaben reflectint-se en les seves intervencions.

En el mètode també s'hi ha de tenir en compte la forma en *com s'aborda la realitat*, ja que aquest, no és tan sols un conjunt de processos per arribar a una finalitat concreta. En el treball social aquest conjunt de processos són concrecions per a cada actuació o cas determinat, ja que a partir de cada realitat es va creant. Doncs cal tenir present que la realitat és canviant i diversa, i el mètode s'ha d'anar adaptant a lo imprevist. L'abordatge de la realitat en la què s'intervè també condiciona els mètodes d'intervenció, els quals a la vegada estan condicionats pel marc referencial dels professionals, que provocarà que s'apliqui una metodologia específica per a cada cas. Per altra banda, l'ètica del professional que actua, marcada per la seva coherència i la competència, reb gran importància en tot el procés.

Precisament el Codi deontològic de la professió es crea per a cohesionar els principis i valors que acompanyen als professionals (encara que aquests siguin inconscients), amb els principis i valors que han de regir les seves actuacions per tal de garantir la persecussió dels interessos de les persones amb les que es treballa, i complir amb els objectius del treball social. Les peculiaritats i especificitats de cada cas, la multitud de problemàtiques que s'atenen, la variabilitat o per exemple la diversitat dels actors que hi intervenen tenen com a conseqüència que no puguem adjudicar un mètode únic d'intervenció per al treball social.

4 El concepte apareix en apartats anteriors a través de RIVAS;R (2010), però en aquest apartat és creu necessari explicar més detingudament en què consisteix per la importància que té “el com fer” en el treball social.

Així doncs podem entendre que el mètode en la intervenció social, al igual que el Codi deontològic, corresponen a un camí i una guia per aconseguir bons resultats, però no ens ofereixen totals garanties que aquests resultats sempre esdevinguin favorables.

Encara que en l'intent de sistematització dels mètodes hi hagi hagut tanta dificultat per adjudicar-ne un de concret, degut a tots els factors que hi intervenen, finalment s'ha pogut establir una estructura bàsica subjacent que segons Puig,C (2012) consta de diverses fases que es poden entrecreuar, repetir, abstenir-se, etcètera. Aquesta sistematització ha ajudat en el reconeixement del treball social, ja que estableix com s'ha dit, un cos de coneixements transmissibles i la necessitat de formació per a poder exercir.

Cal destacar però que l'ordre o aparició de les fases es dona en funció dels factors que intervinguin en cada cas o situació concrets, que tal i com ens mencionava Ander-Egg,E (2006) aquí és on es dona la problemàtica per establir una sistematització única o mecànica en l'acció social. A continuació es presenta un quadre resum, que vol mostrar l'estructura subjacent del mètode en el treball social, del qual ens parlava Puig,C (2012).

Estudi/Investigació/Recull d'informació	Recollir la informació necessària "d'allò" sobre el qual es vol actuar. Conèixer els recursos, les potencialitats, els conflictes, les necessitats que presenta...
Interpretació diagnòstica	Consisteix en precisar la naturalesa i magnitud del problema
Programació d'activitats:	Pertinents per a canviar la situació. (Reformulació anticipada del camí que es vol fer).
Ejecució de les activitats	Pertany a lo essencial: La intervenció pròpiament dita. Significa fer alguna cosa, dur-ho a terme intentant provocar un canvi a la situació a través d'operacions, racionals i compromeses.
Avaluació	Consisteix en analitzar el que s'ha realitzat per estudiar possibles millores i els resultats obtinguts. L' Autoanàlisi del professional per valorar la intervenció que s'ha efectuat, què s'ha dut a terme. si es pot millorar, els resultats i l'aplicació professional , l' autoavaluació també és important.

Per a finalitzar aquest apartat trobo interessant fer referència a Robertis,C (2006) que ens recorda que en tot aquest “saber fer” i la capacitació professional que engloba el treball social l’acompanya la ètica professional. A més ens destaca la creativitat, seguint l’objectiu últim del treball social: Transformar situacions.

<<Els mètodes d’intervenció del treball social, són objecte d’investigació i de creació de nous coneixements. És així com avança la professió, afirmant la importància de l’elaboració teòrica a partir de la realitat pràctica. Passant de lo particular a lo general, i nutrint lo particular amb lo general elaborat>>Robertis,C (2006:209)

En una professió que intervé sobre la realitat , la qual esdevé enormement canviant, l’adjudicació d’un mètode únic per a totes les intervencions i problemàtiques podria provocar que els principis i valors, o els objectius de la professió quedessin regits simplement per la tècnica.

3.3 LA PARTICIPACIÓ SOCIAL

Donat que la participació està present en determinats processos d’intervenció de CAPAU, es creu fonamental dedicar un apartat en analitzar quines dimensions abarca aquest concepte: Què necessita la participació per a què es pugui considerar real? Sobre què pot influir per a millorar el benestar de les persones que s’atenen des dels serveis socials?

Durant la recerca bibliogràfica s’ha detectat que hi ha certa dificultat per aproximar-se al significat de participació tal i com l’entén CAPAU. És per això que el que es realitza a continuació són intents d’aproximació a aquest concepte entorn a altres definicions o aspectes concrets d’altres definicions de participació (tot i que no atenguin completament al mateix nivell), però que siguin vàlides per a encabir en el propi terme algunes de les dimensions que aquesta requereix per tal que s’esdevingui una *participació* real i efectiva.

Per a introduir-nos en el terme partirem de la definició de la Real Acadèmia Espanyola.

Participar. Prové del llatí *participāre*, i es basa en les següents:

1. intr. Dicho de una persona: Tomar parte en algo.
2. intr. Recibir una parte de algo
3. intr. Compartir, tener las mismas opiniones, ideas, etc, que otra persona
4. intr. Tener parte en una sociedad o negocio o ser socio de ellos
5. intr. Dar parte, noticiar, comunicar

Per al que interessa a la present investigació, trobem encertat iniciar-nos al concepte a través de la primera definició en la qual s’explicita la participació com a “prendre part de”. La

realitat però és que no ens podem quedar amb aquesta interpretació tan simple, ja que el tema que s'analitza requereix de certa complexitat.

És fonamental destacar que en el treball estem ubicant la participació en les Organitzacions de serveis socials, concretament en els SSB.

Si bé és cert que alguns autors com Pastor.E (2013) o Quijada.A (2012) ens parlen sobre la participació social als serveis socials, aquesta es refereix al mandat que realitza la Constitució en el què els poders públics han de facilitar la participació política, social econòmica i cultural a tots els seus ciutadans. Ens estariem referint a desenvolupar o fomentar la col·laboració dels ciutadans en l'establiment de totes aquelles matèries que els afecten de forma directa.

Per profunditzar més sobre el que es comenta anteriorment <<Si ho focalitzem en els serveis socials ens estariem referint al conjunt de lleis autonòmiques de Serveis Socials que contemplen a diferents nivells el principi de participació ciutadana o cívica, mitjançant la creació de mecanismes per impulsar la participació en l'anomenat "Sistema Públic de Serveis socials". Així com en la planificació, seguiment, control i evaluació dels centres, programes i plans socials>> (Pastor.E, 2013:91)

Tot i que les dimensions que abarca la participació poden ser diferents, el que si trobem en comú en alguns dels autors que parlen sobre aquesta en l'actualitat (Pastor,2013;Quijada, 2012) i CAPAU, és que entenen la participació a la comunitat com una eina d'integració social, que donada la complexitat de fets i factors socials que afecten a la vida de les persones els aporta beneficis socials i en milloren el seu benestar, així doncs la qualitat de vida.

La diferència principal entre les formes d'entendre la participació és que CAPAU es centra particularment en un perfil d'usuaris concret dels serveis socials, i no a la ciutadania en general.

Tenint en compte que en el nostre camp professional, atensem persones que presenten diverses necessitats cal fer esment del canvi de paradigma explicatiu que va substituir el tradicional concepte de pobresa, que tal i com afirma Navarro,S (2011) aquesta estava anteriorment associada a la carència de recursos econòmics. Finalment el concepte de pobresa s'ha substituït per el d'exclusió social, visualitzat com un fenomen ara, multidimensional, que introdueix la idea de "vulnerabilitat relacional"⁵.

5 La vulnerabilitat relacional queda entesa com aquella situació generada per l'ausència o debilitat dels vincles d'inserció comunitària, aspecte central de la intervenció social. (Navarro,S. 2011:17)

Així, si ens centrem en la exclusió social, podem extreure del Diccionari d'Acció humanitaria i Cooperació per al desenvolupament, que és un procés en el qual persones o grups són exclosos de la participació parcial o total de la societat en la qual viuen. És el procés oposat al de la integració social, i comporta la privació en múltiples terrenys com l'econòmic, el social i el polític.

Després de les anteriors aportacions, trobo pertinent recordar que les ajudes d'urgència social van dirigides a evitar, aturar el deteriorament o pal·liar situacions d'exclusió social, ja que es pot donar a diferents nivells.

Pastor,E (2012:96) cita a Aguacil (2006) per a plasmar quins són els eixos de la exclusió social. En el següent requadre s'ha plasmat els eixos que l'autor esmentat identifica en la exclusió social.

Eixos	Dimensions	Aspectes
Econòmic	1.Participació en consum. 2.Participació en producció.	1.1Exclusió de la relació salarial normalitzada. 2.2Pobresa econòmica/Privació.
Polític	1.Ciutadania política. 2. Ciutadania social	1.1Abstencionisme polític 1.2. Accés limitat als sistemes de protecció social.
Social	1.Ausència de llaços socials 2.Relacions socials “perverses”.	1.2 Aïllament social. Absència de recolzament social. 1.2. Integració en xarxes socials “desviades”.

Després d'observar el quadre es vol donar vital importància a l'eix relacional ja que és precisament l'eix que es pot treballar a través de la intervenció social mitjançant les participacions.

Retornant al concepte de participació que té CAPAU, la Organització es centraria bàsicament en l'eix relacional, enfocant-lo a un perfil de persones concretes que presenten problemàtiques diverses, que els comporten risc de l'exclusió social. Convé destacar que

precisament és en aquest punt on la intervenció dels tècnics va enfocada en reforçar la inserció o contacte amb la comunitat que els envolta, com a primer element integrador.

Per a complementar aquest apartat es creu pertinent destacar la participació a la Comunitat com a eina per al desenvolupament de les capacitats humanes, essent la participació un medi que permet progressar a la persona, que l'empodera. Però requereix que forma i contingut generals siguin democràtics. Pastor,E (2011)

Per a endinsar-nos en els trets i característiques que han d'acompanyar a la participació per a què sigui real i efectiva farem referència a Ander-Egg,E (2006) que fa referència als diferents significats que pot adquirir el concepte depenent de la forma en com s'apliqui.

Cal tenir present que la simple aplicació de la participació no contribueix en la resolució de problemes. Entre les formes errònies d'utilitzar el terme podríem trobar les pseudoparticipacions, essent aquestes una forma d'aconseguir mà d'obra barata per les Institucions que les sumen en els seus programes o projectes.

El que n'acaba definint la seva eficàcia, és la forma en *com* s'apliquen<<Podríem parlar del tipus de participació real quan a aquesta s'assigna la capacitat de promoure, alentar i dur a terme autèntiques formes d'intervenció i implicació de la gent, ja sigui individualment, grupalment o de cara a la comunitat, per atendre o resoldre necessitats>> Ander-Egg,E(2006:57)

Proseguint amb l'autor esmentat anteriorment, aquest ens indica que els principis bàsics amb els quals ha de contar la participació per a poder considerar-la autèntica són els següents:

- Dret a decidir dels participants
- Formar part de la presa de decisions, tenir influència. (No han de ser un entreteniment).
- Respecte per les diferències individuals en relació a les formes de participar. (Imposar una única forma de participar és negar la participació).
- Participació en quelcom i per a quelcom. Han de servir per assolir un propòsit clarament definit i desitjat pels que hi estan implicats.
- La participació ha d'anar acompanyada d'un marc normatiu o legal.

Cal fer incís que el concepte de participació pel que fa referència al treball social, apareix tan en el nostre Codi deontològic , així com també acompanya els principals valors en la definició de la nostra disciplina. Doncs, la cooperació i el treball en equip com a formes d'operativitzar la participació poden comportar un augment d'autoestima, gratificació personal, major impulsació personal, etcètera. Així que es poden aportar molts factors positius per tots els agents implicats.(Pastor,E.,2011).

I ja que parlem sobre la participació de l'usuari, també podem centrar el concepte de la participació en dos models d'intervenció del treballador social, que es contraposen. Seguint amb Ander-Egg (2006) podem observar un enfocament de responsabilitat directa, i per altra banda un enfocament **centrat en el procés**. Ambdós enfocaments es relacionen directament amb la participació del professional en les intervencions.

En l'enfocament centrat en el procés, el professional és un agent implicat en les intervencions que fomenta l'empoderament a través de la movilització de les persones per a què siguin capaços de resoldre per ells mateixos les situacions o problemàtiques que els afecten.

Des d'una intervenció professional orientada amb perspectiva participativa i capacitant es poden treballar diversos valors que orienten la professió com la autodeterminació, la independència i l'autonomia. És important ser conscients que << *L'autodeterminació requereix contextos que facilitin el desenvolupament humà, lo qual suposa una capacitat per aconseguir una implicació dels mateixos, com a subjectes actius de la seva realitat, i amb el fi d'aconseguir la seva independència tant de la Institució com del professional. La participació és entesa com un procés on els ciutadans adquireixen coneixements i desenvolupen capacitats i habilitats per ser independents i autònoms*>> (Pastor,2013:98)

Pel que fa al foment de l'autonomia dels beneficiaris dels ajuts d'urgència, CAPAU intenta trencar, a través de la participació, amb la realització d'intervencions tan assistencials o paternals. Precisament per aquest motiu, i per què el concepte paternal s'ha anat repetint al llarg del marc teòric, es creu essencial fer-ne una petita consideració.

Zimmerling,R (2010) citada per Alemany, M (2010) ens afirma que el concepte paternalisme, reb un caràcter pejoratiu en el llenguatge ordinari. Es defensa que el concepte té una valoració neutra. És a dir, el podem entendre com una relació paterno-filial que acompanya algunes intervencions professionals, però la qual no té perquè rebre sempre una valoració negativa.

<<*Que A exerceixi paternalisme sobre B no té pq ser algo negatiu, però jo en trec que si A extreu autonomia individual a B , en la nostra professió, quan aquest és un dels majors principis del treball social, llavors si ho puc emmarcar com a quelcom negatiu, ja el que cal produir és desenvolupament i autonomia individuals, que no requereixin aquesta ajuda, sinó un acompanyament*>> (Zimmerling,R, 2010:30-57)

D'aquesta manera podem concloure que si aquesta relació simplement és una forma d'acompanyar, llavors pot ser neutra, és a dir, no té perquè ser perjudicial, el problema esdevé quan aquesta treu autonomia de la persona, no com a una característica que defineix, sinó que acompanya. Així doncs, comenta:

“Entenc en conseqüència que el concepte de paternalisme és neutral quan l’afirmació “ A exerceix paternalisme sobre B” no comporta necessàriament el judici moral “ A està actuant immoralment respecte a B”.” (Zimmerling,R, 2010:30-57)

La relació paterno-filial no té perquè ser una forma de coacció o privació de llibertat, sinó que cal analitzar la forma en com s’exerceix i les finalitats que persegueix. Pot ser que la finalitat d’aquest tipus d’acompanyament sigui tan sols el d’evitar danys, o protegir i no pas ser una imposició de poder.

Finalitzat l’anterior incís sobre el paternalisme, es creu oportú recordar la importància de l’ètica professional en les nostres actuacions. La forma en *com* abordem les intervencions, i el per a què s’actua de determinades maneres són essencials per a cohesionar-nos amb els principis , finalitats i objectius del treball social. El mateix passa amb les participacions, és important conèixer quina filosofia o accions l’acompanyen, com l’entenen els professionals que l’apliquen , que acompanya aquesta relació...

En el treball de camp és probable que el terme paternalisme s’enfronti amb el participacional, aquest últim expressat com a forma de combatre l’anterior, a través del projecte de participacions. Caldrà tenir present l’aplicació d’ambdues formes d’acompanyament en les nostres intervencions per poder valorar com s’adeqüen als casos, doncs el “com es fa”, i el “per a què” seran claus per decidir quin tipus d’intervenció es realitza i és més adequat.

4. METODOLOGIA

La metodologia que utilitzaré per a dur a terme la present investigació és la qualitativa. La raó per la qual he escollit aquesta perspectiva va en funció dels objectius que m’he marcat, els quals no són mesurables, sinó interpretables. Es busca comprendre una realitat. Es tracta d’esbrinar les emocions i els sentiments dels usuaris dels serveis socials de CAPAU, així com les idees que tenen els professionals quan apliquen determinades línies de treball. Per altra banda, el fet d’aportar resultats sobre si la metodologia de treball consistent en les participacions socials comporta o no millores en els casos que s’estudiaran és també quelcom interpretatiu.

La metodologia qualitativa es basa en la recol·lecció de dades sense medició numèrica, com les descripcions o la observació. Correspon a un mètode d’investigació flexible que es mou entre els elements i la seva interpretació, així com entre les respostes i el desenvolupament de la teoria. Podríem dir, que el seu pròposit es reconstruir la realitat tal i com l’observen els

actors d'un sistema social previament definit. Així doncs, l'investigador qualitatiu el que realitza és identificar-se amb les persones que està estudiant per inserir-se en la seva visió o perspectiva.

La investigació qualitativa ens permet obtenir coneixements d'una realitat a través de la subjectivitat i l'experiència dels elements que hi participen. El que es vol investigar amb el present estudi són evolucions i opinions de casos socials, els quals no es poden mesurar, sinó valorar. S'intentarà comprendre les dades que sorgiràn durant la investigació utilitzant una visió constructivista.

4.1. MÈTODES I TÈCNIQUES

Per a poder arribar als objectius que es proposa la investigació, és important poder accedir al Consorci de persones de l'Alt Urgell, ja que és el funcionament d'aquesta Organització, entre altres elements, el que es pretén estudiar.

Per elaborar el treball de camp i recollir la informació necessària cal diferenciar dos àmbits d'estudi. Per una banda caldrà enfocar-ho amb els professionals de CAPAU i per altra els usuaris de CAPAU que han rebut les ajudes d'urgències socials i han participat als programes i tasques comunitàries d'integració i participació.

No tan sols es vol conèixer com es treballa des dels serveis socials de l'Alt Urgell, sinó també conèixer la opinió i la perspectiva que en tenen els professionals que en formen part. Tenint en compte que les bases de les ajudes d'urgències socials amb programes i tasques comunitàries d'integració i participació les han elaborat els propis professionals, ens interessa conèixer quina finalitat els empeny a fer-ho, i quines millores i canvis creuen que poden aportar als usuaris. Per a poder profunditzar en les perspectives professionals, es realitzaran entrevistes a cadascun d'ells.

El tipus d'entrevista per als professionals serà entrevista en profunditat. Es caracteritza per no estar estructurada i és de tipus enfocada. Els motius en són que aquest tipus d'entrevista és flexible i oberta, i permet elaborar preguntes abans de realitzar l'entrevista, però a la vegada

ens permet modificar-les i adaptar-les a cada situació particular en funció dels subjectes d'estudi. Per altra banda, l'entrevista enfocada ens permet la reconstrucció d'una experiència personal concreta. L'entrevistador, ja haurà investigat i profunditzat a través de fonts documentals i altres la situació o els elements que es volen analitzar, i en base d'aquest anàlisi previ realitzarà determinades preguntes per poder profunditzar sobre la temàtica. Així doncs, aquesta permet alterar l'ordre i característiques de les preguntes, interrompre quan sigui necessari, o profunditzar sobre alguns aspectes que es creuen interessants per a matitzar.

Per altra banda, també es vol profunditzar sobre la perspectiva que tenen els usuaris de serveis socials enfront aquesta línia de treball, així doncs, també a ells se'ls entrevistarà ja que els afecta de forma tan directa. La tipologia d'entrevista per als mateixos serà semiestructurada ja que d'aquesta manera es pot determinar per avançat la informació que es vol obtenir, centrant-nos en allò que volem conèixer, en aquest cas què en pensen, quina valoració fan d'aquesta metodologia. Hi haurà també preguntes obertes per tal que els entrevistats puguin profunditzar o matitzar en aquells aspectes que creguin rellevants.

4.2.MOSTRA

La present investigació tindrà com a mostra per una banda els professionals del Consorci d'atenció a les persones de l'Alt Urgell, i per altra banda, els usuaris dels serveis socials d'aquest territori que han rebut les ajudes d'urgències socials.

En quant als professionals el nombre d'unitats que s'entrevistaran serà el percentatge total de la mostra, és a dir, tots els professionals que tinguin relació en l'elaboració i aplicació del projecte de participació social.

Pel que fa als beneficiaris de les ajudes d'urgència s'entrevistaran a les 15 últimes persones que hagin participat en el projecte de participació social i col·laboració. S'escullen a persones que hagin sigut partícips en el projecte perquè l'interès contempla aquelles opinions que

hagin comprovat si el fet de realitzar-les els ha comportat, o no, algun benefici, ja que és un dels elements claus de la investigació.

El fet d'aplicar aquests requeriments a les persones entrevistades també ajuda a què no siguin escollides “a dit” i que per tant, la investigació resulti més fiable.

Cal destacar que a l'any en curs 11 persones han rebut les prestacions d'urgència, nombre coincident amb el total de persones que han participat en el projecte de col·laboracions. La dada que s'aporta anteriorment, ens indica abans de començar l'estudi de camp, que la predisposició per a realitzar-les és molt elevada per part de les persones beneficiàries, quelcom que cal tenir en compte al llarg de la investigació.

Així doncs la mostra correspon al total de beneficiaris per al 2015, més els últims beneficiaris de l'any anterior, 2014, que hagin volgut participar en la investigació. Les persones escollides corresponen a participacions realitzades a partir de l'aprovació de les noves Bases de les ajudes d'urgència en les quals es deixa endarrera la obligatorietat de realitzar tasques o activitats per a rebre l'ajut.

Cal tenir en compte que pot haver-hi la possibilitat que alguns d'ells no vulguin ser partíceps de la investigació, és per això, que dins d'aquests percentatges es contempla la influència de variables estranyes, que comporta que hi pugui haver uns marges d'error, però que no són controlables per l'investigador.

S'estudiarà una mateixa línia de treball però des de dos classes de mostra diferents, perquè aporten diferents perspectives sobre l'element que s'investiga.

Els criteris de selecció, doncs, són totes aquelles persones que treballen en els serveis socials de l'Alt Urgell i es relacionen amb el projecte de participació social, i per altra banda, el 15 últims beneficiaris dels ajuts d'urgència social en l'any en curs, més persones a les quals se'ls va atorgar en el transcurs de l'any anterior juntament amb l'aprovació de les bases noves, els quals hagin realitzat les participacions, i a la vegada vulguin ser partíceps de la present investigació.

4.3. OBJECTIUS

En aquest apartat presento els objectius generals i específics a partir dels quals es realitzarà la investigació.

<u>Objectius generals</u>	<u>Objectius específics</u>
1.Exposar i conèixer el projecte de participacions socials de CAPAU per estudiar si aquest va en contra dels principis del treball social.	<ul style="list-style-type: none">-Realitzar un estudi sobre la seva creació, tenint en compte el context econòmic i social sota el qual es desenvolupa (crisi econòmica)-Avaluar sota quins principis i ètica professional s'ha de regir el treballador social, i fer-ne una comparació en relació a l'aplicació de les participacions socials o ajuts d'urgència social en els serveis socials de CAPAU.(Obligatorietat vs optatiu)
2.Avaluar si la seva aplicació pot comportar algun benefici o millora als usuaris dels serveis socials.	<ul style="list-style-type: none">-Estudiar la intencionalitat que té la seva aplicació en relació a cada usuari, i els trets característics de la metodologia emprada. (Què i com es vol aconseguir)
3.Impulsar un estudi per tal de conèixer quin sentiment crea als beneficiaris de les ajudes d'urgència la realització de participacions.	<ul style="list-style-type: none">-Reflexionar i analitzar quines són les bases que permeten accedir , o no, a la contraprestació.-Estudiar a través dels usuaris quina perspectiva tenen sobre la realització de la contraprestació, i visió pròpia sobre si els ha comportat millores o no a qualsevol nivell.

El primer objectiu general que presento, té la finalitat de conèixer el funcionament dels serveis socials del territori de l'Alt Urgell. Es donarà importància a la seva metodologia de treball, ja que presenta trets diferencials de la resta d' Institucions de serveis socials bàsics,

amb l'aplicació de possibles participacions socials i comunitàries en l'atorgament de prestacions i ajuts d'urgència social. Paral·lelament s'analitzarà si la línia de treball que s'empra a CAPAU es contradiu amb els principis i valors del treball social, partint de quina és la filosofia que l'engloba, aquí doncs caldrà tenir en compte que el projecte ha sofert modificacions, passant de la obligatorietat de realitzar-les a la voluntat de participació.

Una vegada realitzat l'anterior, s'aprofunditzarà en les conseqüències que comporta realitzar les participacions, si comporta beneficis per exemple en les seves actituds. (S'indagarà a través del criteri professional i individual dels beneficiaris).

4.4. HIPOTÈSIS PRÈVIES

Parteixo d'algunes idees formulades abans de començar amb la meua investigació, les quals es basen en els possibles resultats que crec que obtindré durant la mateixa. A continuació en plantejo algunes:

- Les ajudes d'urgències socials amb programes i tasques comunitàries d'integració i participació proporcionen una resposta econòmica ràpida, però no una resposta definitiva a les situacions que s'atenen.
- La realització de programes socials o comunitaris per part de l'usuari li poden comportar un benefici personal si en l'adjudicació d'aquests es té en compte cada situació i es fa una pla d'atenció individualitzat.
- No en tots els casos socials que estudiarem observarem una millora o canvi de la situació tot i que l'usuari participi en els programes socials.
- L'aplicació de les participacions socials o col·laboracions en el pla de treball no es confronta amb l'essència del treball social.
- La puntuació que permet l'accés a les bases de la convocatòria pot veure's afectada per la subjectivitat del professional que la duu a terme.

La forma en com s'aplica aquesta metodologia de treball serà clau per observar si pot comportar beneficis. Realitzar plans de treball individuals enfocats a les necessitats que presenta cada cas determinat, a través de les quals amb les participacions es puguin treballar punts febles en determinarà els resultats.

5. TREBALL DE CAMP

A continuació es presenten els resultats i anàlisi de les entrevistes que s'han efectuat tant als professionals com als beneficiaris de les ajudes d'urgència que han participat en el projecte de participació social.

Cal destacar però que la mostra escollida pel que fa als beneficiaris de les ajudes d'urgència no correspon al percentatge total de la mostra, i per tant, els resultats són orientatius, però no extrapolables.

5.1. RECOLLIDA I ANÀLISI DE DADES QUALITATIVES.

5.1.2 PROFESSIONALS

S'han realitzat entrevistes a tots els professionals que estan implicats en el projecte de col·laboració i participació social de CAPAU. Entre ells hi ha la coordinadora de l'equip de professional de l'Ens local, sis treballadores socials, i una educadora social. (Totes elles conformen el total dels professionals que participen en el projecte que s'investiga en aquest treball).

Amb aquestes entrevistes es vol profunditzar sobre l'aplicació de les participacions socials en els plans de treball que es realitzen amb les diverses famílies (Es vol saber si es tenen en compte les individualitats dels beneficiaris, la disposició horària per a realitzar-les, la conciliació familiar, etc.). També es vol conèixer la filosofia que l'acompanya i els motius que empenyen l'Organització a la creació d'aquest projecte.

CAPAU decideix emprendre el projecte arrel de les manifestacions d'alguns usuaris dels serveis socials, els quals creuen que el sistema els aporta facilitats en algunes ocasions, però esmenten que ells no tenen oportunitat de realitzar activitats similars per la mateixa.

“ Ens trobàvem en que a nivell de carrer hi havia comentaris de que ells no donaven res, et deien: Si puc fer alguna cosa?”

(Maria, CAPAU)

Així doncs aquest es va convertir en un tema força recurrent, que s'anava repetint en les reunions de coordinació, i d'aquí neix la idea.

“Proposem no realitzar intervencions tan assistencialistes i en canvi, fomentar la participació dels usuaris en els seus plans de treball amb la realització de tasques i programes de participació social. L'objectiu principal és d'apoderament i augment de l'autoestima de les persones que venen als serveis socials”

(Alba, CAPAU)

Les Bases per als ajuts es van redactar en consens entre els diversos professionals i es va posar en marxa el projecte, amb l'objectiu d'augmentar el benestar de les persones beneficiàries.

Les ajudes d'urgència volen fer front a situacions puntuals d'urgència, les quals s'han incrementat arrel de la crisi econòmica, es pot apreciar que la gent té més problemes per a cobrir les seves necessitats bàsiques degut a la falta de feina, o l'augment d'impostos, com per exemple l'augment del rebut de la llum.

El pressupost per aquest tipus d'ajudes prové del Consorci d'Atenció a les persones de l'Alt Urgell que és l'Ens que gestiona les subvencions provinents del Departament de Benestar social i Família, i de la Generalitat de Catalunya i de la Diputació de Lleida per aquest concepte. A banda s'hi aglutinen els pressupostos que aporten els 19 Ajuntaments del Municipi, destinats a les situacions d'urgència.

En quant al pressupost que s'hi destina les professionals comenten:

“No hi han afectat les retallades, almenys en la meua zona el pressupost està al mateix nivell que 5 anys endarrera”.

(Àngels, CAPAU)

“A la Comarca no hi ha problemes pressupostaris per cobrir els ajuts d’urgència social que es sol·liciten, si compleixen les Bases clar. Mai s’ha deixat de donar un ajut per la manca de pressupost”

(Cristina, CAPAU)

Podem afirmar que pel que fa al pressupost amb el qual compten, aquest sempre ha permès cobrir la totalitat de les ajudes sol·licitades.

En el present treball s’explicita que des de CAPAU són pioners en aquest programa de participació, i també en un altre anomenat “ajuts anti-crisi”. En el segon, es pot observar que no s’hi realitzen les participacions socials, així que em neix la curiositat de saber per quin motiu en unes ajudes es convida a la participació i a les altres no. La resposta que rebo per part dels professionals és clara:

“Els ajuts anti-crisi són prestacions purament econòmiques, és a dir, no hi trobem problemàtiques socials afegides. Són nou perfils d’usuaris que esdevenen arrel de la crisi, els quals abans de venir a serveis socials han comptat amb estalvis perquè han treballat, o amb les seves famílies. La funció d’aquestes és puntual i econòmica, o la inserció laboral. En canvi els de participació social són casos socials, que no acaben d’arrancar, gent amb PIRMI, o problemàtiques diverses com poden ser de salut, de relacions familiars, etcètera).”

(Ester, CAPAU)

He plasmat la comparativa anterior que realitza la professional, ja que a través d’aquesta queda clar el motiu de l’aplicació o no de les participacions socials. La intenció de les participacions socials és treballar les problemàtiques socials afegides en aquells casos en els quals aquestes són diverses, doncs hi trobem destacats els casos cronificats en els serveis socials. Als “ajuts anti-crisi, en canvi la única problemàtica que s’hi presenta és la capacitat de provisió econòmica, amb lo qual el pla de treball no s’assimila entre un i altre projecte.

En aquest punt crec important esmentar que m'informen que l'any 2015 les "ajudes anti-crisi" només es mantenen per l'àmbit de la gent gran i per cobrir despeses de menjador escolar de llars d'infants. Em comenten:

"Es considera que la primera infància i la gent gran són col·lectius molt vulnerables. Les partides pressupostàries s'han reconvertit en un pla pilot d'inserció laboral per persones amb risc d'exclusió social. I el motiu és que les persones amb perfil d'exclusió d'anti-crisi cada cop són menys, o bé perquè retornen al món laboral, o perquè ja s'hi inicia un treball social propi si la seva situació està esdevenint crònica".

(Neus, CAPAU)

Seguint amb el projecte de participació social, observem que els casos en què s'apliquen les participacions en el pla de treball (el qual és consensuat i acceptat naturalment per l'usuari), la intenció és la de millorar alguns aspectes de la vida de la persona. Les persones entrevistades insisteixen en què poden millorar les relacions socials, l'autoestima, o inclús l'adquisició d'hàbits, entre altres. Trobo interessant plasmar aquí diverses cites:

"Primer, surten de casa, es relacionen. Alguns s'obliguen a arreglar-se ja que volen agradar. També poden conèixer recursos que probablement no coneixerien si no fessin les participacions socials".

(Pilar, CAPAU)

"És important el concepte d'esforç. En alguns casos es valora més tot el que et donen. Valoren el fet de que se'ls ajuda. Una noia em va dir "tu me ayudas, yo te ayudo". Però la participació vol anar més enllà. Per exemple, si hi ha un pla d'ocupació i els hi ha agradat els pot obrir alguna porta. Tancar-ne cap!"

(Rosa, CAPAU)

"Sobretot es treballa l'autoestima perquè el fet d'anar a un lloc (com per exemple la Biblioteca pública) és super integrador. Els dóna un altre aire: Puc valdre, estic aquí, dono la meua imatge, puc parlar amb la gent, sé fer les tasques que em diuen..."

(Alba,CAPAU)

“Es fomenten les relacions amb la Mancomunitat, el canvi o adquisició d’hàbits o rutines (per exemple m’aixeco a les 10).”

(Cristina,CAPAU)

“A nivell d’usuari aporten satisfacció, concepte d’esforç... Això val la pena”.

(Maria, CAPAU)

“Canvia la manera de treballar ja que la participació fa integrar-los socialment, i que siguin partíceps del seu pla de treball. A més coneixen altres recursos, per exemple la Biblioteca. Millora l’autoestima. Motivació per sortir - “m’arreglo per anar allà”. Ells es donen a conèixer en entorns normalitzats , no al bar, canvi de motivació”.

(Àngels,CAPAU)

Quan es plantegen les participacions socials poden despendre’s diverses reaccions: queixes, entusiasme... Les professionals entrevistades asseguren que no reben queixes, al contrari, en la majoria dels casos es mostren entusiasmats, i a més, es procura que les participacions siguin sempre d’interés per a ells. Tot i que cal destacar que en una ocasió s’han trobat en què les persones beneficiàries firmessin l’acord i no acudissin més als serveis socials:

“Una vegada si que em va passar, que una família em va firmar el pla de treball i no va tornar més”

(Neus, CAPAU)

Fora d’aquest anècdota però, els beneficiaris es mostren oberts a realitzar les participacions, tot i que aquestes no són obligatòries. Doncs el fet de no realitzar-les no fa que aquest quedi exempt de tornar-la a demanar (Sempre que no superi el pressupost anual destinat a cada cas, els 1000 euros).

Com s'ha esmentat en el marc teòric aquests pagaments poden ser en sistema de préstec o a fons perdut, això es decideix o valora en el moment en què s'estableix el pla de treball, tenint en compte les possibilitats econòmiques a curt termini de la persona beneficiària. La predisposició dels mateixos en establir sistema de préstec també es valora com a positiva en aquests casos.

“Molts han retornat els diners. Per exemple una noia va demanar l'ajuda per pagar la fiança d'un pis, i quan va tenir diners els va retornar”

(Cristina, CAPAU)

Com fet anecdòtic una professional esmenta que hi han hagut persones que s'han dirigit als serveis socials demanant les participacions socials a canvi de treball:

“En quant a les reaccions hi ha de tot. Hi ha gent que et demana remuneració a canvi d'oferir-se com a treballador. Però clar, aquesta no és la filosofia de les participacions socials”.

(Rosa, CAPAU)

“Normalment rebem respostes positives, és més ningú s'hi ha negat, jo almenys no m'hi he trobat”.

(Neus, CAPAU)

Tenint en compte tot el que es diu anteriorment, es pot afirmar que la finalitat de les participacions és la de millora (sigui al nivell que sigui) d'alguns aspectes de la vida de la persona beneficiària. Així, és necessari saber com es valoren els resultats que es tenen amb les participacions. Aquí observem diferents respostes dels professionals:

“Es fa una valoració amb el lloc (Entitat o servei on les realitza) per saber com li ha anat la participació social”

(Maria, CAPAU)

“Fins on es pot. Hi ha casos que potser els vetlles més perquè són més inestables, però en general si que falta una mica més, però això no per què no es vulgui, sinó per falta de temps i saturació.”

(Alba, CAPAU)

“La burocràcia, cada vegada que s’ha de fer és molta feina. Però sí, en el projecte s’ha de fer una valoració sobre la tasca”

(Cristina, CAPAU)

“I ells mateixos ja s’ho miren. Per exemple en la Conferència d’estalvi energètic un noi em deia en les entrevistes posteriors: Què puc fer per millorar? Hauré de canviar de domicili per- què en el domicili actual no podré estalviar per molt que ho faci; En les properes entrevistes ho valorem amb ells, surt”

(Àngels, CAPAU)

“És raro que et trobis amb un cas que només ve una vegada, per això al ser tractament repetitiu o casos cronificats tornen a sortir i ho vas avaluant”

(Neus, CAPAU)

“De la participació concretament no. Però es fa un seguiment. La participació està en el pla de treball.”

(Pilar, CAPAU)

Tot i saber que en la nostra professió és complicat adjudicar una millora dels casos a través de les intervencions que realitzem degut a la dinamicitat i els factors multicausals que hi intervenen, és necessari realitzar una avaluació final. En les participacions podem observar que es realitza una valoració des de les Entitats o serveis on els beneficiaris la realitzen. Per altra banda, a nivell professional observem una valoració conjunta amb l’usuari en les entrevistes posteriors. El que manifesten però, que els resulta més complicat, és realitzar avaluacions sobre els resultats de les participacions socials en els beneficiaris, no per falta de ganes, sinó per motius burocràtics. Podem observar que els professionals esmenten que la burocràcia que acompanya la professió acaba tenint influència en el seu dia a dia.

En el moment en què va nèixer l'esmentat projecte es podia observar en la seva nomenclatura el terme “contraprestacions de caràcter social”. Actualment però, el terme que les acompanya és “participacions i col·laboracions socials”. En aquest canvi també podem apreciar algunes modificacions en les bases, per exemple que la participació ara és opcional, és a dir, se n'ha suprimit la obligatorietat de realitzar la participació per a l'atrogament de l'ajut. A més, es pot observar en les segones Bases que les persones amb diversitat funcional poden realitzar-les (En les anteriors Bases en quedaven exemptes).

A conseqüència del canvi de nomenclatura i de la redacció d'unes segones Bases, s'indaga sobre si la filosofia que les emmana s'ha vist també modificada.

Per als professionals, la filosofia global per la qual es creen segueix sent la mateixa en les segones Bases. És a dir, hi ha una voluntat de voler trencar amb una metodologia només assistencial, i es vol fomentar l'esforç i el valor per les coses que es proporcionen. A banda segueix en peu la filosofia de voler fer partícip a l'usuari de les seves intervencions a través de tasques que li puguin aportar quelcom positiu en la seva vida o situació.

“La filosofia segueix sent la mateixa - “ no donar ajut per ajut” - sinó integrar aquesta persona, ja que l'economia és lo més petit que té. Darrera li pesen altres problemàtiques socials. El volum de beneficiaris és el mateix ara que amb les “contraprestacions” ”.

(Cristina, CAPAU)

“En les segones es modifica el fet que abans era obligatori i ara és participació. I que es pot adaptar més al pla de treball. Aquí observem més un tema de treball conjunt amb l'usuari, el: fer-ho més adient”.

(Àngels, CAPAU)

De les segones bases, n'extraïem que a part de no comportar obligatorietat, i de poder-les realitzar qualsevol persona que ho vulgui, independentment de quines siguin les seves potencialitats o capacitats, el tema de les hores també és quelcom que a la pràctica es modifica. Anteriorment les hores de participació social anaven lligades a la quantitat de l'ajuda, actualment, això no es valora tant:

“El tema de les hores és més flexible. Tu ho adeques perquè no ho han de veure com una obligació. Sinó que t’entri bé, fer-ho voluntariament. Està més adaptat a les persones”

(Neus, CAPAU)

En les participacions socials hi té molt pes el criteri professional segons si es creu que el fet de realitzar-la ha d’anar bé al beneficiari o si per contra li pot comportar més problemàtica. En molts casos hi ha dificultats per la conciliació d’horaris, poden tenir visites mèdiques, una feina, fills...Per exemple, un cas on hi hagi presència de problemes psicològics el que s’intentarà en el pla de treball és que vagi a les visites mèdiques, prioritzant en allò més necessari, i no en les participacions.

Així doncs, pel que fa a l’adequació de les activitats a realitzar amb les persones beneficiàries, no es fa referència tan sols a la disposició horària, o la conciliació familiar per exemple, ja que a vegades resulta complicat quadrar la disponibilitat horària del beneficiari amb la disponibilitat horària dels serveis disponibles. En els casos en què això esdevé una problemàtica per a ells més que un benefici, per exemple si tenen problemes de desplaçament o altres, s’entén que la participació els podria resultar una problemàtica afegida a la seva situació.

Pel que fa a l’acord sobre on es realitzaran les participacions, es fa de forma conjunta i consensuada. S’hi tenen en compte els gustos, les potencialitats, les habilitats, i tots aquells factors que li poden facilitar la participació i extreure’n quelcom positiu.

“Es mira que s’adeqüi la persona amb el lloc. Es mira molt. No pots posar una persona amb discapacitat física a fer esport, com tampoc algú analfabet a l’arxiu comarcal sense tenir cap tipus de sentiment”

(Pilar, CAPAU)

“Individualment es mira molt. Primer es miren les característiques de la persona. Si va amb cadira de rodes no la posaràs a jardineria! Llavors entre les que hi ha es pregunta on creu que es podria trobar millor (Es pregunten hobbyes, preferències...) És consensuat. I allà on queda lliure, i sinó ens esperem!”

(Maria, CAPAU)

Així doncs podem observar que les participacions socials no s'adjudiquen de forma genèrica, sinó que s'estudien diversos aspectes individuals que comporten que la persona que les realitza es senti a gust, la motiví o li desperti interès.

Pel que fa a la diversitat de serveis o Entitats en els quals es poden realitzar les participacions socials, s'han vist ampliat des de la seva primera aplicació. Actualment es realitzen participacions relacionades amb la Mancomunitat, assistència a Conferències d'interès per als beneficiaris, cursos de Català, entre altres llocs que puguin afavorir en el reforçament d'allò que s'ha decidit treballar en el pla individual.

També cal tenir en compte que aquestes ajudes s'estenen a nivell Comarcal, i que no en tots els Municipis hi ha la mateixa oferta de serveis ni de les mateixes característiques. Així les professionals entrevistades que estan en Municipis més petits comenten:

“Aquí no tens tanta oferta! A la Seu són llocs que “vesteixen”. Aquí la gent ja saben que hi vas a fer i perquè hi vas. A la Seu no saben si t'ha contractat per uns dies l'Ajuntament, per exemple.”

(Ester, CAPAU)

Així també s'ha de tenir en compte l'estigmatització que pot desencadenar realitzar les participacions socials en Municipis petits, on la gent té facilitat per saber qui les realitza i per a què. Si el fet de realitzar participacions socials pot suposar danys a la persona no es fa. S'han d'estudiar més les activitats que es realitzen, que seria més activitats tipus assistir en conferències d'interès per la persona per exemple. En aquests casos però, cal tenir en compte que potser els beneficiaris s'haurien de desplaçar, i això els suposaria despeses, així les participacions és més difícil aplicar-les.

“Al poble s'ha de lligar molt per l'anonimat, això es cuida molt. Si no es pot fer, perquè fer-ho provoca danys no es fa. S'optaria per exemple per classes de català per fomentar la integració, assistir a conferències...”

(Cristina, CAPAU)

A nivell Comarcal els serveis on més es realitzen són la Biblioteca, l'Arxiu Comarcal, la Mancomunitat. Més esporàdicament es realitzen Xerrades i conferències com per exemple de Xarxes de seguretat informàtica. Això si, totes elles d'interès per la persona que les realitzi.

Aquesta metodologia s'aplica com s'ha dit en casos on hi ha urgències puntuals, les quals poden ser de diversos tipus. Així pel que fa a les aportacions econòmiques que duen implícites les ajudes d'urgència, és important saber si solventen les situacions en les que s'apliquen, o si simplement provoquen "un allargament" de la situació.

"Hi ha casos on és un ajut puntual, però en altres on hi ha més problemes de fons on el pagament és un rebut ,és probable que no els solucionis. Però els aportes comoditat, facilitats."

(Alba,CAPAU)

"Economicament si, per exemple un lloguer. La intenció és solventar-ho, sinó ja es busquen altres alternatives. Tot i que hi ha molts més factors a darrera, en aquell moment és per solventar. Per exemple el pagament d'un trasllat per un judici - Estaries facilitant a la persona que hi anés i evitant-li danys colaterals pel fet de no anar-hi-".

(Rosa, CAPAU)

"Solventen coses súper importants, estem parlant de coses molt bàsiques, que si no es fessin empitjorarien moltíssim".

(Maria, CAPAU)

"Sí , evidentment que solventes. Hi ha hagut retallades. Abans hi havia ajudes d'urgència de l'ICAS(podies demanar una rentadora per exemple) o vals d'aliments, de bolquers etc. que ara han desaparegut, i amb aquestes ajudes es poden pal·liar moltes urgències" .

(Àngels, CAPAU)

Aquestes ajudes són puntuals i d'urgència, és per aquest fet que es parla de solventar o millorar moltes de les situacions en les què s'adjudica, perquè el motiu per al qual s'apliquen és específic, i tot i que hi hagi altres problemàtiques afegides l'import per al qual es sol·liciten queda cobert. En casos en què els usuaris necessitin el pagament anual d'habitatge, (enlloc de puntual), es recorre naturalment a altres ajudes o prestacions destinades a tal fi. Així per a urgències tal com el nom indica, aquestes s'utilitzen en una situació puntual, per evitar més danys dels existents. Intenten facilitar o reconduir una situació, és a dir, evitar-ne l'empitjorament.

La filosofia que engloba les participacions socials queda molt definida en les anteriors aportacions, tot i així les professionals entrevistades la defineixen com a una bona metodologia de treball, doncs:

“La persona beneficiària es sent més útil, els resulta una forma de no fer caritat. Des de molts sectors es parla de no fer caritat, és molt trencador i canvia això perquè els fas partíceps del pla de treball, dels informes... No ets tu qui manes dins el despatx. La llei marca que ha d'haver-hi aquesta fluïdesa, el nexa d'unió... el que els fem partíceps absolutament de tot, i així és”

(Neus, CAPAU)

“És una eina participativa. Permet interconnexió amb la xarxa i això comporta millora personal, social, familiar... Per al professional també es bo, perquè és un repte i també coneixes millor a la persona. Potser creus que és super tancada i fa la tasca de participació en un Centre obert i t'adones que la persona és super oberta i participativa” .

(Cristina, CAPAU)

Com s'ha comentat en el treball, aquesta metodologia ha estat denunciada al Síndic de Greuges, això va sobtar als professionals ja que ells no havien rebut cap queixa. El projecte de contraprestacions socials va originar força polèmica tant a nivell territorial, com entre

diversos professionals de l'àmbit. Sobre les crítiques, les professionals creuen que la polèmica no la va originar tant els aspectes metodològics, sinó altres, més ideològics. A més remarquen que era la primera vegada que s'aplicava i que lògicament sempre sorgeixen possibles millores.

En quant aquestes millores, s'han esdevingut a partir de la redacció de les Segones bases, on entre altres principis, es deixa de banda la obligatorietat de les tasques per a rebre l'ajut.

En termes generals, en les entrevistes es ressalta que amb les participacions s'intenta no ser tan assistencialistes o prestacionals, i apropar als beneficiaris als seus plans d'intervenció.

Si les participacions socials s'entenen com un càstig o com a quelcom que s'ha de fer a canvi de rebre un ajut no ens aproximem a la filosofia que tenen les mateixes. Aquestes activitats tampoc pertanyen a hores de treball, ni són remunerades. Observem que CAPAU no n'obté cap benefici econòmic. Així és que els beneficis es procuren que siguin per a les persones que les realitzen, no tan sols a nivell econòmic amb la retribució de l'ajut, sinó intentant treballar altres aspectes de la vida de la persona que li poden afavorir l'empoderament, a través de la millora en les relacions socials, l'autoestima, l'adquisició d'hàbits... aquests últims essent vitals per una bona inserció tant social com laboral.

5.1.2 ELS/LES BENEFICIARIS/ES

Abans de presentar els resultats obtinguts amb les entrevistes a les persones beneficiàries dels ajuts d'urgència del territori de l'Alt Urgell, creiem important esmentar que la mostra s'ha basat en les participacions realitzades a partir de la segona redacció de les Bases, ja que és la que està en vigència.

Així doncs la participació haurà estat voluntària. La mostra representa el total de les participacions realitzades en l'any en curs, i fins a un total de 15 persones que corresponen també a l'any anterior, 2014.

En el següent quadre es presenten el total de participacions que s'han realitzat per a cada any en curs. Les dades han estat facilitades pel Consorci d'Atenció a les persones de l'Alt Urgell.

2012	2013	2014	2015
16	32	43	11

La entrevista es realitza amb la finalitat de conèixer quin sentiment tenen els usuaris dels serveis socials en quant a la realització de les participacions. Per altra banda també s'indaga sobre la percepció de millora de la seva situació tant pel que fa a l'import econòmic, com pel nivell de millora o benefici personal que els comporta el fet de realitzar les participacions.

A banda de l'anterior també es pretèn indagar en altres qüestions, com la de conèixer si les participacions s'adequen a les raons per les quals es sol·liciten els ajuts o en quantes ocasions se'ls hi ha atorgat, per exemple.

La informació es presenta no tan sols en forma de gràfics sinó que també es presenten algunes opinions transcrits (anònimes) del que ells comenten sobre les participacions, doncs serà una mescla que ens permetrà donar veu a les persones entrevistades.

A través de diferents investigacions, com la de Montagud, F i Torres, F (2009) podem extreure que en la majoria de casos són les dones qui acudeixen als serveis socials, tot i que les raons poden ser diverses aquest anècdota referent al gènere reb interès en la present investigació.

Amb el fet de convidar a que realitzin les participacions socials qualsevol dels membres del nucli familiar per al qual s'atorga l'ajut, el que vol la Organització és apropar al pla de treball no tan sols la persona que realitza la demanda, sinó tots els membres del nucli familiar.

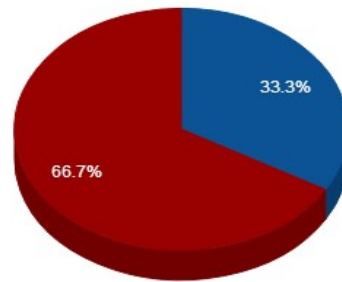
De les entrevistes als professionals en podem extreure que majoritàriament és la dona qui s'apropa als serveis socials, però a la vegada és probable que no pugui realitzar ella la participació (per exemple els rols familiars que tenen a la llar marquen que és ella qui s'ha d'encarregar dels fills i no disposa d'horaris per a realitzar-la, doncs li sumaria més carga enlloc de proporcionar-li beneficis). Amb la possible participació per exemple, del seu marit s'intenta adherir-lo⁶ també al pla de treball. És probable que amb el diagnòstic els tècnics s'adonin que amb ell es pot treballar altres aspectes que poden ajudar a la família a ensortir-se'n, com per exemple la motivació.

A continuació es vol observar quin percentatge dels entrevistats correspon a gènere masculí i quin al femení.

⁶Cal recordar que la majoria d'ajuts d'urgència es destinen a famílies cronificades en els serveis socials, i que la problemàtica generalment té sumats factors socials.

Gènere

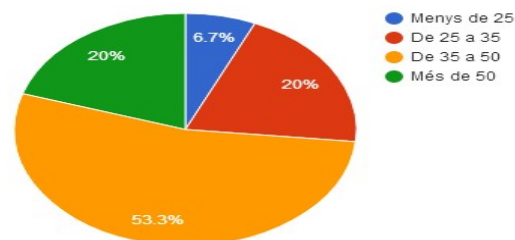
● Home
● dona

En el total de persones entrevistades podem observar que la major part correspon al sexe femení amb un 66'7% doncs normalment en els serveis socials, qui fa la demanda són les dones, però també s'observa una presència dels homes amb un 33'3%. (Tot i que ens estiguem adelantant, en aquest punt trobo pertinent comentar que al llarg de les entrevistes als beneficiaris, podem observar que els homes perceben la participació com una eina de retorn a la Organització, així l'apropament d'aquests homes a realitzar-les es pot relacionar amb el rol que tenen adjudicat a nivell cultural, on l'home és qui porta els diners a casa).

L'edat també és quelcom que interessa per a la present investigació.

Edat

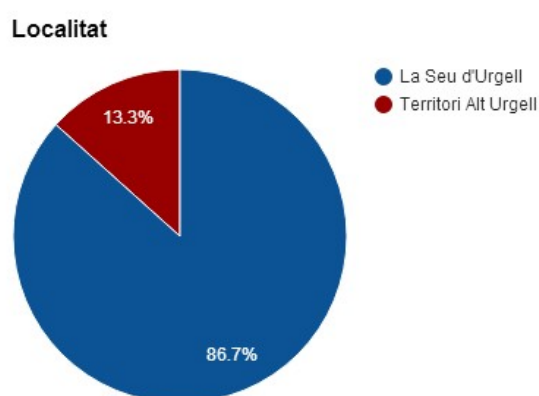

La franja d'edat que destaca entre les persones entrevistades correspon entre 35 i 50 anys amb un 53,3%, seguidament les persones de més de 50 anys i de 25 a 35 també hi tenen una presència notòria, amb un 20%. En quant a les persones de menys de 25 anys el percentatge és molt baix, per sota del 7%.

Des de L'Institut Nacional d'Estadística (INE) es pot observar que les franges d'edat més presents a l'atur són els menors de 25 anys, i amb major nombre els de 45 anys, essent el perfil més habitual de parats de llarga durada.

Podem observar en el gràfic que de les persones entrevistades que la franja d'edat més propera als 45 anys li correspon una presència molt notòria. Podria donar-se que precisament aquesta franja d'edat entre els 35 fins als 50 tinguessin més problemes per a reincorporar-se laboralment, i aquest fós el motiu per al qual realitzessin major demanda. Aquesta relació però, no es pot generalitzar perquè no s'han efectuat les entrevistes al total de la mostra, per lo qual poden ser números coincidents. A part, el segon col·lectiu més present a l'atur (Menors de 25 anys) representa un percentatge molt baix de la mostra entrevistada.

En les entrevistes als professionals es dona molta importància a la possible estigmatització que pot suposar el fet de realitzar les participacions en localitats petites, ja que és fàcil que la resta de població sapigui què s'està realitzant i per quins motius. Així doncs, s'intenta adaptar en els plans de treball aquelles participacions que tinguin en compte aquest aspecte.

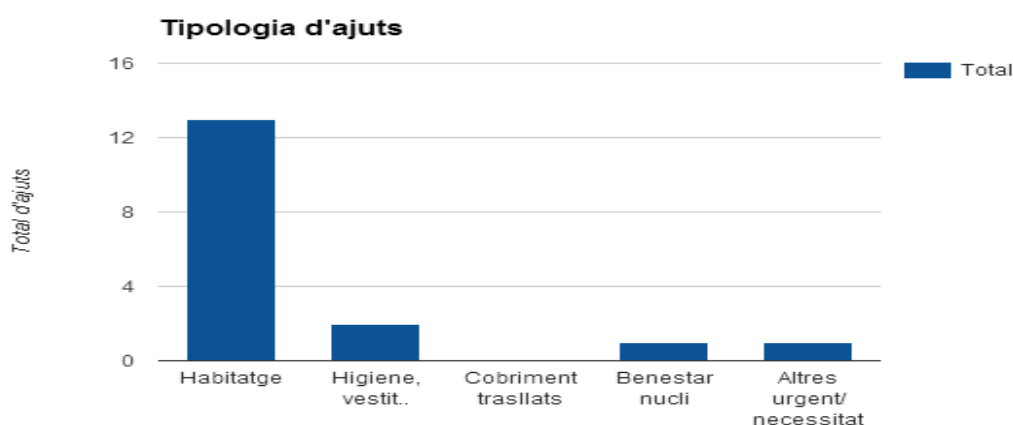
En quant a la Localitat de les persones entrevistades podem observar que la majoria són residents de Capital de Comarca amb un 86'7%, el percentatge corresponent a persones residents en nuclis més apartats li correspon tan sols un 13'3%, per tant, és molt reduït. Cal ressaltar però, que és normal que la majoria de les participacions es realitzin a la Seu d'Urgell, doncs el volum de població és més alt, fet que n'augmenta per lògica el nombre de demandes.

El 13'3% que li correspon a localitats més petites, es pot donar per dos motius. En primer lloc, i per contra a l'anterior, hi ha menys volum de població, i per tant el nombre de demandes pot ser més reduït. A part, la dificultat que s'afegeix en aquestes localitats per a realitzar-hi participacions degut a l'estigmatització, provoca que el ventall de tipologies de participació⁷ es vegi també reduït.

Com ens comentaven els professionals que intervenen en territoris petits, les participacions corresponen en assistir a conferències o cursos de català, per exemple. Però no totes les persones han de treballar els mateixos aspectes o actituds, i la finalitat de la participació és millorar o beneficiar a l'usuari en quelcom, si en el ventall de possibilitats que es té no s'hi adequa el pla de treball establert amb l'usuari les participacions passarien a ser un simple entreteniment. Per tant, són menys les que s'hi efectuen.

A continuació ens centrem més en els motius pels quals es demanen aquestes ajudes i quines participacions es realitzen. Això ens permetrà saber si s'adequen les activitats amb les problemàtiques que es presenten, i a la vegada podrem indagar en quina percepció es té sobre el mètode i profunditzar en la opinió dels participants.

Quins són els ajuts que empenyen a la sol.licitud de demanda:

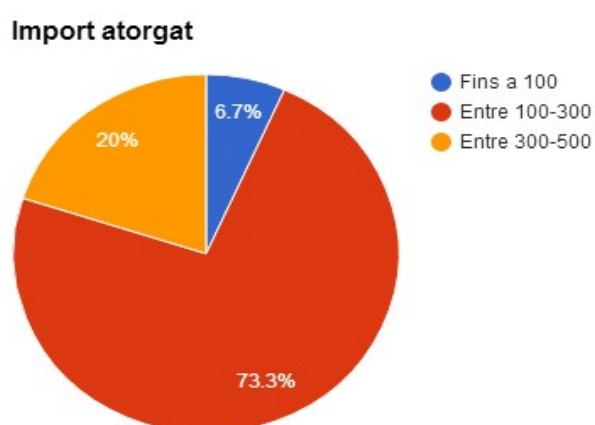
⁷ En els annexos 4 de la investigació es presenten els tipus de participacions que es poden realitzar en el projecte de participació i col·laboració social.

Una majoria diferenciada dels ajuts es destina al cobriment de despeses d'habitatge (Seria el manteniment de la llar, el pagament de rebuts i sumministraments). Seguidament tot i que amb menor percentatge hi trobem despeses relacionades amb el vestit o la higiene, també favorables per al benestar del nucli familiar.

Per últim també es troba existència d'ajudes destinades a pal·liar o evitar altres urgències o necessitats, les quals no estan estipulades específicament però es tenen en compte.

El tipus d'ajudes que es sol·liciten, relacionades amb el tipus de participacions que es realitzen ens permetrà analitzar si ambdós elements s'entrellacen. Dit d'una altra manera la relació entre la demanda i la tasca realitzada ens permetrà saber si els plans de treball s'adequen a les necessitats que presenten els sol·licitants.

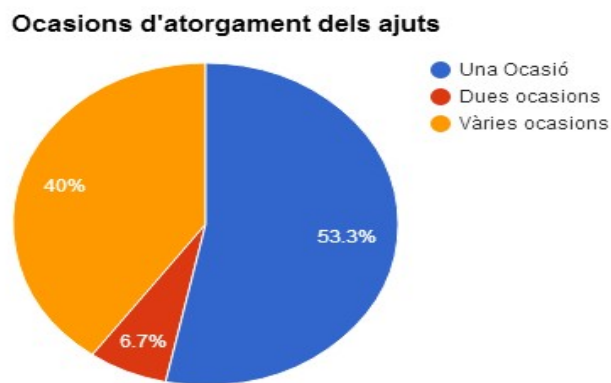
Abans de realitzar un anàlisi sobre la relació/adequació que es comenta, cal presentar atenció en altres aspectes que també s'hi podran relacionar. Així doncs, podem observar a les Bases del projecte de participació social i col·laboracions que els ajuts d'urgència tenen com a quantia màxima els 1000 euros anuals per nucli familiar. Així doncs, és important saber quina és la quantia que han rebut els sol·licitants.

L'import rebut no supera en cap ocasió els 500 euros (per ajuda) . La majoria (amb un 73'3%) correspon entre 100 i 300 euros , seguidament observem imports d'entre 300 i 500 euros, amb un 20%.

En un percentatge molt permenoritzat trobem aquells imports que no superen els 100 euros, amb un 6'7% però aquest, no abunda.

Així doncs, al no sobrepassar-se del límit pressupostari cap dels imports, pot succeir que aquests s'hagin rebut en diverses ocasions per a completar el màxim.

Curiosament, es pot observar que destaquen aquelles persones que l'han rebut en una sola ocasió (per majoria, amb un 53'3%). En menor mesura, però també destacable, observem el pol oposat, és a dir les persones que han rebut l'ajuda en varies ocasions (amb un 40%).

Una de les hipòtesis que es planteja en el treball és el d'indagar si aquestes ajudes permeten solucionar els problemes per als quals s'otorguen o per contra, suposen un allargament de la situació simplement. Cal tenir en compte que el perfil dels beneficiaris correspon en gran mesura a casos cronificats en els serveis socials, en els quals les problemàtiques no són tan sols econòmiques, sinó que també hi ha influència de problemes socials afegits, lo qual provoca més dificultats en el tractament i intervenció.

Aquests factors afegits disminueixen les probabilitats que es solventi la problemàtica amb una sola ocasió o intervenció.

El percentatge més alt correspon a persones que tan sols han realitzat la demanda en una ocasió, però lo cert és que aquí hi ha diversos elements que cal tenir en compte. Doncs podem trobar persones que les hagin rebut una sola vegada perquè han superat la situació, o bé perquè en una sola demanda han superat els 1000 euros. (aquesta última opció queda refusada ja que s'observa en l'anterior gràfic que en cap d'ells l'import ha estat de més de 500 euros).

Pot resultar que s'hagi superat la situació aïrosament, i que per tant no s'hagi tornat a realitzar demanda. Però cal ser conscients que la majoria són casos cronificats en els serveis socials, però essent les entrevistes corresponents a les 15 últimes participacions, entre elles poden haver-hi persones que hagin assistit als serveis socials per primera vegada, però no sabem si en un futur s'hi poden cronificar. Doncs caldria una investigació que permetés més temps per indagar-hi, la que aquí es presenta té un límit de temps estipulat.

El mateix succeeix pel quasi 7% de persones que l'han rebut en dues ocasions. Es necessitaria d'un estudi més ampli que permetés saber si es cronifiquen en els serveis socials, o bé acaben superant la situació.

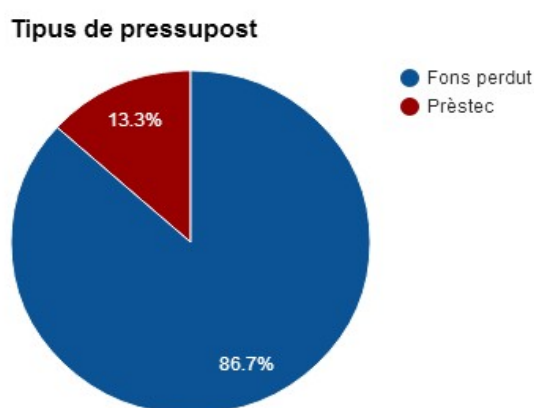
Per aquelles persones que l'han demanat diverses vegades probablement seran persones o famílies, actualment cronificades en els serveis socials, on l'import suposa la resolució tan sols d'un factor econòmic, en un moment determinat, sobre el qual encara s'han de treballar altres elements que generen dificultats per al ple desenvolupament de la persona o nucli. (molts d'aquests elements es treballen a través de les participacions).

Realment cal tenir en compte que aquestes ajudes són per casos puntuals i d'urgència, amb lo qual l'import que s'otorga si que solventa la problemàtica econòmica per la que es destina, per exemple el pagament del rebut de la llum el mes d'abril. Però al haver-hi tants factors i elements que afecten la realitat de cada situació, es necessita un treball més

profund, calen treballar i potenciar altres capacitats, actituds...per aquest precís motiu en aquests casos és on s'apliquen les participacions.

A continuació ens centrem més en la perspectiva que tenen els usuaris sobre la idoneïtat de la tasca, opinió del mètode, adequació de la tasca al tipus de demanda realitzada.

Per iniciar aquest apartat es creu pertinent destacar que el tipus de pressupost atorgat, pot ser de dues maneres: a fons perdut o com a sistema de préstec. Aquesta tipologia em crida l'atenció ja que la majoria de casos difícilment els pugui retornar a curt termini, com s'estipula a les Bases.

El 86'7% dels entrevistats diu que els diners atorgats han estat a fons perdut, observem que tan sols un 13'3% podien retornar-los a curt termini, i així es va consensuar amb la seva tècnica de referència.

El 13'3% el trobo un percentage alt si tenim en compte el perfil de beneficiaris que reben les ajudes. Així doncs, la resposta probable que li dono es que corresponguin a la tipologia d'

“Altres ajudes urgents i de necessitat”, en els quals una família requereixi de l’ajut, només de forma puntual, i amb el pagament es solventi/superi la problemàtica (que correspondria a la minoria dels casos). En aquestes circumstàncies, la possibilitat de devolució de l’import és diferent a la majoria de casos que s’atenen.

En el moment de preguntar als beneficiaris a quin tipus de pagament corresponia el seu ajut, trobo anecdòtic que en més d’una ocasió rebo com a resposta quelcom similar a la següent:

“ Yo devolví el dinero haciendo las participaciones” .

(Jaume, La Seu d’Urgell)

Aquesta no és la filosofia de les participacions, però a més trobo també destacable que les persones de les quals rebo aquesta resposta, potser casualment, són homes. El que en capto a través de les seves expressions és que les participacions percebudes com a eina de retorn els redueix la “sensació de vergonya” que els genera el fet d’acudir als serveis socials.

En quant a què siguin els homes els que m’expressen aquesta percepció de retorn, i la disminució d’angoixa que la pròpia percepció els provoca, penso que hi pot tenir influència el rol que durant tants anys s’ha adjudicat l’home en la nostra societat: El rol masculí, com la persona que porta els diners a casa.

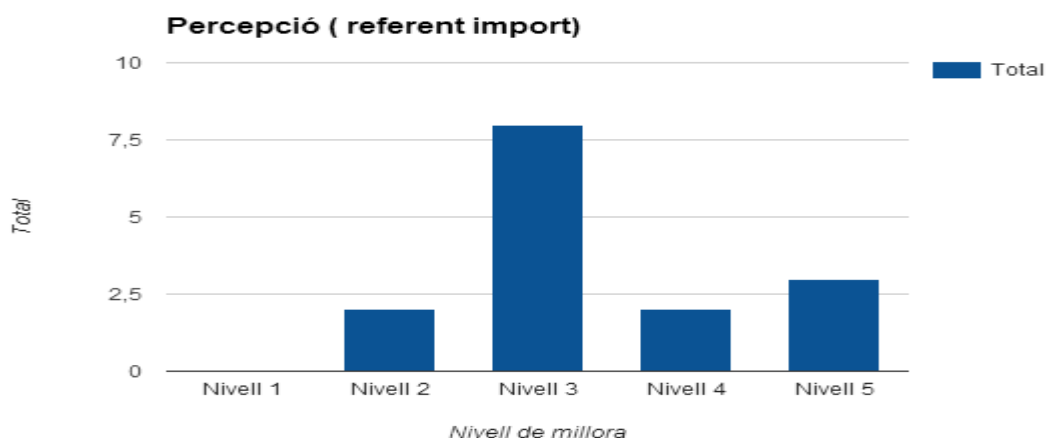
La probabilitat de realitzar les participacions qualsevol persona del nucli familiar, aproxima als homes als serveis socials, però crec que també pot tenir-hi incidència precisament aquesta percepció influenciada pel rol masculí.

Les ajudes d’urgència poden provocar millores a 2 nivells, el primer correspon al econòmic. El segon, correspondria a la millora que es percep a nivell personal a través de les participacions.

En gràfics anteriors, s’indagava el nombre d’ocasions per als que s’havia sol·licitat l’ajuda, relacionant-ho amb el perfil dels beneficiaris que normalment la realitzen. Tenint en compte que és com ja s’ha dit, molt dificultós que la situació es solventi o es superi, trobem important

preguntar directament als participants quin és el nivell de millora que els produeix l'ajut econòmic.

La percepció es medeix per nivells essent el nombre 1 una percepció negativa, i va fins al nombre 5 corresponent a la resolució o superació de la situació problemàtica amb l'import.

Es pot observar en el gràfic com en la majoria de casos l'import es percep com a quelcom que alleugera la situació, és a dir no la superen però els provoca comoditat en allò pel qual es destina. Així doncs, i posant d'exemple la majoria de tipus d'ajut que es perceben que és majoritàriament per a rebut de llum o lloguer, els provoca que l'ajut solventa situacions necessàries, necessitats molt bàsiques. Però en poques ocasions provoca una superació total del problema.

Entre les problemàtiques afegides que presenten les persones beneficiàries podem observar la falta de feina, que naturalment no es soluciona amb aquest tipus d'ajuda. El fet però d'evitar que a l'hivern tallin el gas a una família amb 3 fills suposa en gran mesura "alleujament de la situació".

Arrel del nivell de millora que els beneficiaris perceben com a resultant de l'ajuda, ens interessa saber per quin motiu marquen la opció marcada. A continuació s'exposen transcripcions anònimes del que ells/es expressen que ajuden a plasmar el que es comenta en el paràgraf anterior. Així doncs, n'obtenim que :

“ La ayuda significó un alivio porque aún siendo una cosa puntual evitó un mal mayor, que me cortaran la luz”. (Anna, de l’Alt Urgell)

“ No em va superar el problema, perquè la resta es van quedar igual”
(Oriol, de l’Alt Urgell)

“ La superé porque me atendieron un techo, mientras encontré piso y trabajo. Si no hubiese habido ayuda ...yo sin casa entonces!”
(Sílvia, de l’Alt Urgell)

“ Muy bien, porque estaba de los nervios, a punto de deshaucio, la ayuda permitió que no fuese a la calle”
(Laia, de l’Alt Urgell)

“ Total, porque no me cortaron la luz, me ayudaron con comida, y pude pagar los libros de mis hijos en el colegio”
(Marta, de l’Alt Urgell)

La llum, el lloguer, un dormitori, el menjar, els llibres de l’Escola...En tots els casos es solventa una problemàtica concreta. Cal repetir, i ser conscients que es destinen a això, que hi ha multiplicitat de factors que provoquen que les situacions o casos es vegin immersos en problemàtiques diverses, no poden provocar sempre un nivell de millora alt.

Com s’ha pogut observar en les bases de les participacions socials, les ajudes d’urgència conviden a la participació al sol·licitant de l’ajuda o a qualsevol membre de la unitat familiar. En aquest cas és imprescindible saber si les persones entrevistades han realitzat ells mateixos la tasca, ja que és fonamental saber quina opinió tenen sobre el projecte de participació.

Abans de continuar amb els resultats dels beneficiaris trobo necessari fer dues reflexions: En primer lloc i com s’observarà totes les persones entrevistades han realitzat ells la participació, doncs era un requisit per a realitzar-la, s’ha preguntat però per assegurar que la opinió sobre

les tasques provingués de la pròpia experiència. Per altra banda, essent les participacions de tipus voluntari, el més probable és que l'adequació del mètode es percebi com a quelcom positiu. És per això que majoritàriament es centrarà la importància als beneficis personals que els ha comportat, adequació de la tasca o activitat, així com les observacions o millores que creguin pertinents.

Dels resultats obtenim que efectivament, tots els entrevistats han realitzat ells les participacions socials, cal destacar però, que algunes s'han agut de repetir perquè de les 15 últimes participacions programades algunes encara no s'havien realitzat.

Partint del que es diu anteriorment , i tenint en compte que la majoria d'ajuts es destinen al cobriment de despeses per l'habitatge o manteniment de la llar, trobem imprescindible saber quina és la participació que va realitzar cadascun (per qüestions de idoneïtat de la participació).

Així observem que hi ha molta varietat d'activitats realitzades entre les persones entrevistades, entre elles destaquen les següents, les quals es presenten de forma ordenada depenent del nombre de persones que l'ha realitzat:

- 1.Assistència a conferència sobre l'estalvi energètic.*
- 2.Tasques i activitats a l'Arxiu Comarcal.*
- 3.Biblioteca*
- 4.Tasques de voluntariat al Cross de Primavera*
- 5.Cursos de català, de com elaborar un currículum vitae, cursos motivacionals*
- 6.Ajuntament: Parcs i jardins*

La majoria d'ajuts relacionats amb habitatge estaven relacionats amb el pagament de rebuts de la llum, és per això que la majoria de persones entrevistades van assistir a aquesta conferència sobre l'estalvi energètic, amb l'objectiu de que prenguessin consciència sobre què podien fer personalment per a reduir la despesa, per estalviar, o per comprendre els que estipula en les factures que reben.

Podem observar altres activitats, per exemple voluntariat al Cross de Primavera. Els professionals esmenten en les seves entrevistes que hi ha ocasions en les quals, és probable que la demanda es realitzi perquè no es poden pagar el rebut de la llum. Però per contra, hi ha molts factors afegits, com poden ser els relacionals, que és possible que la persona sol·licitant prefereixi realitzar una activitat a l'aire lliure, amb més persones, relacionar-se, veure coses noves... és per això que es dóna tanta importància en acordar les activitats entre tècnics i beneficiaris, seguint la individualitat per a cada cas: Què li pot anar millor? Què li desperta interès?

Trobo pertinent després d'observar les activitats realitzades, el fet de saber si els beneficiaris les van trobar adients, on novament el total de la mostra em respon de forma positiva pel que fa al nivell d'adequació de la tasca.

El fet que les respostes siguessin positives, era quelcom d'esperar, ja que per escollir-la es fa de forma conjunta amb el tècnic/a de referència i la persona que les realitzarà. L'interès que es presenta és el de saber per quins motius creuen que la tasca va ser encertada. Es plasmen algunes de les transcripcions de les pròpies entrevistes:

“Salí de la monotonía, además me permitió ayudar a otras personas”

(Meritxell, de l'Alt Urgell)

“ Jo estava encantat. Em va fer il·lusió fer-la. Estar a l'Arxiu és una feina que m'hagués encantat poder fer-la, almenys hi he estat uns dies. M'hi sentia a gust, jo m'hi hauria quedat!”

(Jordi, de l'Alt Urgell)

“ Ahora me fijo en la factura! Y la motivación de las charlas me van bien porque me ayuda a buscar trabajo ”

(Elisabeth, de l'Alt Urgell)

“ Sabía hacer lo que me mandaban, me volví a sentir útil después de 3 años en paro ”

(Jaume, de l'Alt Urgell)

“Pues la actividad era adecuada a mi salud”

(Mireia, de l'Alt Urgell)

És cert que en l'adequació de la tasca s'hi ha pogut entremesclar una mica la pregunta que se'ls realitza posteriorment, però van entrellaçades d'alguna manera. Tot i així per a clarificar si els aportà algun benefici a nivell personal la pregunta es realitza de forma directa. *Se'n extreu que el total de la mostra creu que ha obtingut beneficis a nivell personal pel fet de participar en el projecte de participacions socials, així que es creu pertinent saber què els ha aportat.* A continuació es plasmen algunes d'aquestes respostes:

“ Compartí horas con otras personas haciendo algo muy bonito, ayudando a la gente!

(Sandra, de l'Alt Urgell)

“ En relaciones sociales me ayudó mucho”

(Carmen, de l'Alt Urgell)

“ He recibido aprendizaje sobre ahorro y consumo”

(Anna, de l'Alt Urgell)

“Tornar-me a sentir útil!”

(Anton, de l'Alt Urgell)

“Em va fer sortir de casa... així et despistes de tots els problemes que tens... és que t'airejes!”

(Montserrat, de l'Alt Urgell)

“ Em va aportar conèixer algo que no coneixia, i fer algo que sempre havia volgut fer”

(Laia, de l'Alt Urgell)

“ Per cosa de feina no... perquè no vaig trobar feina..però vaig conèixer a gent, i hi quedo”

(Elisenda, de l'Alt Urgell)

“ Si! no em van donar res, ho vaig compensar, em vaig sentir útil. Mai havia demanat ajuda i ...costa!”

(Jaume, de l'Alt Urgell)

Les respostes a nivell personal són gratificants, la tasca els sembla adequada, i a més els aporta quelcom a nivell personal. Em crida el fet però, que es repeteix en algun/a beneficiari/a la realització de la participació com si fós un retorn cap a la Organització, i a més defineix el fet d'optar a fer-la com a quelcom que li permet que demanar l'ajuda no li resulti tan incòmode.

En un primer moment, com ja s'especifica al llarg del treball el projecte duïa implícit el terme “contraprestacions”. Actualment però, les participacions són de tipus voluntari. És per això que es creu pertinent saber si les persones entrevistades opinen que és un bon mètode, a més, cal indagar en el perquè aporten una opinió afirmativa o negativa.

El total de la mostra defineix les participacions com un mètode positiu, correcte o beneficiós. Però cal ressaltar que alguns dels entrevistats no respon de forma clara el perquè ho creu així. De les persones que responen al perquè recolzen aquesta metodologia n'obtenim les següents consideracions:

“ Que sentis que no vius d'una caritat, que t'ho estàs guanyant”

(Jordi, de l'Alt Urgell)

“ Ho trobo correctíssim, t'ajuden i a sobre tu fas algo. A part aprens i fas algo diferent, si els agrades el dia de demà et pot ajudar a algo més”.

(Ferran, de l'Alt Urgell)

“ Jo penso que col·laborar et dona dignitat perquè et sents útil”

(Lola, de l'Alt Urgell)

“ Aprens coses noves, i coneixes gent nova, surts, et relaciones. Pots disfrutar”

(Marta, de l'Alt Urgell)

“ Porque como no hago nada el hecho de hacer alguna cosa hace que me lo pague yo mismo, que sería lo que tendría que hacer si tuviera un trabajo ”

(Marc, de l'Alt Urgell)

“Me sentí mejor, y no como si recibiera caridad”

(Elisenda, de l'Alt Urgell)

“ Yo siempre he creído que hay que dar la caña para pescar y no el pescado”

(Anna, de l'Alt Urgell)

“Me sentí mejor, y no como si recibiera caridad”,

(Arnau, de l'Alt Urgell)

“Totalmente. si necesitamos en momentos puntuales una ayuda y podemos devolverlo con trabajos ganamos ambos. Y nos sentimos satisfechos de devolverlo de esta manera” .

(Marta, de l'Alt Urgell)

“ Sento en certa manera que estic retornant el favor”.

(Oriol, de l'Alt Urgell)

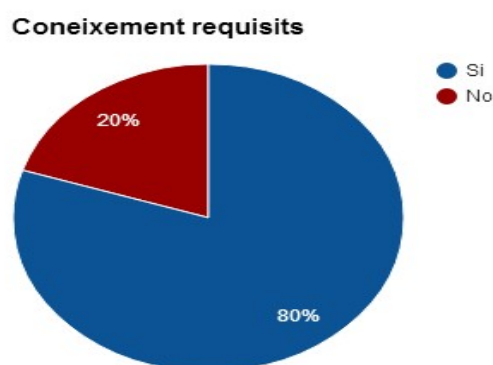
Sobre aquesta pregunta observo una percepció de les participacions com a quelcom que realitzen per a no sentir-se en deute amb la Organització. Cal destacar que en altres persones no, que entenen de la mateixa manera que jo la filosofia d'aquesta metodologia, el d'aprendre, el valor de la col·laboració, el de superar-se a un mateix, el de contactar amb entorns favorables...

La filosofia de les participacions no és el de retornar un favor a la Organització, ni és quelcom que a la mateixa li comporti beneficis. Sempre es realitzen per a què els beneficis

siguin per als usuaris, en primer lloc pel que fa a l'import (benefici econòmic) i en segon lloc per les activitats (beneficis personals) els quals es creuen que es poden millorar a través del pla de treball. Es vol integrar-los a la comunitat, situar en entorns normalitzats, proporcionar cultura, fomentar valors... aquesta n'és la essència.

Així es percep la participació com una eina o recurs de retorn d'un import que se'ls ha atorgat, i sobre la pròpia participació es perceben millores o beneficis personals, majoritàriament pel que fa a les relacions socials i l'entorn.

Els requisits per accedir a l'ajut estan emmarcats en el bàrem que té en compte criteris socioeconòmics, familiars...Tal i com es pot observar en les Bases (annexes núm.3). Per arribar al bàrem mínim establert cal assolir una puntuació de 3 punts. Abans de saber si creuen que els requisits són adequats és necessari saber quin nivell de coneixement dels requisits tenen les persones beneficiàries, sobre el què observem:

Les professionals expliquen quin és el procediment i quins són els requisits d'accés o els de no accés per tal que les persones entenguin perquè no se'ls atorga l'ajut per exemple. *Tot i així els casos en els quals els usuaris no tenen coneixement dels requisits representa a un 20% del total, les causes poden ser diverses, entre les quals destacaria que el que realment interessa en aquesta situació, amb la problemàtica probablement sigui el de conèixer el resultat final, més que no pas els requisits.*

Sobre els requisits, el que sorgeix en més d'una ocasió com a possibles millores té relació amb la situació econòmica que han de tenir per accedir-hi. Doncs valoren que la economia no hauria d'estar estipulada en una quantitat, sinó que les quantitats tinguessin més en compte la especificitat de cada situació per accedir-hi. Entre les respostes destaco:

*“ Podrien millorar la quantitat. No és el mateix una família que per exemple viu amb 500 euros,
que una persona sola, aquesta amb 500 euros viu bé”*

(Laia, de l'Alt Urgell)

Es creu convenient per tal de concloure la entrevista, donar veu a les persones que creguin que es pot millorar algun aspecte del projecte, o que hagin volgut aportar alguna observació. Com aspectes a millorar es repeteix el que es comenta anteriorment entre els quals el tema econòmic. Les respostes han estat les següents (per aquells casos que han aportat resposta):

“ Todo es mejorable. pero ahora es difícil. Hay muchas familias que lo estan pasando muy mal y se necesita mucha ayuda para vivir, se hace lo que se puede yo creo”

(Anna, de l'Alt Urgell)

“ Que te permitiesen un trabajo”

(Jordi, de l'Alt Urgell)

“ El projecte el vaig trobar molt bé, atent i positiu. Es podrien agilitzar els tràmits pels que verdaderament els necessiti”,

(Carmen, de l'Alt Urgell)

“ Creo que podrían aportar a los que necesitan más pues más, dependiendo de lo que se necesite”

(Neus, de l'Alt Urgell)

Trobo necessari puntualitzar que en la última aportació pel que fa a les possibles millores, es fa referència a la quantia màxima anual per família, i no a l'import econòmic com a requisit

d'accés. Es proposa la modificació de l'import màxim de l'ajut depenent de la situació de cadascú, essent més elevat si és necessari.

Les modificacions que es presenten fan referència més en aspectes econòmics, que no pas metodològics des del punt d vista d'intervenció social.

5.3. VALIDACIÓ HIPOTESIS

-Les ajudes d'urgències socials amb programes i tasques comunitàries d'integració i participació. proporcionen una resposta econòmica ràpida, però no una resposta definitiva.

Les ajudes d'urgència corresponen a una tipologia d'ajuts per a situacions d'urgència puntuals i eventuais, on entre altres finalitats tenen les pal·liar, evitar o alleugerir situacions de necessitat.

Així doncs, la hipòtesi es vàlida si acceptem que les persones a les que se'ls atorguen tenen altres problemàtiques afegides, que no es solventen amb tal import. Precisament si tenim en compte això però, entendre'm que la finalitat de les participacions és la de treballar aquestes problemàtiques de més, les afegides, que no són només econòmiques.

Així doncs, en quant al motiu per al qual s'atorguen: si que el solventen. Pel que fa a la resta de problemàtiques no es poden solventar amb l'import que s'hi destina, però s'intenten solventar empoderant a l'usuari.

Correspon doncs, a una resposta ràpida, però no definitiva en la majoria dels casos, tal i com s'ha pogut comprovar.

-La realització de programes socials o comunitaris per part de l'usuari li poden comportar un benefici personal si en l'adjudicació d'aquests es té en compte cada situació i es fa una pla d'atenció individualitzat.

Per a les tasques o activitats que es poden realitzar amb el projecte es tenen en compte tots els elements que poden ajudar a que realitzar-la esdevingui un benefici. Així doncs, si les tasques s'adequen a les necessitats dels usuaris, sempre podran aportar-li un benefici, ja sigui a nivell de valors, d'aprenentatge, de relacions, com a font motivacional, etcètera. Cal tenir en compte també, i així es fa, les capacitats o potencialitats individuals de cadascú per adequar-les al màxim. També es mira que les tasques puguin despertar interès. Tot l'anterior ajudarà a que n'extregui lo millor possible en benefici propi.

- No en tots els casos socials que estudiarem observarem una millora o canvi de la situació tot i que l'usuari participi en els programes socials.

En les entrevistes als beneficiaris es pot observar com en tots els casos la participació els ha provocat una millora, tot i que aquesta potser no equivalgui a superar la situació de necessitat pel que fa a l'import, si que adjudiquen a la realització de la tasca millores a diferents nivells.

- Hi ha moltes situacions d'urgència , a les quals tampoc es pot donar resposta amb el límit pressupostari del qual es disposa CAPAU.

Aquesta hipòtesi queda refusada. El pressupost de CAPAU mai ha quedat a zero per aquest tipus d'ajudes. Quan els emprenedors del projecte veuen que es necessiten més diners es movilitza l'Ens Comarcal per a augmentar la borsa solidària que aglutinen els 19 Ajuntaments de la Comarca.

- L'aplicació de les participacions socials o col·laboracions en el pla de treball no es confronta amb l'essència del treball social.

Efectivament, el treball social va més enllà en la seva essència de ser un recurs prestacional. Doncs entre els seus valors trobem el de la promoció de les capacitats de la persona, així com també el de la participació. Amb aquesta metodologia es va més enllà de realitzar prestacions assistencials, per a realitzar un treball integral amb la persona.

- La puntuació que permet l'accés a les bases de la convocatòria pot veure's afectada per la subjectivitat del professional que la duu a terme.

Entre els barems que s'adjudiquen per l'ajuda es pot observar, que sempre queda cert espai on la subjectivitat del professional entra en joc per a la pròpia concessió. Si bé es cert que l'accés pot veure's afectat per la subjectivitat dels tècnics, aquesta discriminació és positiva, prioritzant en aquells casos de major necessitat o urgència. Aquest criteri no es decideix en funció dels recursos econòmics disponibles, com s'esmenta en apartats anteriors, sinó en funció del grau de necessitat o d'urgència que presenta cada cas.

6. CONCLUSIONS

6.1. ANÀLISI DE LES DUES PERSPECTIVES: ADEQUACIONS I CONFRONTAMENTS

Després de realitzar les entrevistes tant als professionals com a les persones beneficiàries dels ajuts d'urgència és quan puc realitzar un major anàlisi de les dues perspectives.

En quant als professionals es pot observar que tenen molt clara la finalitat per la qual s'aplica aquesta metodologia en aquests casos, i valoren els resultats altament positius, tant de nivell participatiu com de resultats.

El perfil d'usuaris que normalment sol·licita aquesta demanda acostuma a tenir més factors o elements que en provoquen l'exclusió social i que en dificulten el seu ple desenvolupament autònom i independent, així la participació s'entén com una eina integradora a la comunitat, a través de les relacions amb entorns que els aportin majors recursos, i eines per a una major adquisició de bons hàbits (com per exemple llevar-se d'hora).

En quant als beneficiaris, observo que el nivell de participació i la concepció que tenen sobre les tasques i els beneficis personals que els aporta és molt positiu. L'objectiu global del treball social està orientat a l'augment del benestar de les persones amb les quals treballem,

així doncs, pel que s'hi assimila puc observar que aquestes finalitats s'aconsegueixen en major o menor mesura (depenent dels casos) a través de les participacions.

Crec important destacar però, que, la filosofia dels professionals, i la filosofia o la forma d'entendre la les participacions entre alguns beneficiaris no s'adequa del tot. De les entrevistes als beneficiaris se'n pot extreure que alguns, no tots, entenen les participacions com a objecte de retorn sobre l'import que se'ls ha atorgat. I cal tenir present la Organització no en treu cap benefici de les participacions, sinó que l'objectiu de la mateixa és que el benefici torni, de nou, cap a la persona que les realitza.

En quant a l'adequació de les activitats, observo que les dues parts la puntuen com a quelcom idoni, és a dir, que les activitats s'adequen a la persona, als seus horaris, als seus interessos, etcètera. En quant a l'adequació de la tasca amb la demanda per la qual es realitza, no sempre s'hi observa la mateixa idoneïtat, ja que sinó la majoria de beneficiaris haurien assistit a la Conferència d'estalvi energètic, donat que la majoria dels entrevistats feien demanda per pagament del rebut de llum.

Com que aquest fet és quelcom que em resulta curiós, i depèn també del treball que hi realitzen els tècnics, trobava pertinent una explicació sobre els aquests possibles resultats, la qual resulta, al meu parer, molt encertada. En molts casos pot haver-hi persones que més que assistir a una conferència, el que necessitin sigui sortir i relacionar-se, o realitzar quelcom que els ompli, que com diuen ells “ els faci sentir útils” . Així la possibilitat de decidir l'adjudicació de tasques té com a finalitat que la persona a realitzar-les esculli que li ve més de gust, sempre que sigui possible i procurant que li comporti beneficis.

Es pot observar com des de la iniciació del projecte fins a dia d'avui la tipologia de tasques és molt més variada, i en totes elles es pot treballar aspectes o valors de la persona que puguin empoderar-lo.

La intenció del projecte era donar veu a les persones que realitzaven les participacions, i la veritat és que m'ha sorprès la visió tan positiva que en reben. Creia que sovint podria resultar còmode no aportar res de nosaltres si això no ens suposa perdre res que sigui per al nostre

interès; em refereixo a què si poden rebre l'import de totes maneres, em sobta que la participació sigui tan elevada. Doncs demostra els bons resultats dels professionals en la recerca de tasques que puguin interessar a les persones, però per altra banda, demostra un fort interès dels beneficiaris en participar a la seva pròpia millora, fet que encara m'emociona més.

En quant als professionals trobo important remarcar la insistència en fer comprendre que les tasques no corresponen a treballs, ni a llocs de feina, són col·laboracions i tenen unes finalitats molt marcades, les quals es corresponen amb les de la pròpia professió: empoderament, autodeterminació, independència, autonomia... és per aquest motiu que crec que des de la Organització es podria intentar enfortir la filosofia pròpia perquè les persones que les realitzen no ho percebessin com un retorn a la mateixa, sinó realitzant-la essent conscients d'avant mà que el benefici retornarà a caure damunt seu.

Treballem amb i per a ells, així doncs és necessari tenir en compte les seves opinions, idees, percepció, qualificacions i observacions, encara més tractant-se d'un projecte en el qual emmana la participació.

6.2. REFLEXIÓ I VALORACIÓ

La acción más pequeña vale más que la intención más grande,
L. Elsenberg

En el marc teòric es fa referència a l'Estat de benestar en el qual el seu funcionament ple, efectiu i real podria establir-se en l'Estat espanyol si realment les polítiques socials que el conformessin tinguessin adherides ideologia col·lectiva en els partits que governen.

Aquesta, la política, va tan lligada amb la economia que en moments com els actuals, en plena crisi les situacions o casos que s'han d'atendre des de serveis socials augmenten de forma deliberada. Els Serveis i Institucions Públiques són incapaços de donar resposta a les noves necessitats de la societat actual, motiu que genera majors desigualtats i un augment de

les persones que es troben en situació de vulnerabilitat, les quals es veuen cada dia amb major desprovisió de recursos, i amb augment del risc d'exclusió social.

Davant d'aquesta inestabilitat econòmica CAPAU decideix emprendre un projecte anomenat “ Ajuts anti-crisi” que va precisament enfocat a persones que sofreixen solament problemàtica econòmica arrel de la situació econòmica actual.

Trobem però, en la base de la present investigació un altre projecte, el de les participacions socials, que està destinat a un altre perfil de beneficiaris, però el qual també arrel de la crisi augmenta perquè és major el nombre de persones que no poden comptar amb els recursos suficients per donar resposta a les seves necessitats. A aquests perfils, se'ls observa a més altres problemàtiques afegides que encara en dificulten més el seu ple desenvolupament.

Així doncs, tenint en compte el que es comenta anteriorment, i atenent-nos a que el perfil de beneficiaris del projecte de participacions tenen un greu risc d'exclusió social per la multiplicitat de factors que els engloben, hem cregut pertinent centrar-nos en els 3 eixos de l'exclusió social, dels quals ens parla Aguacil (2004).

Com es pot observar en el marc teòric, els 3 eixos són el polític, l'econòmic, i el relacional, com a elements que dificulten doncs, la integració de la persona a la Comunitat.

Els SSB tenen com a finalitat assegurar el dret dels ciutadans a viure de forma digna, actuant en el marc de la justícia social per al benestar i la integració social de les persones. A través de les participacions el que s'aconsegueix és augmentar l'eix relacional, enteses les participacions com a eines integradores, facilitadores o d'apropament a la comunitat. Enteses també per tant, com a recurs que fomenta/potencia les relacions amb la Xarxa. Destacant de la Xarxa, una percepció no tan sols de font d'adversitats, sinó com a font de la qual cada persona en pot extreure allò que més li afavoreix al seu desenvolupament. En aquest punt, els tècnics el que realitzen és potenciar els recursos favorables que ofereix la Xarxa, l'entorn on les persones es desenvolupen. A la vegada intentar reduir-ne els factors de l'entorn que els suposen adversitats, o amenaces.

En quant a l'aplicació del projecte, hem pogut observar al llarg del marc teòric, com els factors ideològics i polítics s'han pogut veure entremesclats pel que fa referència a l'aplicació de les primeres bases: les contraprestacions socials. Aquesta influència ideològica i política que genera força debat s'inicia al propi territori, però en l'evolució es pot observar que aquest es genera i s'amplia fins que sorgeix també fora de l'espai territorial de l'Alt Urgell.

La intenció de la present investigació no era entrar en aquesta evolució de debat originada per diversos factors, sinó centrar-se en allò que li correspon a la nostra professió, estudiant l'aplicació del projecte de participacions des del punt de vista professional, des de la disciplina del treball social per a veure en quines millores pot aportar en els casos que atensem.

Tot i que el debat que s'origina no sigui d'interès central per la investigació cal tenir en compte que la política social té una forta influència sobre les ajudes socials del territori, ja que la competència la té l'Ens local. El que s'ha cregut interessant aportar sobre aquest debat polític o de confrontació ideològica és allò que fa referència a les principals crítiques que reb el projecte, centrant-nos en les modificacions que s'hi han realitzat a posteriori.

Així doncs, en el marc teòric es mostren els principals punts que van acabar originant crítica a la primera redacció de bases sobre les ajudes d'urgència, i els quals fan que es qüestionï el projecte. Correspondrien : 1 La obligatorietat de realitzar les contraprestacions(estem parlant de la primeres bases); 2: El fet que pugui realitzar l'activitat qualsevol membre de la unitat familiar en cas que el sol.licitant no pugui; 3: El marc legal al que s'atèn el projecte de contraprestacions.

Tenint en compte que els factors que s'anomenen anteriorment en questionen la seva eficàcia, a continuació es volen analitzar les modificacions que ha rebut el projecte per tal de poder-ne estudiar la seva eficàcia.

-En primer lloc, la obligatorietat de realitzar les participacions, es pot veure suprimida en les segones bases. El motiu principal pel qual CAPAU modifica la obligatorietat es deu a que aquesta no vol que es mesclin les activitats del projecte amb un tipus de treball submergit ni

amb quelcom similar. És per això, que també s'hi adhereix un marc legal, i continua vigent el “seguro per voluntariat” que cobreix al beneficiari que realitza la participació per si es veu immers en algun accident o problemàtica mentrestant les realitza.

A nivell personal crec que aquesta és la millor modificació que s'ha pogut efectuar en el projecte, ja que la motivació per a realitzar les participacions ha de ser quelcom intrínsec de la persona. Faig referència a que si la finalitat principal és la d'intervenir socialment per a la transformació o millora d'una determinada situació, trobo fonamental que se'n faci partícip a l'usuari, però és imprescindible que la voluntat neixi de la pròpia persona, com a font principal de motor de canvi.

- En segon lloc, el fet que es convidi a qualsevol persona del nucli familiar a realitzar les participacions, no s'ha modificat en les segones bases.

En llegir-me les bases, així com les finalitats de les participacions, vaig creure que aquest fet es contraposava amb la filosofia de les mateixes i amb l'objectiu principal: Treballar conjuntament per millorar alguns aspectes o entorn de la persona amb la finalitat de provocar un canvi en la seva situació.

Després de realitzar les entrevistes però, la meua perspectiva sobre aquest principi s'ha modificat, doncs no crec que això sigui contraproductiu. Com sabem als serveis socials qui realitza normalment les demandes són les dones. Encara que trobem una persona sol·licitant, pot esdevenir-se que la problemàtica englobi tot el nucli familiar, si és que en té; així doncs, i a peu d'exemple si tenim una família cronificada en els serveis socials, probablement el treball s'ha de realitzar amb tot el nucli, no tan sols amb la persona sol·licitant.

A banda de l'anterior i seguint amb el mateix exemple, s'ha de tenir en compte que cada família té estipulats els seus rols, doncs pot ser que la mare de la família no pugui realitzar les participacions perquè no pot conciliar-ho amb la vida familiar. Doncs no resultaria estrany que fós ella qui tingués adjudicat el *rol de cuidadora* de la llar.

Això dificultaria que es pogués conciliar el seu horari amb l'horari de les Entitats/Organitzacions on es poden realitzar les participacions, i per tant, li podríem estar afegint més problemàtiques si fós ella qui realitzés la participació. Amb la participació d'un altre membre de la unitat familiar que la vulgui fer probablement es podran treballar altres elements que acaben tenint incidència a la totalitat del nucli familiar.

Pot succeir que amb la mare s'hagi de treballar les relacions socials, amb el pare la adquisició d'hàbits, i amb el fill la motivació, per exemple. Així doncs el fet de convidar a altres persones del nucli familiar a realitzar la participació pot suposar un apropament de tota la

família als serveis socials, amb lo qual podem tenir una visió més integrada sobre els factors o elements que més cal potenciar per a la transformació de la situació.

A banda del que es comenta anteriorment, a les segones bases podem trobar-hi altres modificacions a les quals trobo pertinent fer referència, com: 4: Les persones amb diversitat funcional no queden excemptes de realitzar les participacions; 5: L'import corresponent a les contraprestacions.

En quant al fet que les persones amb diversitat funcional puguin realitzar les participacions crec que és molt integrador, i tenint en compte que les participacions s'entenen com una eina integradora és fonamental que tothom hi pugui participar. El treball social ha de promoure la igualtat d'oportunitats, i si la participació pot aportar beneficis personals, totes les persones poden tenir-hi accés.

En les primeres bases, hi havia estipulats uns 15 euros per a cada hora de participació, amb lo qual "es veia retornat" l'import de l'ajuda d'urgència. Actualment, però, les participacions no es mesuren en hores, sinó que es procura que l'activitat que es realitza sigui adequada en funció de la demanda que s'ha realitzat o les necessitats que presenta la persona, les quals es poden treballar amb les mateixes participacions.

Em permeto expressar en aquest apartat que aquest per a mi, és un altre dels majors aspectes millorats amb les segones Bases. Doncs si les participacions es realitzen amb una finalitat que es basa en una millora de qualsevol aspecte que afecti a la vida de la persona (objectiu final) , llavors no es pot medir en hores, sinó per resultats (què li aportarà?)

En aquest punt, trobo important fer esment sobre un dels aspectes que més m'ha cridat l'atenció en l'anàlisi de les dades quantitatives, i és el fet de que les persones que realitzen la participació, veuen el fet de realitzar-les com un instrument de retorn per als diners que se'ls ha otorgat amb l'ajuda. Probablement aquesta percepció que tenen de les participacions es doni en motiu al que es comenta en el paràgraf anterior: en el fet que en les contraprestacions les hores corresponien a un import de 15 euros.

Deixant de banda les modificacions del projecte, m'agradaria centrar-me amb la finalitat o filosofia que engloba ambdues redaccions de Bases: augmentar l'empoderament de l'usuari. En les entrevistes s'observa que els beneficiaris tenen una percepció de les participacions com una eina de retorn de l'import atorgat. Així és que penso que la eficàcia de les participacions seria encara més elevada si els participants fossin plenament conscients que el benefici és únicament per a ells.

Sobre el que es comenta anteriorment però, cal tenir en compte que es podrien establir contrarietats, ja que alguns beneficiaris comenten que percebre les participacions com a objecte de retorn per l'ajuda que se'ls ha atorgat, els suposa en alguns casos, que es vegi

reduïda la sensació d'estar "demanant almoïna" (es poden veure aquestes apreciacions en algunes transcripcions de l'anàlisi de dades quantitatives).

Per aquelles persones que mai havien acudit als serveis socials perquè abans de la crisi no tenien problemàtiques per a pagar-se un lloguer, els rebuts, etcètera els resulta quelcom incòmode el fet de sol·licitar un ajut d'aquest tipus. Observem que amb la participació, i amb la percepció de retorn de l'import, els disminueix l'ansietat per a sol·licitar-la.

Així doncs, això suposa una forta controvèrsia: per una banda els ajuda a sol·licitar l'ajut i els disminueix l'angoixa. És per això que em pregunto: Es perd l'essència de la participació amb aquesta concepció de retorn que tenen alguns beneficiaris?

El recurs al qual m'atenc per a respondre-ho és el d'observar els resultats de les entrevistes, en les quals tots els beneficiaris perceben millores personals amb el fet de realitzar la participació. Així m'atreviria a dir que, aquesta percepció de retorn fa perdre l'essència teòrica de les participacions pel que fa a la filosofia de les mateixes; però en termes pràctics no, essent la participació concebuda com a quelcom que els porta un benefici personal o millora.

Com a última reflexió, m'agradaria centrar-me en el procés d'avaluació que es segueix en tot el procés d'intervenció quan s'hi aplica la participació.

A través de les entrevistes als professionals podem observar que l'avaluació és quelcom que es realitza principalment en el centre o entitat on la persona ha efectuat la participació. Aquesta forma d'avaluar és interessant perquè ens pot aportar informació rellevant sobre aspectes que posteriorment calguin treballar amb la persona. Per exemple en podem extreure falta de puntualitat, el valor de la responsabilitat, o l'adquisició d'hàbits, entre altres.

Pel que fa a l'avaluació dels professionals, s'observa que es realitza però no resulta de forma molt marcada. Així doncs, esmenten que en el seguiment dels casos la participació es tracta ja que sorgeix com a temàtica. És per això que crec que s'han de tenir en compte algunes puntualitzacions referents a les avaluacions per augmentar-ne encara més l'efectivitat del projecte:

En les entrevistes als beneficiaris s'ha pogut observar que algun d'ells només han realitzat la participació una vegada, a més, en les entrevistes als professionals i també dels beneficiaris es pot observar que, tot i que no sigui quelcom que abundi, es pot donar que en algunes ocasions amb un sol atorgament d l'ajut d'urgència es superi la situació. Què vull dir amb això? Doncs pot resultar que en diverses ocasions es realitzi la participació i la persona sol·licitant de l'ajut no requereixi més de la nostra intervenció; així doncs, si no realitzem l'avaluació de forma marcada en finalitzar-la pot succeir que ja no la puguem avaluar durant el seguiment.

El mètode permet realitzar-ne no tan sols un anàlisi/avaluació quantitativa (quantes persones han millorat aspectes relacionals amb la realització de les participacions), sinó també qualitatiu (A quin nivell es percep la millora, quins aspectes es poden millorar per tal que les participacions siguin més funcionals...) l'anàlisi qualitatiu es pot realitzar no tan sols a través dels professionals, sinó també a través de les persones que han participat en el projecte, donant-los veu, tenint en compte la seva opinió, ja que el treball es realitza com sabem, per i amb ells.

En el treball social, l'avaluació reb molta importància, doncs ens permet millorar les nostres actuacions, ja que hem de tenir present que una de les característiques que destaca en la nostra professió és l'acció - reflexió en allò que realitzem.

És per això que podria comportar major resultats treure'n el màxim profit, més en una professió com la nostra, en la qual resulta tant complicat atribuir les millores de les situacions en les nostres intervencions.

Tenint en compte que les participacions tenen unes finalitats concretes, l'autoavaluació del professional sobre la pròpia intervenció li permetrà observar a quin nivell s'ha treballat, i si ha estat correcte.

6.3. CONCLUSIONS.

“Valdría la pena atrevernos a subvertir la dictadura de lo mismo y el triste y gris territorio de la razón y la objetividad supuestamente infalibles, para dejarle paso así a lo otro, al deseo, a la potencia y luminosidad de un pensamiento convertido en invención.”

Navarro, S (2011)

Podem observar que el projecte de les participacions socials compta amb una metodologia específica, enfocada principalment per aquells casos en els quals hi ha presència de múltiples factors problemàtics, que n'augmenten el risc d'exclusió social. El perfil de beneficiaris però, no queda solament enquadrat en el perfil d'usuaris anterior, ja que també es contemplen altres ajudes o urgències que siguin necessàries cobrir per tal d'assegurar el benestar de les persones que ho sol·liciten.

Per al desenvolupament humà de la persona, entenent que aquesta és un ésser social, hi és necessària la presència de relacions, de vincles d'unió amb la Comunitat, amb el seu entorn. És per aquest precís motiu que entenc la potenciació de l'eix relacional, com equivalent a la potenciació i empoderament de la pròpia persona.

En alguns punts del debat sobre “les contraprestacions socials”, hi observo que s’adjudica al fet de realitzar-les com un càstig que cap als col·lectius més vulnerables. Com si la Organització els fés pagar a través de les diverses activitats, un preu, per el fet de ser pobres. Personalment, entenc les participacions de forma totalment contrària a lo anterior.

En els moments de crisi actuals, es poden observar en els serveis socials “nous perfils d’usuaris”, els quals és molt probable que en èpoques de bonança estiguessin totalment inserits i “normalitzats” en el seu entorn, de forma favorable. Per altra banda però, es poden observar també en els serveis socials casos o famílies que hi presenten cronicitat.

Una de les idees principals en la redacció de les primeres Bases, així com en les notícies que es poden observar sobre la seva primera implementació, és la voluntat de que les persones que es troben cronificades en els serveis socials s’adonin de la dificultat que suposa per a l’Administració les despeses que en moltes ocasions se’n deriven. Podem definir aquest primer element que engloba el projecte com a conscienciador.

A banda de la conscienciació, el projecte portava implícit el treball d’altres elements que afecten directament la vida de les persones, i a través dels quals es podia aportar millores.

Molts dels problemes que s’atenen des dels serveis socials tenen a veure amb una relació conflictiva entre l’individu i l’ambient, amb la distorsió i la pobresa en les relacions interpersonals i el trencament de les xarxes naturals d’ajuda (Navarro, 2011)

Primerament em centraré amb les millores que he observat en aquells casos cronificats en els serveis socials, els quals en moltes ocasions tenen truncades les relacions amb l’entorn, així com també podem observar-hi, en ocasions, la falta d’hàbits, baixa autoestima, dificultat per establir relacions sanes, problemes d’adiccions, etcètera. Aquests elements s’esdevenen en casos on la presència als serveis socials és continuada, i en el quals les expectatives de que adquireixin autonomia o independència dels serveis socials a curt termini no són molt elevades, ja que hi ha multiplicitat de factors que engoben la seva problemàtica.

Precisament amb aquest perfil d’usuaris, és probable que amb la simple prestació econòmica, la seva persistència en els serveis socials segueixi esdevenint-se, ja que el que resulta necessari és treballar-ne la motivació, les capacitats, les relacions, les actituds...

La finalitat de les participacions en aquests casos no és castigar-los, és proporcionar-los eines per al desenvolupament autònom, per adquirir o augmentar les capacitats amb l’objectiu de reduir la dependència cap als serveis socials, doncs al cap i a la fi, l’autodeterminació o l’empoderament de la persona formen part dels grans principis del **treball social**.

Remarco en aquest punt treball social, us preguntareu, per què? Doncs perquè considero, i entenc, que aquest concepte dóna per suposat un treball integral amb la persona.

Així crec pertinent remarcar que precisament amb aquest perfil de usuaris, la funció del tècnic és la de diagnosticar *què* l'ha dut a determinada situació, per a saber *com* resoldre els aspectes que el puguin ajudar o afavorir a ensortir-se'n. On el projecte entén, que no serà a través de proporcionar-li tan sols ajuts econòmics, sinó també eines per a fomentar-ne la seva integració.

En realitzar l'estudi de camp, però, vaig observar que algunes de les persones que havien participat en el projecte no esdevenien casos crònics dels serveis socials per problemàtiques socials afegides; amb això el que vull dir, és que hi ha un altre perfil cronificat en els serveis socials on els motius són més externs, de l'entorn econòmic, de la crisi, de la falta de feina... On les relacions socials són mantingudes, on els problemes s'han pogut afegir precisament arrel de resultar víctimes del sistema, i els afecta fortament a nivell psicològic: s'observa baixa autoestima, falta de motivació...

En aquest perfil, trobo també molt adequades les participacions, perquè m'adono que és en aquests casos on els resulta més complicat sol·licitar ajuda als serveis socials. Tot i que la filosofia de les participacions no sigui una eina de retorn, les persones que sempre han pogut ensortir-se'n sense l'ajuda dels serveis socials, entenen a través de les mateixes que no se'ls està regalant res, que estan realitzant quelcom de profit. Trobem entre les transcripcions de les entrevistes als propis usuaris que alguns esmenten que es tornen a sentir útils després de 3 anys a l'atur, o que han pogut realitzar activitats a les quals tampoc els importaria dedicar-se. Això, els eleva l'autoestima, els recorda que saben i poden fer, i els motiva novament.

Així, penso que per a perfils cronificats als serveis socials, que presentin problemàtiques econòmiques i socials afegides, amb les participacions se'ls proporciona eines que els permeten l'adhesió a la Xarxa; a més es propicien entorns normalitzats, adquisició d'hàbits en casos que no els tenen, foment de valors com el civisme, integració social, coneixements i aprenentatges... tot sumat, permet potenciar l'empoderament que a poc a poc, pot provocar millores en les seves situacions.

En els perfils cronificats per raons principalment econòmiques, on s'observa una sensació d'angoixa pel fet d'acudir als serveis socials, les participacions disminueixen aquesta sensació. Però com que no és aquesta la seva filosofia, voldria remarcar que també en aquests casos es millora la motivació o l'autoestima dels beneficiaris, augmenten els seus aprenentatges, es potencia el coneixement dels recursos de la comunitat, o es reforcen les seves actituds a través de la interacció amb la Xarxa, per exemple.

Retornant al treball social, no com a nom de la professió, sinó com a essència d'un treball integral amb la persona en les nostres intervencions, crec que en moments de crisi com els

actuals s'han de potenciar recursos humans, ja que econòmics i materials s'han vist fortament reduïts.

Amb les participacions no es fomenten només recursos materials (coneixement de recursos de la comunitat com la Biblioteca, foment d'entorns normalitzats..), sinó que es ressalta la potenciació dels recursos humans que es troben a la comunitat on està adherida la persona (amb la potenciació de les relacions socials) .

Les participacions no es presenten com una metodologia infalible, ni única, sinó com una forma de treballar que té unes finalitats concretes que s'adequen amb les finalitats, principis i valors de la professió, els quals es corresponen en augmentar el benestar de les persones amb i per les quals treballem.

Estem parlant de l'aplicació d'un *mètode* concret en determinades *intervencions socials*, on els tècnics observen que *aplicant una sèrie de procediments* operatius es poden treballar molts elements o aspectes de la persona a través de la realització de les participacions, que li poden comportar diversos beneficis, i estan *intencionalment orientades* a la *transformació o millora* d'una determinada situació.

Potser seria erroni atribuir a les participacions un nivell tal de poder on sempre es provoqués una transformació de les situacions en les quals s'aplica, ja que precisament en els casos on s'aplica, hi abunda la multiplicitat de problemes socials, que dificulten l'adquisició de determinats resultats.

El que si queda clar després del treball de camp, és que comporta beneficis a les persones que les realitzen, i precisament aquests beneficis poden contribuir en major o menor mesura en incentivar el motor de canvi, ja que es generen noves situacions, aporten coneixements, es creen noves relacions amb l'entorn, i es poden adquirir hàbits que ajudin en la inserció social, o laboral.

L'ètica engloba tot el procés de participació, des del moment que es decideix realitzar les activitats, donant veu a la persona per tal que decideixi on prefereix fer-la; però també procurant que les tasques a realitzar tinguin en compte la individualitat de cada persona, la seva adequació, que siguin coherents, que no correspongui un lloc de treball, que les persones es vegin assegurades, que les activitats li suposin un bé personal... així com també hi intervé l'ètica en el moment que la persona no les realitza per als motius que cregui, o per la dificultat de conciliació horària, per exemple. Així doncs, la forma en com s'aplica aquest mètode es fonamenta mitjançant l'ètica dels professionals.

Les participacions conformen una forma de treballar que vol anar més enllà de percebre el treballador social un recurs prestacional. Sóc conscient que aquesta qualificació pot comportar alteracions entre alguns professionals, la meua intenció no és la d'adjudicar als professionals

que no realitzen les participacions com a mers recursos prestacionals, però si que vol remarcar que aquesta metodologia evita que així es percebi. Doncs crec que amb la participació es reforça no tan sols la implicació del professional en els plans de treball amb l'usuari, ja que el treball és conjunt, sinó que a més, s'aconsegueix que el professional pugui qualificar i avaluar de forma bidireccional els nivells de participació per a la pròpia resolució o transformació de la situació d'aquelles persones que les volen (i poden, matisso) realitzar.

La Exvicedegana del Col·legi de Treball Social de Catalunya (Tobella, 2012) deia que el que calia observar era la forma en com s'aplicaven les participacions, essent això el que ens permetrà saber quin nivell de funcionalitat tenen. A més afegia que la línia entre els principis i les contrarietats del treball social poden ser molt fines sinó es realitzen els programes amb cura. És per això, que sempre es podrien contemplar millores, afavorint als usuaris per tal que els resulti interessant i els provoqui majors beneficis.

Al llarg del treball s'expliquen els factors i aspectes que es tenen en compte en tot el procés, així com les finalitats que engloben el projecte, però el que resulta realment interessant per a mi, és que els participants n'extreuen opinions molt positives, doncs són conscients que els ha suposat beneficis.

Les participacions les entenc com una forma de treball compromesa amb les persones, amb trets transformadors, que emmanen en el reforç dels eixos relacionals i recursos existents en la Xarxa. Amb aquesta introducció a l'entorn, es poden treballar diversos aspectes que beneficiïn a l'usuari, però a la vegada permet al professional i al propi participant a observar les conductes, els valors que té, les reaccions, les actituds, les potencialitats... tot el que es cita anteriorment corresponen a elements que es poden, i s'haurien, de potenciar des del treball social.

“Toda aplicación rígida, mecánica de un método- es un modo no metodológico de emplearlo.” (Ander-Egg, 2006)

7. BIBLIOGRAFIA

- Alemán,C y Ramos, M (2006) “Política social y bienestar social:Modelos comparados y situación en España”.A: Alemán,C i Fernández,T (2006) (coord) *Política social y Estado de Bienestar:Políticas de bienestar social*. Editorial Tirant lo Blanch. Valencia.ISBN: 84-8456-645-5.
- Alemany,M.(2010) “El concepte i la justificació del paternalisme”. A: Canimas, J.; Solé,E. (2010) *Els reptes ètics de la intervenció social: I Simposi d'ètica aplicada a la intervenció social*. Girona. Editorial Campus Arnau d'escala. ISBN: 978-84-614-1103-0.
- Alemán Bracho, M.C. (2011) “Una perspectiva de los Servicios Sociales” [En línea] *Revista de Ciencias Sociales*. Vol.6 - Nº1. Instituto Interuniversitario de Desarrollo Social y Paz. Universidad de Alicante. [Consultat el dia 15 de Desembre del 2014] Disponible a: http://rua.ua.es/dspace/bitstream/10045/5870/1/ALT_02_12.pdf
- Ander-Egg, E. (2006) *Metodologías de acción social*. Jaén. Primera edició. Editorial Universidad de Jaén. ISBN: 84- 8439-285-6.
- Casado,D (1985) “Ayudas económicas y servicios sociales en el estado de las Autonomías”.A: Arenas, J.; Casado, D.; Doménech, R.; Estivil, J.; Rodríguez, G. (1985) *Política social y servicios sociales*. Madrid. Editorial Marsiega. ISBN: 84-7103-212-0.
- Col·legi oficial de Treball Social a Catalunya (2000) *Codi Deontològic COTSC* Barcelona. [En línea] [Consultat el dia 10 d'Abril del 2015] Disponible a: http://www.tscat.cat/index.php?option=com_content&view=article&id=74&Itemid=31&lang=ca
- Diccionari de cooperació al desenvolupament (2015) Termcat: centre de terminologia [En línea] Generalitat de Catalunya - *Departament de Cultura* [Consultat el dia 22 de Maig del 2015] Disponible a: http://www.termcat.cat/es/Diccionaris_En_Linia/190/
- *El Periódico* - Matas, R. (2012) “L'Alt Urgell obligarà a treballar els receptors d'ajudes socials” Alt Urgell [En línea] La Seu d'Urgell [Consultat el dia 5 de Març del 2015] Disponible a: <http://www.elperiodico.cat/ca/noticias/societat/lalt-urgell-obligara-treballar-els-receptors-dajudes-socials-2202066>
- Fernández,T; López,A (2006) “El Estado de Bienestar: Orígenes y perspectivas”. A: Alemán,C i Fernández,T (2006) (coord) *Política social y Estado de*

Bienestar:Políticas de bienestar social. Editorial Tirant lo Blanch. Valencia.ISBN: 84-8456-645-5.

- Garcés,J (2006) “Política social e ideología”.A: Alemán,C i Fernández,T (2006) (coord) *Política social y Estado de Bienestar:Políticas de bienestar social*. Editorial Tirant lo Blanch. Valencia.ISBN: 84-8456-645-5.
- Grup Enciclopèdia Catalana (2015) Gran Enciclopèdia Catalana [En línia] *Diccionari de la Llengua Catalana* [Consultat el dia 20 d'Abril del 2015] Disponible a: <http://www.enciclopedia.cat/diccionaris>
- Julià Traveria, R.; Pirla Santamaria, A. (2014) “Models d'intervenció Social” Lleida. Clases universitàries del Grau de Treball Social. *UdL* (Universitat de Lleida)
- Molina,J.(2006) “Sentido Histórico,carácter y actualidad de la política”. A: Alemán,C i Fernández,T (2006) (coord) *Política social y Estado de Bienestar:Políticas de bienestar social*. Editorial Tirant lo Blanch. Valencia.ISBN: 84-8456-645-5.
- Montagud, X.; Torres, F. (2002) “Inmigración y servicios sociales. Entre el estereotipo y la realidad” València. [En línia] *Cuadernos electrónicos de filosofía del derecho* N°6. I.S.S.N.: 1138-9877 [consultat el dia 2 de febrer del 2015] Disponible a: <http://www.uv.es/CEFD/6/montagud.htm>
- Navarro, S. (2011) “De cómo Robinson Crusoe (Re)descubrió a Viernes: reflexiones sobre la perspectiva relacional hoy”. Bilbao: *Observatorio del Tercer Sector de Bizcaia*.
- Pastor,E (2013) “La participación ciudadana: Principio ético de la intervención profesional des de los servicios sociales municipales” *Revista Interuniversitària* [En línia] p.91-103. ISSN: 1139-1723 [Consultat el dia 2 de Maig 2015] Disponible a: http://www.upo.es/revistas/index.php/pedagogia_social/
- Quijada, A. (2012) “Presentación del monográfico La participación como garantía de derechos de ciudadanía: dilemas, retos y escenarios” *Cuadernos de trabajo social* [En línia] vol.25,núm 2 p. 1-5 [Consultat el dia 2 de Maig 2015] Disponible a: <http://revistas.ucm.es/index.php/CUTS/article/viewFile/39795/38284>
- *Real Academia Española* (2015) “RAE” Espanya [En línia] [Consultat el dia 10 de Maig del 2015] Disponible a: <http://www.rae.es/>

- Rivas,R.(2010) “El trabajo social como tecnología social y disciplina” [en línia] *Universitat de San Sebastián*. [Consultat el dia: 2 de Febrer del 2015] Disponible a Internet: <http://www.margen.org/>
- Robertis,C.(2009) “Metodologías de la intervención social”. *Función y personalidad del trabajo social* [En ínia] Universidad de Rioja [Consultat el 18 d'Abril de 2015]. Disponible a <http://www.DialnetfuncionYProfesionalidadDelTrabajo.pdf>
- Rossell Farré, M.J. (2011) “Fonaments del Treball Social” Lleida. Clases universitàries del Grau de Treball Social. *UdL* (Universitat de Lleida)
- Smith, M. (2011) “Metodología, técnicas e instrumentos del trabajo social” [En línia] *Bibliotecas del Sistema de salud*. [Consultat el dia 2 de Febrer del 2015] Disponible a: <http://www.binasss.sa.cr>

❖ RECURSOS EN LÍNIA

- A World from a diferent angle (2012) “ICV exigeix al Govern que deixi sense efecte les contraprestacions de caràcter social del Consorci d'Atenció a les Persones de l'Alt Urgell ” Catalunya [En línia] [Consultat el dia 24 de Març 2015] Disponible a: <http://article.wn.com/view/20>
- Ajuntament de la Seu (2007) Notícies. La Seu d’Urgell [En línia] “Notícies sobre la Seu d’Urgell” [Consultat el dia 8 de Febrer del 2015] Disponible a: <http://www.laseu.org/noticies>
- Asociación San Rafael (2009) “Centro de Acción Social” [En línia] Madrid. [Consultat el 20 de Febrer del 2015] Disponible a: <http://www.asociacionsanrafael.org/index.php/que-hacemos/servicio-social-y-primera-atencion>
- Generalitat de Catalunya (2013) “Municipis i comarques de Catalunya” . [En línia] *Notícies*. [consultat el dia 2 de Març del 2015] Disponible a: <http://municat.gencat.cat/>
- INE (Institut Nacional d’Estadística) (1989) *Sistema Estadístic de l’Administració de l’Estat*. [En línia] Espanya. [Consultat el dia 30 de Gener del 2015]. Disponible a: <http://www.ine.es/>
- NACIODIGITAL - LLEIDA. Marcel·lí Pascual, P. (2012) [En línia]. “Dues visions contraposades d’entendre els serveis socials”. [Consultat el 4 d’Abril]. Disponible a: <http://www.naciodigital.cat/lleida/noticia/8835/dues/maneres/entendre/serveis/socials>

- Tobella, C. (2012) “Ajuts socials i treballs comunitaris” [En línia] Lleida. *Comunitat online de l'acció social a Catalunya*. [Consultat 2 de Gener de 2015] Disponible a: <http://www.social.cat/opinio/3141/ajuts-socials-i-treballs-comunitaris>

❖ REFERÈNCIES LEGALS BÀSIQUES

- Constitución Española de 1978. Última modificación: 27 de septiembre de 2011. (BOE, 311, del 29/12/1978)
- DECRET LEGISLATIU. 2/2003, de 28 d'abril pel qual s'aprova el text refós de la Llei Municipal i de règim local de Catalunya (DOGC, 3887, del 20/5/2003).
- DECRET LESGSLATIU 142/2010, d'11 d'octubre, pel qual s'aprova la cartera de serveis socials 2010-2011. (DOGC, 5738, del 20/10/2010)
- Diari de sessions del Parlament de Catalunya. *Proposta de resolució sobre l'anul·lació de les bases de la subvenció per al pagament d'urgències socials amb contraprestacions de caràcter social del Consorci d'Atenció a les Persones de l'Alt Urgell*” (2013) COMISSIÓ DE BENESTAR, FAMÍLIA I IMMIGRACIÓ. Sessió núm.5. p.7-14. Tram. 250-00019/10 · ISSN: 0213-7976
- LLEI 12/2007, d'11 d'octubre, de Serveis Socials
- LLEI ORGÀNICA 6/2006, del 19 de juliol, de la reforma de l'Estatut d'Autonomia de Catalunya. (BOE, O16, del 21/7/2006)

ANNEXOS

ANNEX 1

Entrevistes

ENCUESTA :

- **Ayudas de urgencias sociales con programas y tareas comunitarias de integración y participación del Alt Urgell.**

La encuesta que a continuación se quiere realizar tiene la finalidad de conocer la perspectiva que tienen los beneficiarios de los servicios sociales en referencia a las ayudas de urgencias sociales.

- Hombre/ mujer:

- Edad:

- Localidad:

1.En cuántas ocasiones ha sido beneficiario de las ayudas urgencias sociales con programas y tareas comunitarias de integración y participación del Alt Urgell? (Marque con una cruz la opción correcta. En caso de que haya sido beneficiario de la ayuda en más de una ocasión indique el número).

En una ocasión	
En dos ocasiones	
En más de dos ocasiones.	

2.Las prestaciones económicas de urgencia social están destinadas a paliar y evitar situaciones de exclusión social con necesidades puntuales, urgentes y básicas de subsistencia. Así pues, en su caso el importe que se le otorgó con la ayuda, a qué tipo de necesidad se destinaba? (Marque con una cruz la modalidad que le corresponde en el siguiente cuadro):

Ayudas para el mantenimiento y/o gastos de vivienda.	
Ayudas para gastos de alimentación, vestido o higiene (limpieza de la casa y limpieza personal).	
Ajudas para cubrir los traslados en circunstancias graves.	
Ayudass que se consideren imprescindibles para el bienestar de la unidad familiar.	
Ayudas para la atención de otras situaciones urgentes i excepcionales de grave necesidad.	

3. En cuanto al presupuesto destinado, éstas pueden tener dos tipologías: A fondo perdido (Se entiende que no se prevé la devolución o la aportación económica de las personas perceptoras de la prestación); Y como sistema de préstamo (Cuando se valore la disposición de recursos suficientes a corto o medio plazo para su devolución total o parcial). Indique en el siguiente cuadro en qué tipología correspondía su ayuda.

A fondo perdido	
Como sistema de préstamo.	

4. El importe máximo anual para este tipo de ayudas es de 1000 Euros anuales. Recuerda a qué cantidad correspondía su ayuda? (Indique en el siguiente cuadro la cantidad aproximada. En caso de que la haya recibido en más de una ocasión, especifique la cantidad).

Hasta 100 euros.	
Entre 100 y 300 euros.	
Entre 300 y 500 euros.	
Entre 500 y 700 euros.	
Entre 700 y 900 euros.	
Más de 900 euros.	

5. Teniendo en cuenta que estas ayudas pretenden paliar y evitar situaciones de exclusión social con necesidades puntuales y urgentes, cree que la prestación le comportó una mejora notoria en su situación? (Indique en el cuadro siguiente en qué grado de mejora, Siendo el número 1 el más bajo, y el número 5 el más alto)

Nivel 1 (No provocó cambio en la situación)	
Nivel 2 (Cambio ligeramente notorio)	
Nivel 3 (Alivio de la situación)	
Nivel 4 (Mejora de la situación)	

Nivel 5 (Superación de la situación)	
---------------------------------------	--

5.1. Continuando con la pregunta anterior. Podría explicar por qué ha escogido la opción marcada?

6. Para la concesión de estas ayudas, se puede suponer la participación del beneficiario o algún miembro de la unidad de convivencia en programas y tareas comunitarias de participación. En su caso, la realizó usted o un familiar? (Indique en el siguiente recuadro la opción correspondiente).

Yo mismo/a	
Persona del núcleo familiar	

6.1. ¿Qué tipo de actividad o tarea comunitaria y de participación social realizó?

7. Cree que la tarea o actividad de participación social que se realizó fue adecuado?

Sí	
No	

7.1. Justifique su respuesta:

8. En caso de que realizara usted la tarea de participación social cree que le supuso algún cambio o mejora a nivel personal?

Sí	
No	

8.1. Justifica su respuesta: (Por ejemplo: La realización de la tarea me supuso una mejora en mis relaciones sociales.)

9. Cree que la posibilidad de realizar tareas y / o participaciones sociales para recibir la ayuda es un método adecuado?

Sí	
No	

9.1. Justifique su respuesta:

10. Como beneficiario de este tipo de ayudas, conoce los requisitos que hay que cumplir para recibirlas. Cree que estos requisitos son adecuados?

Sí	
No	

10.1. En caso de que la respuesta anterior sea negativa, justifique su opinión.

11. Tiene alguna observación o aportación en relación a las ayudas de urgencias sociales con programas y tareas comunitarias de integración y participación del Alt Urgell que crea necesaria aportar para poder mejorar. Por favor, justifique su aportación.

ENQUESTA :

- Ajudes d'urgències socials amb programes i tasques comunitàries d'integració i participació de l'Alt Urgell.

L'enquesta que a continuació es vol realitzar té la finalitat de conèixer la perspectiva que tenen els beneficiaris dels serveis socials en referència a les ajudes d'urgències socials.

- Home/ Dona:

- Edat:

- Localitat:

1.En quantes ocasions ha estat beneficiari de les ajudes urgències socials amb programes i tasques comunitàries d'integració i participació de l'Alt Urgell? (Marqui amb una creu l'opció correcta. En cas que hagi estat beneficiari de l'ajuda en més d'una ocasió indiqui el nombre).

En una ocasió	
En dos ocasions	
En més de dues ocasions.	

2.Les prestacions econòmiques d'urgència social estan destinades a pal·liar i evitar situacions d'exclusió social amb necessitats puntuals, urgents i bàsiques de subsistència. Així doncs, si escau l'import que se li va atorgar amb l'ajuda, a quin tipus de necessitat es destinava? (Marqui amb una creu la modalitat que li correspon en el següent quadre):

Ajudes per al manteniment i/o despeses d'habitatge	
Ajudes per despeses d'alimentació, vestit o higiene (neteja de la llar o neteja personal)	
Ajudes per cobrir transllats en circumstàncies greus.	
Ajudes que es considerin imprescindibles per al benestar de la unitat familiar.	
Ajudes per l'atenció d'altres situacions urgents i excepcionals de greu necessitat.	

3. Quant al pressupost destinat, aquestes poden tenir dues tipologies: A fons perdut (S'entén que no es preveu la devolució o l'aportació econòmica de les persones perceptores de la prestació); I com a sistema de préstec (Quan es valori la disposició de recursos suficients a curt o mig termini per a la seva devolució total o parcial). Indiqui en el següent quadre en quina tipologia corresponia la seva ajuda.

A fons perdut	
Com a sistema de préstec.	

4. L'import màxim anual per a aquest tipus d'ajudes és de 1000 Euros anuals. Recorda a quina quantitat corresponia la seva ajuda? (Indiqui en el següent quadre la quantitat aproximada. En cas que l'hagi rebut en més d'una ocasió, especifiqui la quantitat).

Fins a 100 euros.	
Entre 100 y 300 euros.	
Entre 300 y 500 euros.	
Entre 500 y 700 euros.	
Entre 700 y 900 euros.	
Més de 900 euros.	

5. Tenint en compte que aquestes ajudes pretenen pal·liar i evitar situacions d'exclusió social amb necessitats puntuals i urgents, creu que la prestació li va comportar una millora notòria en la seva situació? (Indiqui en el quadre següent en quin grau de millora, Sent el número 1 el més baix, i el número 5 el més alt)

Nivell 1 (No provocà canvi en la situació)	
Nivell 2 (Canvi lleugerament notori)	
Nivell 3 (Alleugiment de la situació)	
Nivell 4 (Millora de la situació)	
Nivell 5 (Superació de la situació)	

5.1. Continuant amb la pregunta anterior. Podria explicar per què ha escollit la opció marcada?

6. Per a la concessió d'aquestes ajudes, es pot suposar la participació del beneficiari o algun membre de la unitat de convivència en programes i tasques comunitàries de participació. Si escau, la va realitzar vostè o un familiar? (Indiqui en el següent requadre l'opció corresponent).

Jo mateixa	
Persona del nucli familiar	

6.1. Quin tipus d'activitat o tasca comunitària i de participació social va realitzar?

7. Creu que la tasca o activitat de participació social que es va realitzar va ser adequat?

Sí	
No	

7.1. Justifiqui la seva resposta:

8. En cas que realitzés vostè la tasca de participació social creu que li va suposar algun canvi o millora a nivell personal?

Sí	
No	

8.1. Justifiqui la seva resposta: (Per exemple: La realització de l'activitat em va suposar una millora en les relacions socials)

9. Creu que la possibilitat de realitzar tasques i / o participacions socials per rebre l'ajuda és un mètode adequat?

Sí	
No	

9.1. Justifiqui la seva resposta:

10. Com a beneficiari d'aquest tipus d'ajudes, coneix els requisits que cal complir per rebre-les. Creu que aquests requisits són adequats?

Sí	
No	

10.1. En cas que la resposta anterior sigui negativa, justifiqui la seva opinió .

11. Té alguna observació o aportació en relació a les ajudes d'urgències socials amb programes i tasques comunitàries d'integració i participació de l'Alt Urgell que crea necessària aportar per poder millorar. Per favor, justifiqui la seva aportació.

GUIÓ ENTREVISTA ALS PROFESSIONALS DE CAPAU sobre les ajudes d'urgència amb tasques o activitats de participació social de l'Alt Urgell.

Presentació: Estic realitzant el treball de final de grau sobre les ajudes d'urgències socials amb programes i tasques comunitàries d'integració i participació de l'Alt Urgell. Així doncs, la investigació té com a objectius principals els de conèixer i analitzar el projecte de participació i col·laboració social que es realitza des de CAPAU. També vol avaluar si la seva aplicació comporta algun benefici o millora en relació als usuaris dels serveis socials, objecte que necessito estudiar a partir de les enquestes als beneficiaris i als professionals que l'apliquen, ja que són els que poden mesurar aquesta millora a través de les intervencions que es realitzen així com del seguiment que es fa. I per últim, la investigació vol conèixer quin sentiment crea als beneficiaris de les ajudes d'urgència el fet de realitzar tasques o participacions per a la concessió de l'ajuda.

- 1. D'on parteix o com neix la idea d'elaborar o crear el projecte de participació i col·laboració social que es realitza des de CAPAU?**
- 2. La crisi econòmica ha provocat molts canvis a nivell conjuntural. Entre ells hem pogut observar com la política social ha sofert greus retallades en habitatge, educació... En els serveis socials aquestes retallades també han tingut un fort impacte. Les ajudes d'urgència són una forma pròpia d'autogestió per a solventar o alleugerir aquestes noves situacions?**
- 3. Aquesta autogestió que realitzeu des de CAPAU per poder fer front al pagament d'algunes situacions que generen greus necessitats (ja siguin per lloguer, despeses domèstiques, etc) mostra una forta voluntat per afrontar moltes de les situacions que han sorgit arran de la crisi econòmica que estem vivint. M'agradaria però, saber perquè a canvi d'aquestes prestacions econòmiques es convida al beneficiari a realitzar una tasca de participació? Dit d'una altra manera, des de CAPAU també sou pioners en altres projectes com el de “els ajuts anti-crisi” en les quals no es requereix la participació dels usuaris en tasques comunitàries i d'integració. Així doncs, en aquestes situacions d'urgència quina és la finalitat de les participacions socials?**
- 4. Amb aquesta metodologia de treball quins aspectes de la vida de la persona beneficiària creus que es poden millorar? (Ex:relacions socials...)**
- 5. En el moment en què es planteja a la persona beneficiària de l'ajut (o en algun membre de la unitat familiar) la tasca a realitzar quines reaccions es desprenen? (Ho realitzen amb entusiasme, entorn de queixes...)**

6. En el treball social, quan s'intervé en casos es realitzen una sèrie de procediments que són els que engloben aquest procés d'acció social. En el mateix, es realitza una avaluació quan aquesta finalitza. Sabem que en la nostra professió és complicat adjudicar a la nostra tasca uns resultats positius, ja que hi poden intervenir diversos factors. **Tenint en compte això però, es fa un seguiment o una avaluació dels casos que es tracten amb les ajudes d'urgència per tal de reflexionar si aquestes participacions poden comportar millores?**
7. Anteriorment, és a dir, en el moment en què es va iniciar el projecte s'anomenaven contraprestacions a l'acció que el beneficiari havia de realitzar a canvi de la prestació. Actualment però podem observar que aquesta nomenclatura s'ha modificat i s'anomenen participacions socials. **A què es deu aquesta modificació? Duu implícit també un canvi de filosofia?**
8. **Quin són els tipus de participacions social que es realitzen majoritàriament?**
9. **Per a decidir quina participació han de realitzar els beneficiaris en funció de que es decideix? És a dir, es mira cada cas individual per a veure quines carències té (per exemple entorn social pobre, falta de relacions) o s'adjudiquen de forma genèrica?**
10. Deixant de banda per un moment la metodologia, i centrant-nos amb l'aportació econòmica que representen aquestes ajudes, i tenint en compte que són per a necessitats puntuals i d'urgència, **podríem dir que solucionen generalment els casos sobre els que s'apliquen?**
11. **Aquesta metodologia ha estat denunciada al Síndic de greuges, que en penses sobre això?**
12. **Per a profunditzar amb tot l'anterior, em podries explicar quina és la filosofia que engloba aquesta metodologia de treball?**

ANNEX 2
Bases 2012
Bases 2014

**BASES 2012 , REGULADORES PER AL PAGAMENT D'URGÈNCIES SOCIALS
AMB CONTRAPRESTACIONS DE CARÀCTER SOCIAL.**

Ho faig públic a fi que els qui es considerin amb igual o millor dret en l'herència puguin comparèixer en l'expedient a reclamar-ho en el termini de 30 dies. Els faig l'adveniment que si no ho fan els afectarà el perjudici legal establert.

Tren1P, 26 de juliol de 2012

La Secretària Judicial il·legible

JUTJAT DE PRIMERA INSTANCIA 1 INSTRUCCIÓ

Patrons de conducta de certes persones a l'hora d'accedir als Serveis Socials Bàsics, i de la necessitat d'incorporar en els plans individuals d'atenció uns criteris reals de contraprestació amb l'objectiu de potenciar l'autonomia personal dels beneficiaris i la conscienciació del cost real dels ajuts atorgats.

Els municipis i les comarques tenen competències en serveis socials, ates el disposat a l'article 66.3 k) de la Llei municipal de Catalunya, i així mateix en tenen els consells comarcals a partir de la Llei 12/2007 de serveis socials de Catalunya. El Consorci d'Atenció a les Persones de l'Alt Urgell exerceix aquestes competències per delegació de l'Ajuntament de la Seu d'Urgell i del Consell Comarcal instrumentades per conveni d'entramada de gestió i de delegació de competències.

Les subvencions per a urgències socials amb contraprestacions de caràcter social substitueixen les que responen a la nomenclatura d'ajuts per urgències socials del Consell Comarcal de l'Alt Urgell

(BOP número 139, del 5 d'octubre de 2009), i els ajuts benèfics i assistencials de l'Ajuntament de la Seu d'Urgell.

1. Objecte de les Bases 1.1. L'objecte de les Bases és regular la concessió d'ajuts econòmics per necessitats socials de les famílies residents a la comarca de l'Alt Urgell i que tinguin dificultats socials i econòmiques que no els permetin cobrir necessitats bàsiques de la llar, de salut i d'aliments, que consten a la Base 3. La concessió i acceptació d'aquestes subvencions implicarà la participació del beneficiari de o d'algun membre de la unitat familiar en tasques de col·laboració social als diferents municipis de la comarca de l'Alt Urgell, prioritzant el seu lloc de residència segons determina l'Annex d'aquestes Bases.

1.2. tasques de col·laboració social seran detallades en un catàleg de serveis que apareixerà publicat al Tauler d'anuncis del

Consorci d'Atenció a les Persones. Aquest catàleg de serveis es podrà modificar per part de la presidència del Consorci a mesura que es vagin rebent. 2. Beneficiaris

Podran ser beneficiàries d'aquestes ajuts i subvencions les persones i les unitats familiars amb problemàtica socioeconòmica que resideixin a la comarca de l'Alt Urgell. Es considera unitat familiar aquelles persones que convisquin en el mateix domicili.

3. Tipologia d'ajuts

Els ajuts podran finançar les despeses originades pels conceptes que es detallen a continuació, sempre i quan no hagin rebut qualsevol altra prestació pública o privada per la mateixa finalitat:

3.1. Despeses de la llar

- Deutes per consum d'aigua
- Deutes per consum d'electricitat o gas canalitzat
- Deutes per consum de gas butà

Deutes de lloguer o hipoteca de la vivenda habitual

Ajut per la compra o reparació d'electrodomèstics de primera necessitat: cuina, frigorífic, rentadora i aparells de calefacció

3.2. Despeses de salut

- Despeses no cobertes per la seguretat social i que siguin prioritàries per la salut del beneficiari, a títol d'exemple: uïlers i audíafons (queden excloses les pròtesis d'ortodància)

3.3, Despeses d'alimentació. neteja de la llar i neteja personal - Adquisició de lats de productes de primera necessitat: aliments frescos, aliments bàsics. productes d'higiene per a la llar i productes d'higiene personal

4. Import màxim de l'ajut

1.-aportació econòmica que implica l'ajut dependrà del tipus de deute adquirit pel sol·licitant i amb les següents limitacions:

Pe) que al concepte de despesa de salut,

no pot superar

en cap cas CIS 1.000 euros l'any, i podrà arribar al 100% de total de l'ajut.

Pel que fa a per la compra (l'electrodomèstics de primera necessitat s'otorgarà un import màxim de 500 euros).

DE TREMP, EDICTO 7261

Procedimiento: declaración de herederos ab-intestato núm. 300/2012

En Tresp, a 9 de julio de 2012

Dña. Elisabet Abril Barranco, secretaria judicial del Juzgado de Primera Instancia de Tresp

Hago saber: Que en este Juzgado se tramitan (an bajo núm. 300/2012 actuaciones de declaración de herederos ab-intestato a instancia de María-Magdalena Nicolas Gelonch de Santiago Nicolas Calvo, fallecido en Vilaller el día 31 de enero de 2012 y sin que conste que hubiera otorgado testamento, promovido en solicitud de que sea/n declarado/s heredero/s abintestado del causante Juan Nicolás Calvo y Encarnación Nicolás Calvo, en un tercio de la herencia para cada uno de ellos y Andrés Nicolas Gelonch y María-Magdalena Nicolas Gelonch en el restante tercio de la herencia por mitades entre ambos, lo que se hace público a fin de que por quien o quienes se Consideren con igual o mejor derecho en la herencia, puedan comparecer en el expediente a reclamarlo en el término de 30 días, bajo apercibimiento de que de no efectuarlo les parará el perjuicio a que haya lugar en derecho.

Dado en Tresp, a 9 de julio de 2012

La Secretaria Judicial (ilegible)

ANUNCIOS VARIOS, ANUNCIS DIVERSOS

CONSORCI D'ATENCIÓ A LES PERSONES DE L'ALT URGELL. ANUNCI:

Aprovació de Bases de subvenció Número expedient: GRL-2012-08. 7264

El Consell de Govern del Consorci d'Atenció a les Persones de l'Alt Urgell, de 19-4-2012, va aprovar les Bases reguladores de subvenció per pagament d'urgències socials amb contraprestacions de caràcter social.

En data 4-8-2012 es va publicar l'edicta d'exposició pública d'aquestes Bases i transcorregut el termini no s'han presentat al•legacions ni suggeriments: esdevenint definitiu I 'acord d' aprovació,

Als efectes del compliment de l'establert a l'article 124 (lei Reglament d'obres i activitats), es publica el text íntegre de les Bases de subvenció.

La Seu d'Urgell, 30 d'agost de 2012

El president, Albert Batalla i Siscart

Bases reguladores de subvenció per pagament d'urgències socials amb contraprestacions de caràcter social.

Preàmbul

El Consoci d'Atenció a les Persones preveu l'atorgament dels i subvencions per al pagament de despeses derivades d'urgències socials amb contraprestació de caràcter social.

Aquesta proposa neix de la constatació del caràcter crònic que prenen certes ajudes benèfiques, de "estandardització de 6 de Setembre de 2012.

BUTLLETÍ OFICIAL DE LA PROVÍNCIA NÚM. 124

A.

5. Requisits

5. Els beneficiaris han de complir els requisits següents

- a) Residir i estar empadronats a la comarca de l'Alt Urgell
- b) No gaudir d'ajuts o subvencions pel mateix concepte o per d'altres administracions públiques, ens públics o entitats privades
- c) Tenir una puntuació mínima de 3 punts en els criteris sociofamiliars de la Base II i no superar l'import de la Renda mínima d'inserció de l'any en curs (import que publica el Departament de Benestar Social i Família de la Generalitat de Catalunya)

5.2. En relació al requisit de residir i estar empadronat a la comarca, els tècnics dels serveis socials bàsics de l'Alt Urgell podran demanar informació al municipi corresponent en relació a la residència del beneficiari. 5.3. No es podran atorgar els ajuts quan:

- a) La renda anual sigui major a la Renda mínima d'inserció de l'any en curs
- b) No arribar a la puntuació mínima establida en la Base II d'aquestes Bases
- c) Si, estan en plenes facultats físiques i psíquiques, el sol·licitant no accepta la realització de la col·laboració social com a contraprestació de la subvenció (Annex I)

6. Finançament dels ajuts

Els imports màxims globals que es destinaran a aquests ajuts estaran condicionats a la partida pressupostària amb què es compti per aquest concepte, que inclourà Pimpon que aportin els ajuntaments i el Consell Comarcal.

7. Comissió Tècnica de Valoració

7.1. Es Crea una Comissió Tècnica de Valoració, en endavant CTV, que tindrà per finalitat avaluar totes les peticions, fer la proposta d'atorgament dels ajuts i del tipus de col·laboració social.

7.2. La CTV està composta per l'equip tècnic dels Serveis Socials Bàsics de l'Alt Urgell i la coordinadora del servei.

8. Procediment per a la sol·licitud de l'ajut i per la seva concessió 8.1. L'equip tècnic dels Serveis Socials Bàsics de l'Alt Urgell donarà informació, facilitarà les Bases i els impresos pertinents i assistirà en el registre dels documents a qualsevol persona que necessiti l'ajut.

8.2. Els beneficiaris interessats en rebre l'ajut hauran de fer la sol·licitud amb l'impres normalitzat, on constarà la demanda concreta i l'acceptació de realitzar una tasca de col·laboració social com a contraprestació en cas de rebre la subvenció. Posteriorment es registrarà al Consorci d'Atenció a les Persones de l'Alt Urgell.

Amb la sol·licitud s'entendrà acceptat el contingut d'aquestes Bases.

8.3. Amb la sol·licitud caldrà aportar la següent documentació:

a) Documentació general

- Fotocòpia del DNI o passaport del sol·licitant i de tots els membres de la unitat familiar si s'escau
- Llibre de família

b) Documentació econòmica

b. 1. En relació als ingressos

- Declaració de renda, pensions i subsidis (l'atur del sol·licitant i de tots els membres de la unitat familiar)

Arrendaments de béns immobles de qualsevol naturalesa

(rústica, urbana, industrial...) de tots els membres de la unitat familiar

- Dipòsits bancaris de tots els membres de la unitat familiar

c) Documentació específica

- En cas de separació matrimonial: Fotocòpia del conveni regulador o sentència
- Cas que algun membre de la unitat familiar tingui reconegut algun grau de disminució, fotocòpia del certificat que acrediti les circumstàncies psíquiques o físiques de la malaltia o disminució Fotocòpia del carnet de família nombrosa, si s'escau
- Fotocòpia del carnet de família monoparental, si s'escau

Fotocopia del document que justifica el deute pel qual se sol·licita l'ajut (tret de la demanda d'aliments)

Tota la documentació que s'aporti ha de ser original o fotocòpia compulsada.

8.4. Un cop rebuda la sol·licitud, el tècnic/a dels Serveis Socials Bàsics farà un previ estudi de les necessitats socioeconòmiques del cas, redactarà un informe-proposta, aplicant els barems d'aquestes Bases, i el presentarà a la CTV per tal que es validi. En l'informe-proposta també hi constarà el tipus de col·laboració social que realitzarà el sol·licitant (o el membre de la unitat familiar que s'acordi) com a contraprestació de la subvenció, així com el número d'hores a realitzar per aquest concepte (Annex 1).

8.5. Un cop validada la proposta d'atorgament o denegació d'ajuts per la CTV, seran aprovats o denegats per Decret de Presidència i es notificarà als sol·licitants.

8.6. Un cop notificat l'ajut, el beneficiari signarà un document de compromís, per a la realització de les tasques de col·laboració social, on hi constarà el número d'hores de col·laboració social en funció de la quantia de l'ajut, el tipus d'ajut i el lloc on el realitzarà.

8.7. Un cop finalitzada la tasca de contraprestació, el responsable de rentitat on s'hagi realitzat, omplirà un títol de comprovació i valoració, que es farà arribar als professionals de referència dels Serveis Socials Bàsics.

9. Condicions de l'atorgament

L'atorgament de la subvenció exclusivament per ajudar a finançar despeses generades en l'any en curs i pels conceptes específics atrets que consten a la Base 3 d'aquestes Bases, prèvia acceptació de la realització de la tasca de col·laboració social per part del beneficiari de la subvenció.

10. Termini de presentació

Les sol·licituds es podran presentar a partir de l'aprovació de la convocatòria d'aquestes Bases pel Consell de Govern del Consorci d'Atenció a les Persones de l'Alt Urgell, que es publicitarà al Tauler d'anuncis del Consorci i que es considerarà oberta de forma continuada fins que s'exhaureixi la partida pressupostària.

11. Criteris per a la concessió de la subvenció

11.1. Criteris sociofamiliars

Es comptabilitzaran com a criteris sociofamiliars:

11.1.a) Unitat de convivència - Persona sola - Família monoparental

- Família nombrosa
- Persona major de 65 anys

11.1.b) Problemàtica personal i/o familiar

- Violència masclista, de gènere domèstica
- Nucli familiar amb menors en situació d'alt risc o desemparament
- Problemes d'aïllament social, rebuig social

Discapacitat reconeguda per part d'algun membre de la unitat familiar

- Problemes de toxicomanies per part d'algun membre de la unitat familiar
- Problemes de salut mental per part d'algun membre de la unitat familiar.
- Indicis de prostitució
- Problemes de delinqüència per part d'algun membre de la unitat familiar

1 1.1 .e) Problemes

-habitatge/ loguer o hipoteca superior al 40% deis ingressos familiars

- Procés de desnonament

BUT.LLETÍ OFICIAL DE LA PROVÍNCIA NÚM. 124

6 DE SETEMRRE DE 2012

Cada criteri socioramiliar rep la valoració d'un punt. La puntuació mínima d'accés és de tres punts.

I I.2. Criteris econòmics

Es comptabilitzaran com a ingressos les rendes procedents de treball i/o prestacions de tots els membres de la unitat de convivència, així com els ingressos procedents del rendiment del patrimoni (lloguers, interessos i altres) i els dipòsits bancaris.

Per tenir accés a la subvenció els ingressos de la unitat familiar han de ser iguals o inferiors a la Renda Mínima d'Inserció de l'any en curs.

12. Ajuts excepcionals

Es podran atorgar ajuts excepcionals per d'altres conceptes dins els àmbits establerts en la Base 3 i que no hi estiguin detallats, quan es produeixin situacions d 'extrema necessitat. L'excepcionalitat de l'ajut es justificarà amb informe del professional dels Serveis Socials Bàsics corresponents i el tràmit serà el mateix que es fixa pels ajuts tipificats.

13. Denegació de la subvenció

Serà motiu per part del Consorci d' Atenció a les Persones de l' Alt Urgell no atorgar cap mena de subvenció regulada en aquestes Bases quan:

- No es compleixin els criteris establerts en la Base II
- El sol·licitant no accepti realitzar la col·laboració social - Per incompliments dels acords del contracte de contraprestació
- Per valoració negativa dels responsables de la contraprestació

Per no assignar la subvenció a la demanda realitzada

14. Pagament i justificació

El sistema de pagament i justificació consistirà en l'abonament per part de l'ens local al subministrador del producte o servei, en nom de l'usuari mitjançant pagament de la ractura.

De forma excepcional, l'abonament es farà directament al sol·licitant de l'aiut, sempre subjecte a la justificació mitjançant justificant de pagament.

ANNEX 1

Col·laboració social com a contraprestació social a la subvenció rebuda pel concepte d'urgències socials. Les subvencions per urgències socials estan adreçades a persones individuals o nuclis familiars amb l'objectiu de pal·liar una situació de deteriorament i de necessitat urgent que a la seva autonomia personal, social i econòmica.

Aquestes subvencions tindran la consideració d'instruments en la millara de les problemàtiques socials i, en conseqüència, la persona sol·licitant i el seu nucli familiar estan obligats a col·laborar en el pla de treball de l'equip tècnic dels Serveis Socials Bàsics.

Les persones i nuclis familiars que estiguin en estudi, valoració i/o seguiment per part de l'equip tècnic dels serveis socials i sol·licitin una subvenció per cobrir una necessitat bàsica estipulada a la Base 3 d'aquestes Bases estaran obligats a realitzar una tasca de col·laboració social com a Contraprestació a la subvenció rebuda. Aquestes col·laboracions socials queden regulades pels següents punts:

- Les persones o nuclis familiars que rebin una subvenció en concepte d'urgències socials des del Consorci d'Atenció a les Persones de l'Alt Urgell estan obligades a realitzar tasques de col·laboració social en algun dels municipis de la comarca, prioritzant el seu lloc de residència
- Queden exclosos de realitzar aquestes activitats les persones que acreditin. Mitjançant escrit de l'associació o entitat Corresponent, que estan realitzant tasques de voluntariat en una associació sense afany de lucre de la comarca de l'Alt Urgell, també aquells que acreditin raons de deteriorament físic, psíquic...
- Les activitats de col·laboració social que es realitzin com a contraprestació de la subvenció rebuda, les proposarà el professional de l'equip bàsic de Serveis

Socials i es consensuarà amb el beneficiari de l'ajut. Aquests acords quedaran plasmatats en un model de compromís

- Un cop notificat Puiut corresponent, el beneficiari signarà el document de compromís per a la realització de les tasques de col•laboració social on hi constarà el número d'hores de la tasca en funció de la quantia de l'ajut, el tipus d'ajut i el lloc on la realitzarà. Un cop finalitzada contraprestació, el responsable d'aquesta omplirà un full de valoració que es farà arribar al professional de referència dels Serveis Socials Bàsics

- Es comptabilitza la càrrega horària de la contraprestació mitjançant la fórmula següent:

Quantia de la subvenció / 15 hores de contraprestació o col•laboració social

- Es podran realitzar tasques de col•laboració social en el propi Consorci, en els diferents ajuntaments de la comarca, en el Consell Comarcal i organismes que pertanyin al mateix, associacions sense afany de lucre, i qualsevol altra entitat de caire social, sempre que hagin signat un conveni de col•laboració amb el Consorci. El Consorci d'Atenció a les Persones elaborarà un catàleg de serveis de les diferents tasques de col•laboració que es puguin dur a terme a la comarca de l' Alt Urgell, que es publicitarà al tauler d'anuncis del mateix Consorci

- El fet de no signar el full de compromís per a realitzar la col•laboració Social, i/o l'incompliment dels seus acords i/o la valoració negativa de la tasca serà motiu per part del Consorci de no atorgar cap més ajut a la unitat de convivència o exigir la devolució de l'ajut cobrat

**BASES 2014 , REGULADORES PER AJUDES D'URGÈNCIA AMB PROGRAMES I
TASQUES COMUNITÀRIES D'INTEGRACIÓ I PARTICIPACIÓ DE L'ALT
URGELL**

CONSORCI D'ATENCIÓ A LES PERSONES DE L'ALT URGELL

Anunci d'aprovació definitiva de les Bases reguladores per ajudes d'urgències socials amb programes i tasques comunitàries d'integració i participació de l'Alt Urgell

L'Assemblea general del Consorci d'Atenció a les Persones de l'Alt Urgell, en sessió de data 26 de maig de 2014, va aprovar les Bases reguladores per ajudes d'urgències socials amb programes i tasques comunitàries d'integració i participació. L'acord d'aprovació, el text de les Bases i l'expedient complet va ser exposat el públic pel termini de 30 dies hàbils, mitjançant publicació al BOP, sense que es presentessin al·legacions ni suggeriments i, per tant, s'entén que queden aprovades definitivament de forma automàtica.

La Seu d'Urgell, 12 de juliol de 2014

El president, Jesús Fierro i Rugall

Número d'expedient: GRL 2014/11

BASES REGULADORES PER AJUDES D'URGÈNCIES SOCIALS AMB PROGRAMES I TASQUES COMUNITÀRIES D'INTEGRACIÓ I PARTICIPACIÓ

Preàmbul

L'article 66.3 k) del Text refós de la Llei municipal i de règim local de Catalunya (DL 2/2003, de 28 d'abril) atribueix la competència en matèria de prestació dels serveis socials i la promoció i la reinserció socials als municipis, i la Llei de serveis socials (L 12/2012, d'11 octubre) preveu que els municipis amb població inferior als vint mil habitants s'agrupin per constituir una àrea bàsica de serveis encomanant la seva gestió a la comarca o a l'ens associatiu creat especialment amb aquesta finalitat.

El Consorci d'Atenció a les Persones de l'Alt Urgell (d'ara en endavant, CAPAU) exerceix les competències en matèria de serveis socials per delegació de l'Ajuntament de la Seu d'Urgell i del Consell Comarcal de l'Alt Urgell, instrumentat per conveni d'encomana de gestió i de delegació.

L'article 3 de la Llei de serveis socials estableix que els serveis socials bàsics, adreçats especialment a la prevenció de situacions de risc, a la compensació dels dèficits de suport social i econòmic i de situacions de vulnerabilitat, tenen com a finalitat assegurar el dret de les persones a viure dignament durant totes les etapes de la vida mitjançant la cobertura de llurs necessitats bàsiques i de les necessitats socials, en el marc de la justícia social i del benestar de les persones.

Aquesta finalitat s'aconsegueix mitjançant les actuacions, els programes transversals, els projectes comunitaris i les prestacions de serveis, econòmiques i tecnològiques, que estableix la cartera de serveis socials. Entre els quals queda establerta la gestió de les prestacions d'urgència social per part dels serveis socials bàsics.

Les presents Bases preveuen l'atorgament d'ajuts per al pagament de despeses derivades d'urgències

socials, amb possibilitat d'incloure programes i tasques comunitàries i de participació, de les persones que es troben en situació de vulnerabilitat social, amb l'objectiu de promoure les seves actituds i capacitats, i per a potenciar la coresponsabilitat entre les persones i les administracions i/o entitats del tercer sector.

La Llei 38/2003, de 17 de novembre, general de subvencions, a l'article 2 relatiu al concepte de subvenció, disposa que s'entén per subvenció, als efectes d'aquesta Llei, tota disposició dinerària realitzada per qualsevol dels subjectes previstos en l'article 3 de la Llei, a favor de persones públiques o privades, i que compleixi els requisits següents:

- a) Que l'entrega es realitzi sense contraprestació directa dels beneficiaris
- b) Que l'entrega estigui subjecta al compliment d'un element objectiu, l'execució d'un projecte, la realització d'una activitat, l'adopció d'un comportament singular, ja realitzats o per desenvolupar, o la concurrència d'una situació, havent, el beneficiari, de complir les obligacions materials i formals que s'hagin establert
- c) Que el projecte, l'acció, conducta o situació finançada tingui per objecte el foment d'una activitat d'utilitat pública o interès social o de promoció d'una finalitat pública.

Cal fer referència també com a marc legal a les següents normes:

- Estatut d'Autonomia de Catalunya
- Llei 7/1985, de 2 d'abril, reguladora de les Bases de règim local
- Llei 30/92, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú
- Llei 12/2007, d'11 d'octubre, de serveis socials
- Llei 13/2006, de 23 de juliol, de prestacions socials de caràcter econòmic
- Llei 38/2003, de 17 de novembre, general de subvencions
- Decret 142/2010, d'11 d'octubre, pel qual s'aprova la cartera de serveis socials 2010-2011
- Pla estratègic de Serveis Socials de Catalunya 2010-2013 (DOGC del 25 d'octubre de 2010)
- Llei 18/2007, de 28 de desembre, del dret a l'habitatge
- Reial Decret 887/2006, de 21 de juliol. Pel que s'aprova el reglament de la Llei 38/2003, de 17 de novembre, general de subvencions
- Reial Decret legislatiu 3/2001, de 14 de novembre, pel que s'aprova el Text Refós de la Llei de contractes del sector públic

Article 2. Objecte

L'objecte de les Bases és regular les prestacions econòmiques d'urgència social que es gestionen des dels Serveis Socials Bàsics de la comarca de l'Alt Urgell, destinades al cobriment de les necessitats bàsiques que consten en l'article 6, i el seu procediment de concessió.

Article 3. Àmbit d'aplicació

Podran ser beneficiàries d'aquests ajuts les persones físiques i les unitats familiars o de convivència, amb problemàtica socioeconòmica, que estiguin empadronats a la comarca de l'Alt Urgell. Es considera unitat familiar totes aquelles persones que convisquin en el mateix domicili.

No obstant això, es valoraran amb informe tècnic les situacions que dificultin l'empadronament, sempre que siguin residents, visquin o es trobin de manera estable al municipi, i es tracti de la cobertura de necessitats bàsiques o es detecti una situació de vulnerabilitat social i humanitària. La concessió de l'esmentada ajuda restarà vinculada a l'acceptació del pla d'intervenció individual o familiar amb els Serveis Socials Bàsics.

Article 4. Naturalesa jurídica dels ajuts

Els ajuts contemplats en aquestes Bases seran considerats despesa de dret públic.

Els ajuts tenen un caràcter eventual i voluntari, no essent de contingut jurídic impossible ni contradictori amb l'anterior prescripció el fet que (principalment per limitacions pressupostàries) el personal tècnic de referència dels Serveis Socials Bàsics pugui limitar els ajuts a persones físiques que reuneixin els requisits objectius contemplats i, en cas necessari, prioritzar els casos amb major puntuació segons el barem establert.

La persona beneficiària de l'ajut no podrà exigir l'augment o revisió. No obstant això, les persones interessades sol·licitants de l'ajut podran demanar la vista de l'expedient que ha estat instruït per la concessió de l'ajut.

Per qualsevol incidència que es pugui presentar, s'acordarà per l'òrgan competent el que es consideri més adequat a aquestes Bases i prèvia audiència per un termini no inferior als deu dies a la persona interessada.

L'administració que aprovi les presents Bases és competent per la interpretació de les qüestions que puguin suscitar l'aplicació d'aquestes.

Article 5. Dotació pressupostària

La dotació econòmica total dels ajuts es fixarà anualment en el pressupost vigent del Consorci. Aquesta estarà integrada per les aportacions que els 19 ajuntaments de la comarca i el Consell Comarcal de l'Alt Urgell consignin pressupostàriament a aquesta finalitat.

Article 6. Tipologia d'ajuts

Les prestacions econòmiques d'urgència social estan destinades a pal·liar i evitar situacions d'exclusió social amb necessitat puntuals, urgents i bàsiques de subsistència, que s'associïn a un pla d'intervenció social realitzat pels Serveis Socials Bàsics i tenen les modalitats següents:

6.1. Ajuts per al manteniment i/o les despeses de l'habitatge:

- Ajuts per a les despeses dels subministraments bàsics (rebutos d'aigua, d'electricitat, gas canalitzat i gas butà).
- Ajuts per l'habitatge o accés a l'habitatge: pagaments de lloguer/hipoteca, dipòsits o fiança.

- Ajut per parament de la llar: per a la compra o reparació d'electrodomèstics de primera necessitat: cuina, nevera, rentadora, caldera i aparells de calefacció, i estris bàsics i necessaris per l'habitatge.

- Ajuts per allotjament puntual i urgent en pensions, hotels, etc. degut a situacions d'emergència i mentre es troba el recurs més adequat o es prenen mesures de protecció.

6.2. Ajuts per a despeses de salut:

- Medicaments i altres prescripcions mèdiques, emeses per servei públic de salut i amb coordinació amb l'àrea Bàsica de Salut, per a situacions de risc i principalment en l'àmbit de la infància.

6.3. Ajuts per a despeses d'alimentació, vestit o higiene (neteja de la llar i neteja personal).

6.4. Ajuts per cobrir els trasllats en circumstàncies greus.

6.5 Ajuts que es considerin imprescindibles pel benestar de la unitat familiar.

6.6 Ajuts per a l'atenció d'altres situacions urgents i excepcionals de greu necessitat que no puguin ser ateses en base a les modalitats contemplades.

Altament, es podran atorgar ajuts excepcionals quan, superant els criteris econòmics es produeixin situacions d'extrema necessitat o es consideri beneficis pel Pla d'intervenció individual i/o familiar. L'excepcionalitat de l'ajut es justificarà amb informe del/la professional de referència dels Serveis Socials Bàsics corresponents i el tràmit serà el mateix que es fixa pels ajuts tipificats.

Article 7. Tipologia de les prestacions

Les prestacions dineràries seran bàsicament de pagament únic i es podran realitzar:

7.1. A fons perdut: s'entén que els ajuts són a fons perdut quan no es preveu la devolució o l'aportació econòmica de les persones perceptores de la prestació.

7.2. Sistema de préstec: aquelles en què es valori la disposició de recursos suficients a curt o mitjà termini per procedir a la seva devolució total o parcial. La resolució de l'atorgament establirà, a aquests efectes, la forma i temps de devolució havent-ho prèviament consensuat amb el beneficiari i el professional de referència dels serveis socials bàsics.

Article 8. Import màxim de l'ajut

La quantia de l'ajut dependrà del tipus de deute, despesa o d'intervenció que s'hagi de sufragar de la persona beneficiària. Cada unitat o nucli familiar podrà ser beneficiària d'aquest tipus d'ajuts amb un import màxim anual de 1.000,00 euros.

Article 9. Persones beneficiàries, requisits i obligacions

9.1. Requisits:

Persones beneficiàries: Podran ser beneficiaris dels ajuts qualsevol persona física i/o família que es trobin

en una situació de dificultat socioeconòmica i per les quals els ajuts establerts siguin necessaris per tal de

contenir o evitar l'empitjorament de la situació.

9.1.1. Generals:

- Ser major de 18 anys o estar emancipades legalment o, en el seu defecte, haver iniciat el tràmit legal d'emancipació.

- Estar empadronades i residir en un dels municipis de la comarca.

- No tenir accés a prestacions econòmiques atorgades per altres ens públics o privats que puguin cobrir la totalitat de la necessitat sorgida.
- Tenir una puntuació mínima de 3 punts en els criteris sociofamiliars de l'annex 1 i no superar el salari mínim interprofessional de l'any en curs.
- Establir un Pla d'intervenció individual i/o familiar amb l'equip tècnic de referència dels Serveis Socials Bàsics.
- Complir amb les obligacions establertes pels usuaris a la Llei 12/2007, d'11 d'octubre, de serveis socials.

En relació al requisit de residir a la comarca, els tècnics dels serveis socials bàsics de l'Alt Urgell podran demanar informació al municipi corresponent en relació a la residència de la persona beneficiària o realitzar d'altres gestions per la comprovació de l'habitatge habitual.

9.1.2. No es podran atorgar els ajuts quan:

- No s'acreditin les condicions i els requisits requerits en aquestes Bases per a l'obtenció de l'ajut.
- Quan no s'acrediti la tipologia i la quantia de l'ajut, així com, no es presenti tota la documentació requerida pels serveis socials bàsics.
- La renda anual sigui major al salari mínim interprofessional de l'any en curs.
- No arribar a la puntuació mínima establerta (3 punts) en l'annex 1 d'aquestes Bases.
- Quan hi hagi un informe negatiu de la treballadora social referent de la unitat familiar o de convivència (incompliment del Pla d'Intervenció).
- Quan es comprovi la falsedat en la informació i les dades rebudes pel sol·licitant.
- Quan s'hagi assolit el límit màxim establert per unitat familiar o de convivència, fixat en 1.000,00 euros.
- No hi hagi dotació pressupostària suficient.

9.2. Obligacions de les persones beneficiàries:

- Acreditar els requisits exigits per tenir accés a les ajudes.
- Acceptar les ofertes de treball que puguin sorgir; així com, les activitats formatives i d'orientació laboral, sempre que no s'acrediti l'impediment i a discreció de l'informe del tècnic de referència dels serveis socials bàsics.
- Comunicar als Serveis Socials Bàsics les variacions o canvis existents en la situació social i econòmica de la persona, del nucli familiar o de la unitat de convivència beneficiària.
- Amb caràcter general, l'atorgament de l'ajut resta condicionat a l'acceptació del compromís de seguir un pla d'intervenció individual i familiar per part de la persona usuària.
- En cas que l'ajut d'urgència social cobreixi només una part del cost del mateix, el beneficiari tindrà l'obligació de fer-se càrrec de la part restant.
- Comunicar als Serveis Socials Bàsics l'obtenció d'altres ajudes per a la mateixa finalitat.
- Permetre les actuacions de comprovació i control econòmic i facilitar tota la informació i documentació que li sigui requerida.

Article 10. Comissió Tècnica de Valoració

10.1. Es crea una Comissió Tècnica de Valoració, en endavant CTV, que tindrà per finalitat avaluar totes les peticions i fer la proposta d'atorgament o denegació dels ajuts, a partir de l'informe-proposta del treballador/a social de referència i del programa de participació, prèvia acceptació, que serà inclòs en el pla d'intervenció.

10.2. La CTV està composta per l'equip tècnic dels Serveis Socials Bàsics de l'Alt Urgell i la Coordinadora del Servei.

Article 11. Sol·licituds i documentació

11.1. Les sol·licituds per acollir-se a aquests ajuts es formalitzaran en imprès normalitzat que es podrà obtenir a l'oficina del CAPAU. Aquestes sol·licituds, que s'hauran de presentar en el registre general del Consorci, s'adreçaran al President dins el termini establert en la convocatòria i sense perjudici de fer ús de la resta de mitjans que estableixen la Llei 30/1992, de 26 de novembre, i la Llei 26/2010, de 3 d'agost. Amb la sol·licitud s'entendrà acceptat el contingut d'aquestes Bases.

Les sol·licituds seran ateses mentre hi hagi disponibilitat pressupostària dins l'exercici.

En cas que la sol·licitud sigui incorrecta, incompleta o manqui documentació, es requerirà la seva esmena, amb indicació que si en el termini de 10 dies hàbils el sol·licitant no esmena la deficiència se'l tindrà per desistit i es procedirà, previ acord, a arxivar d'ofici l'expedient.

11.2. Amb les sol·licituds s'ha d'adjuntar la documentació que es detalla a continuació, la qual haurà de ser original o compulsada.

a) Documentació general:

- DNI/NIE/passaport/resguard de renovació del sol·licitant i de tots els membres de la unitat familiar o unitat de convivència, si s'escau.
- Llibre de família, si s'escau.

b) Documentació econòmica en relació als ingressos:

- Declaració de renda o be certificat de béns negatiu de la Delegació de l'Agència Estatal d'Administració Tributària.
- Nòmines salarials dels últims 12 mesos.
- Certificat de l'atur, emès per l'Oficina de Treball de la Generalitat de Catalunya.
- Certificats de pensions emeses per l'Institut Nacional de la Seguretat Social, del Departament de Benestar Social i Família i/o de la Caixa Andorrana de la Seguretat Social (CASS).
- Certificat de pensions de la Seguretat Social Andorrana, si s'escau.
- Arrendaments de béns immobles de qualsevol naturalesa (rústega, urbana, industrial...) de tots els membres de la unitat familiar.
- Extractes bancaris dels últims 12 mesos de tots els membres de la unitat familiar majors d'edat.
- Contracte de lloguer/hipoteca de l'habitatge i darrer rebut de lloguer o hipoteca pagat.

c) Documentació específica segons s'escaigui:

- Cas de separació matrimonial, fotocòpia del conveni regulador o sentència.
- Cas que algun membre de la unitat familiar tingui reconegut algun grau de disminució, fotocòpia del

certificat que acrediti les circumstàncies psíquiques o físiques de la malaltia o disminució.

- Cas que algun membre de la unitat familiar tingui reconegut algun tipus d'incapacitat reconeguda per la Seguretat Social, fotocòpia del certificat que acrediti aquesta incapacitat.
- Fotocòpia del Carnet de família nombrosa.
- Fotocòpia del Carnet de família monoparental.
- Informe de vida laboral emès per la Seguretat Social.
- Informe dels punts (vida laboral) de la Caixa Andorrana de la Seguretat Social.
- En cas d'autònoms, darrera declaració trimestral.
- Contracte de treball.
- Justificants dels deutes.
- Rebuts de préstecs.
- Fotocòpia del document que justifica la despesa pel qual se sol·licita l'ajut (tret de la demanda d'aliments).

d) Altres que tècnicament es considerin necessaris per la valoració i la tramitació de l'ajut

Article 12. Autorització del sol·licitant

El sol·licitant podrà presentar, juntament amb la resta de la documentació exigida, una autorització per a que

el Consorci obtingui de forma electrònica les dades requerides en el curs d'aquest procediment. Aquesta autorització, que es realitzarà acceptant la clàusula prevista en el formulari de sol·licitud o mitjançant la presentació d'una autorització creada a tal efecte, especificarà les dades i l'ens emissor d'aquestes. En aquest cas, el sol·licitant no haurà d'aportar la documentació justificativa corresponent.

Article 13. Condicions de l'atorgament

13.1. L'atorgament de l'ajut es destinarà exclusivament a finançar despeses generades pels conceptes específics atorgats que consten a l'article 6.

Per a la seva resolució, les sol·licituds requeriran la valoració tècnica corresponent per part del treballador/a social o educador/a social dels Serveis Socials Bàsics, que haurà de presentar l'informe degudament valorat. En aquest sentit, es realitzarà un estudi previ de les necessitats socials i econòmiques del cas, es redactarà un informe-proposta aplicant els barems d'aquestes Bases, i amb un diagnòstic, una valoració social i un pla d'intervenció, es presentarà a la CTV per a la seva validació. La resolució o acord d'atorgament o de denegació de l'ajut es realitzarà per resolució de la Presidència.

La quantia, finalitat i forma de pagament dels ajuts concedits, seran les que determini l'acord d'atorgament i, alhora, s'indicaran les obligacions o compromisos dels beneficiaris; es farà indicació dels recursos que contra la mateixa es puguin interposar i s'indicaran, així mateix, les condicions per fer efectiu el cobrament de l'ajut.

13.2. La concessió i acceptació d'aquests ajuts pot implicar la participació de la persona beneficiària de l'ajut o d'algun membre de la unitat familiar o de convivència en els programes i tasques de participació de caràcter social als diferents municipis de la comarca de l'Alt Urgell, prioritzant el seu lloc de residència segons determina l'annex 2 d'aquestes Bases.

Els programes i les tasques de participació social es realitzaran prèvia acceptació de la persona sol·licitant i estaran vinculades al Pla d'Intervenció individual dels membres de la unitat familiar o de convivència, amb l'objectiu de promoure les actituds i capacitats pròpies de les persones, potenciant la seva inserció social.

Poden quedar exclosos de realitzar la tasca de participació social aquelles persones que acreditin que estan portant a terme tasques de voluntariat, si es considera que són beneficioses per la seva inserció social i/o laboral.

El beneficiari de l'ajut signarà un document específic de compromís voluntari.

Article 14. Termini de presentació de sol·licituds

Les sol·licituds es podran presentar a partir de l'aprovació de la convocatòria d'aquestes Bases per l'assemblea General del CAPAU, que es publicarà al taulell d'anuncis del Consorci i que es considerarà oberta de forma continuada fins a que s'exhaureixi la partida pressupostària.

Article 15. Pagament i justificació

Les factures han d'emetre's a nom de la persona beneficiària. Si la factura va a nom d'una persona diferent al beneficiari, aquest haurà d'acreditar formalment la relació que els vincula.

Així mateix, per a la realització efectiva del pagament, els tècnics hauran de verificar i comprovar prèviament la despesa presentada. En aquest sentit, es podrà sol·licitar documentació addicional per a la seva comprovació (per exemple, contractes de lloguer, escriptures, ...).

Atesa la naturalesa de la finalitat a la qual es destina l'ajuda, el pagament es realitzarà, directament al proveïdor del servei o subministrament que es traci. El proveïdor facturarà al Consorci, acreditant prèviament, la satisfacció de l'ajuda repercutida en la persona interessada o beneficiària.

Article 16. Denegació, modificació, suspensió i extinció de l'ajut

Aquests procediments podran iniciar-se d'ofici o a instància de part. Una vegada iniciats es notificarà al titular la incoació del mateix, les causes que el fonamenten i les possibles conseqüències econòmiques del mateix, així com el termini per resoldre i notificar i les conseqüències del silenci administratiu. Tot això als efectes que puguin formular-se per part de les persones interessades les al·legacions que creguin convenients.

16.1. Denegació: Podran ser denegades aquelles sol·licituds en les que, tot i complir amb els requisits establerts en l'article 9, pugui concórrer alguna de les següents circumstàncies:

- La falta de tots o alguns dels requisits necessaris per a la seva concessió.
- Que la persona sol·licitant no resideixi, efectivament, al municipi.
- Dificultar la tasca tècnica de valoració de la sol·licitud rebuda.
- Que existeixi una persona legalment obligada i amb possibilitat de prestar ajuda a la persona sol·licitant.
- Que la causa principal de la residència a l'Alt Urgell sigui la realització d'estudis.
- Que l'ajuda sol·licitada no sigui adequada per la resolució de la problemàtica plantejada o que la seva mera concessió no sigui suficient per la resolució de la problemàtica plantejada.
- Que no existeixi crèdit suficient per l'atenció de la sol·licitud.
- Que en el termini dels 12 mesos anteriors a la sol·licitud li hagi estat extingida o revocada qualsevol altra ajuda o prestació social per incompliment de les condicions establertes en la seva concessió.
- El falsejament o ocultació de qualsevol de les dades declarades per les persones sol·licitants podrà donar lloc a la denegació de l'ajuda sol·licitada, inclòs quan la persona sol·licitant reuneixi els requisits per la concessió.
- Que es demostrï que la persona sol·licitant pot satisfer adequadament les necessitats per si mateixa i/o amb el recolzament dels seus familiars, representants legals o guardadors de fet.
- Que l'atenció de la persona sol·licitant per raó de la naturalesa de la prestació o per raó de residència

correspongui a una altra administració pública.

- Qualsevol altre motiu que, atenent a les circumstàncies i prèvia valoració dels serveis bàsics d'atenció social, estimin la seva denegació de forma motivada.

- En virtut de l'article 43 de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú les sol·licituds no resoltes s'entendran com a desestimades.

16.2. Modificació: Quan variïn les circumstàncies que motivaren la sol·licitud però persisteixi la necessitat de l'ajut, es podrà modificar la finalitat o l'import de la prestació a proposta del propi interessat o d'ofici, previ informe tècnic dels Serveis Socials Bàsics. En les modificacions d'ofici es donarà, en tot cas, audiència a la persona interessada.

16.3. Suspensió cautelar de les prestacions: Prèvia a l'extinció o revocació de l'ajuda concedida, amb independència que s'hagi iniciat o no un procediment d'extinció o revocació, bé d'ofici o a instància de part, es podrà procedir, a criteri i per decisió motivada de l'òrgan competent, a la suspensió cautelar del pagament de la prestació quan s'haguessin detectat en una unitat de convivència indicis d'una situació que impliqui la pèrdua d'algun dels requisits exigits pel reconeixement o manteniment de la mateixa.

La suspensió de la prestació podrà ser motivada per la pèrdua temporal d'alguns dels requisits de la mateixa o per l'incompliment de les obligacions de la persona beneficiària recollides en aquestes Bases.

16.4. Extinció: Es procedirà a l'extinció de les prestacions, mitjançant resolució de l'òrgan competent i prèvia audiència a la persona interessada, per alguna de les següents causes:

- Per voluntat o renúncia o desistiment de la persona beneficiària a la prestació econòmica.

- Per canvi de domicili a un altre municipi.

- Mort de la persona beneficiària. Quan l'ajuda s'hagi concedit a una unitat de convivència, l'òrgan concedint

valorarà si es pertinent o no la seva continuïtat.

- Desaparició de totes o d'alguna de les circumstàncies, generals o específiques, que van donar lloc a la seva concessió.

- Per manteniment d'una situació de suspensió per un període continuat superior a tres mesos.

S'haurà de resoldre sobre el manteniment, suspensió, revocació o extinció de la prestació en un termini

màxim de tres mesos a comptar des de l'adopció de la suspensió cautelar.

L'extinció de l'ajuda donarà lloc a la tramitació, en el seu cas, del corresponent expedient de reintegrament de les quantitats indegudament percebudes per part de la persona beneficiària. En tot cas, i en funció de les circumstàncies econòmiques i personals concurrents, el Consorci podrà establir formes de devolució fraccionada.

16.5. Revocació: Procedirà la revocació de les prestacions, mitjançant acord de l'òrgan competent i prèvia

audiència a la persona interessada, per alguna de les següents causes:

- En cas d'incompliment dels requisits per part de la persona de signe subjectiu (compliment del pla de treball individualitzat, acceptació d'ofertes de treball). Seran els Serveis Socials Bàsics qui determinaran en una proposta de resolució la valoració sobre el compliment o eventual incompliment d'aquests extrems.

- Quan la persona beneficiària incompleixi totes o alguna de les obligacions adquirides amb l'acceptació de l'ajut.
- Falsejar, ocultar o mostrar obstrucció a les actuacions de comprovació empreses per part del personal dels Serveis Socials Bàsics i serveis econòmics, tot i reunir la persona sol·licitant els requisits per a la concessió.
- Desaparició de totes o alguna de les circumstàncies que van donar lloc a la seva concessió.
- Per l'aparició de causes sobrevingudes que produeixin la impossibilitat material de continuar amb la prestació de l'ajuda.
- Per ser beneficiari simultàniament d'una altra prestació amb la mateixa finalitat; és a dir, que tingui la mateixa naturalesa i atengui les mateixes necessitats, sense que tal circumstància hagi estat comunicada al Consorci.
- Altres causes de caràcter greu imputables al beneficiari no contemplades en els apartats anteriors.

La revocació de l'ajuda donarà lloc a la tramitació, en el seu cas, del corresponent expedient de reintegrament de les quantitats indegudament percebudes per part de la persona beneficiària i, en els supòsits previstos en que sigui pertinent, a la tramitació d'un expedient sancionador. En tot cas, i en funció de les circumstàncies econòmiques i personals concurrents, el Consorci podrà establir formes de devolució fraccionada. L'acte de revocació, extinció i/o suspensió anirà precedit per un tràmit d'audiència, per un termini de 10 dies hàbils, durant el qual la persona beneficiària podrà al·legar i presentar els documents i les justificacions que consideri pertinents.

Article 17. Règim d'incompatibilitats

Amb caràcter general, les ajudes previstes en aquestes Bases no són compatibles amb qualsevol altra de les concedides per altres administracions, tenint, en tot cas, el caràcter complementari d'aquestes. Alhora, sota cap concepte, les ajudes que es percebin pels serveis no poden superar la quantia i finalitat d'aquest.

Pel seu caràcter extraordinari, finalista i no periòdic serà incompatible la concessió d'ajudes econòmiques amb el gaudi gratuït de serveis que cobreixin les mateixes necessitats, resultant compatibles únicament quan presentin diferent naturalesa i atenguin aquesta finalitat. Igualment seran incompatibles amb les ajudes concedides per altres entitats, que siguin de la mateixa naturalesa, abast, quantia i/o finalitat.

No es podran atorgar ajudes pel mateix concepte si aquestes han estat prèviament denegades per no reunir els requisits exigits per altres administracions o organismes públics. S'exceptua aquest requisit si l'ajuda concedida no resolgués la necessitat, podent, en aquest cas, complementar-se des del Consorci. Igualment s'exceptuarà aquest requisit si les circumstàncies socials, personals o de la unitat de convivència haguessin variat des de la finalització del procés de sol·licitud.

Tampoc seran compatibles amb qualsevol tipus d'ingrés privat que li pugués correspondre al beneficiari o a un altre membre de la unitat familiar o de convivència per a la mateixa finalitat. Amb l'excepció, igual que en el supòsit anterior, de casos singulars justificats mitjançant els informes tècnics pertinents que acreditin la

greu situació socioeconòmica. En aquests casos, l'ingrés privat podrà ser compatible i complementari. Tampoc es concediran ajuts destinats a l'amortització de deutes contrets amb aquesta o altres administracions públiques, ni per l'abonament de serveis prestats per aquestes o que podrien ser-ho, excepte que concorrin en la persona sol·licitant circumstàncies molt excepcionals que ho facin aconsellable i necessari.

Article 18. Tractament i confidencialitat de les dades personals

En compliment del que estableix la Llei Orgànica 15/1999 de 13 de desembre, de protecció de dades de caràcter personal (LOPD), s'informa que, amb la presentació de les sol·licituds, les dades personals de les persones interessades seran incorporades a un fitxer automatitzat anomenat "Atenció social", creat pel CAPAU.

Aquest fitxer es destina exclusivament per a la gestió dels expedients d'ajuts i als tràmits que es realitzin des dels Serveis Socials Bàsics. Les dades que l'integren s'empraran estrictament per a la finalitat per a la qual s'han facilitat, la gestió de les ajudes.

Per tal de garantir-ne la confidencialitat, s'han implantat les mesures de seguretat necessàries i adequades al tipus de dades personals requerides, d'acord amb el Reial Decret 1720/2007 de 12 de desembre, i el reial Decret 3/2010 de 8 de gener, pels quals s'aproven les mesures de seguretat aplicables als fitxers automatitzats que contenen dades de caràcter personal.

La persona usuària o destinatària de les ajudes, d'acord amb la Llei Orgànica 15/1999, de Protecció de Dades de Caràcter Personal, té dret a revocar, en qualsevol moment, el consentiment atorgat; així com, exercir, davant del CAPAU, els drets d'accés, de rectificació, cancel·lació i d'oposició de les seves dades.

Article 19. Dret supletori

Tot allò no previst en aquestes Bases reguladores es regularà pel que estableixi la legislació específica, estatal, autonòmica o local, que sigui d'aplicació i, en el seu defecte, el Decret 179/1995, de 13 de juliol, pel qual s'aprova el Reglament d'obres, activitats i serveis dels ens locals; la Llei 38/2003, de 17 de novembre, general de subvencions i el seu reglament, així com la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú, en termes de procediment administratiu.

Derogació

Resten derogades totes les normes i/o Bases reguladores en vigor que regulin les mateixes prestacions que són objecte d'aquestes Bases, i tota la normativa d'igual o inferior rang que s'oposin al contingut, la forma o el procediment de les presents Bases.

Diligència

Per fer constar que aquestes Bases han estat aprovades per l'Assemblea general del Consorci d'Atenció a les persones de l'Alt Urgell de data 26 de maig de 2014.

La Seu d'Urgell

La Secretària

ANNEX 1

CRITERIS SOCIALS PER A LA CONCESSIÓ DE L'AJUT

13.1. Criteris sociofamiliars

Es comptabilitzaran com a criteris sociofamiliars:

13.1.a) Unitat de convivència

- Persona sola.
- Família monoparental.
- Família nombrosa.
- Persona major de 65 anys.
- Família nuclear amb avis o oncles-avis a càrrec.
- Menors que conviuen amb altres familiars que no són els pares.
- Famílies formades per menors i adults d'edat avançada (néts-avis).

13.1.b) Problemàtica personal i/o familiar

- Violència masclista, de gènere o domèstica.
- Nucli familiar amb menors en situació de risc o desemparament.
- Problemes d'aïllament social, rebuig social.
- Discapacitat reconeguda per part d'algun membre de la unitat familiar.
- Indicis i/o problemes de toxicomanies per part d'algun membre de la unitat familiar.
- Indicis i/o problemes de salut mental per part d'algun membre de la unitat familiar.
- Indicis de prostitució.
- Problemes de delinqüència per part d'algun membre de la unitat familiar.
- Algun membre major d'edat de la unitat familiar absent per institucionalització.
- Acumulació de situacions problemàtiques.
- Malaltia física o psíquica crònica.
- Nucli familiar sense ingressos.

13.1.c) Problemes d'habitatge

- Manca d'habitatge (no té habitatge, viu al carrer o està acollit temporalment a casa d'un particular (ús d'habitació)
- Lloguer o hipoteca superior al 40% dels ingressos familiars.
- Procés de desnonament.
- Habitatge que no reuneix les condicions mínimes d'habitabilitat i/o salubritat.
- Amuntegament.

Cada criteri sociofamiliar rep la valoració d'un punt. La puntuació mínima d'accés és de tres punts.

13.2. Criteris econòmics

Es comptabilitzaran com a ingressos les rendes procedents del treball i/o prestacions de tots els membres de la unitat familiar o de convivència; així com, els ingressos procedents del rendiment del patrimoni (lloguers, interessos i altres) i els dipòsits bancaris. Per tenir accés a l'ajut, els ingressos de la unitat familiar han de ser iguals o inferiors al Salari mínim interprofessional de l'any en curs.

ANNEX 2

PROGRAMES I/O TASQUES DE PARTICIPACIÓ SOCIAL

RELACIONADES AMB ELS AJUTS D'URGÈNCIA SOCIAL

Els ajuts per urgències socials estan adreçats a persones individuals o nuclis familiars o de convivència amb l'objectiu de pal·liar una situació de deteriorament i de necessitat urgent que afecta a la seva autonomia personal, social i econòmica.

Per tal que els ajuts tinguin la consideració d'instruments en la millora de les problemàtiques socials, i tenint en compte que el pla d'intervenció individual i/o familiar té com a objectiu promoure les actituds i capacitats pròpies de les persones, es considera bàsic incloure dins d'aquests plans la

realització de tasques i programes de participació social elaborats per a cada persona o unitat familiar en concret.

L'objectiu d'aquesta metodologia de treball és promoure les habilitats i les relacions personals i socials, potenciar la coresponsabilitat entre els usuaris i les administracions; així com, evitar l'aïllament i l'exclusió social de les persones que es troben en situació de vulnerabilitat.

Les persones i nuclis familiars que estiguin en estudi, valoració diagnòstica i/o tractament per part de l'equip tècnic dels serveis socials, i precisin d'un ajut per cobrir una necessitat bàsica estipulada en l'article 6, se'ls hi pot proposar incloure dins del seu pla individual d'atenció un programa o tasca de participació social o comunitària.

El programa o tasca de participació social o comunitària queda regulada pels següents punts:

- Es consensuarà amb la persona o persones beneficiàries, i anirà relacionada amb els objectius del pla d'intervenció de la unitat familiar que es dirigeixen a la integració social.
- El programa o tasca de participació social o comunitària es realitzarà en algun dels municipis de la comarca, prioritzant el seu lloc de residència.
- Es podran realitzar tasques o programes de participació social al propi Consorci, als diferents ajuntaments de la comarca, al Consell Comarcal i organismes que pertanyin al mateix, associacions sense afany de lucre, i qualsevol altra entitat de caire social, sempre que hagin signat un conveni de col·laboració amb el Consorci.
- La realització d'aquests programes tindrà cobertura de responsabilitat civil per part de l'ens on es realitzi la tasca i assegurança d'accident per part del Consorci.
- La realització dels programes i/o tasques de participació social i comunitària no implicaran relació laboral amb cap dels ens on participi la persona beneficiària de l'ajut d'urgència social donat que són de caire voluntari.
- Es podrà incloure com a participació en el programa social o comunitari les tasques de voluntariat en una associació sense afany de lucre de la comarca de l'Alt Urgell.
- Un cop notificat l'ajut, si el beneficiari opta per participar en el programa, signarà un document de compromís on acceptarà incloure en el seu pla d'intervenció, la realització del programa i/o tasca de participació social. La tasca de participació social es consensuarà amb el sol·licitant, anirà en funció de l'estudi, diagnòstic i valoració de la situació sociofamiliar del nucli i tindrà com a objectiu treballar les habilitats i relacions per millorar la integració social.

Anuncis Diversos 85

ANNEX 3

Tipus de participacions

TIPUS DE PARTICIPACIONS DEL PROJECTE DE CAPAU:

- Biblioteca
- Mancomunitat: suport en tasques d'ajuda a la neteja. Per exemple, treure els cartells dels taulells d'anuncis perquè el treballador netegi
- Marató de TV3: suport a les activitats de les diferents Associacions
- Fira del formatge: voluntaris a les zones habilitades com a pàrquing
- Assistència a la Conferència sobre els drets i deures dels consumidors
- Atenció a les xerrades d'estalvi energètic
- Xerrada de les "xarxes socials segures" adreçada a mares i pares d'adolescents
- Espai Ermengol: suport a les activitats que es fan. Per exemple, ajuda a muntar taules pels tasts de formatges
- Cursos de noves tecnologies al Punt Òmnia
- Suport a tasques d'ordre al CDIAP
- Arxiu comarcal: suport en l'ordre i arxivar documentació
- Curs d'alfabetització de català
- Participació en cursos d'iniciació a la costura (organitzat per Càritas)
- Joventut: suport a activitats infantils i juvenils. (per exemple, el parc de Nadal i el caga tió)
- Centre obert: Tasques de suport a les monitores (atenció i assistència als menors)

